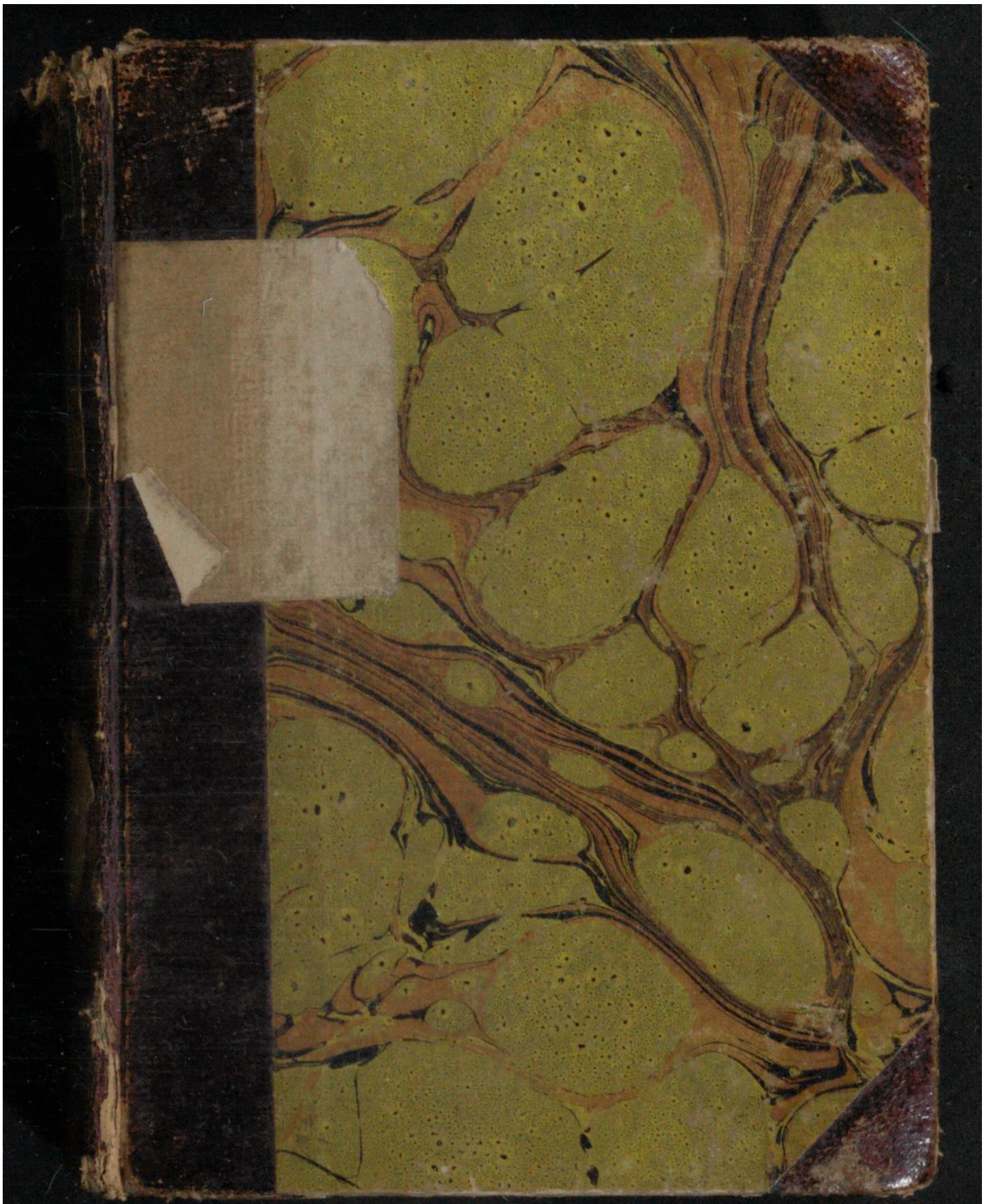

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

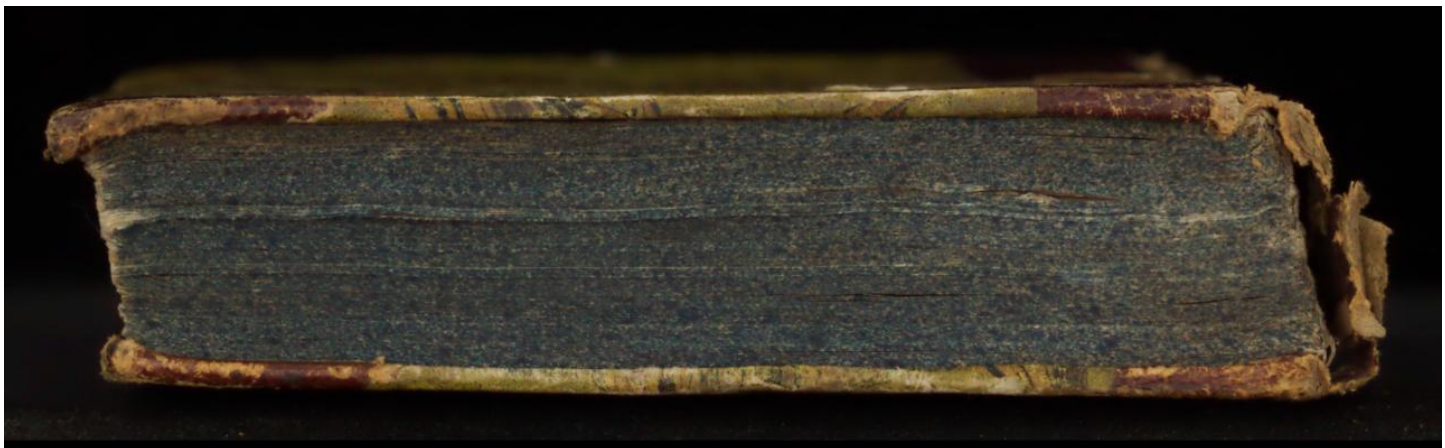

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

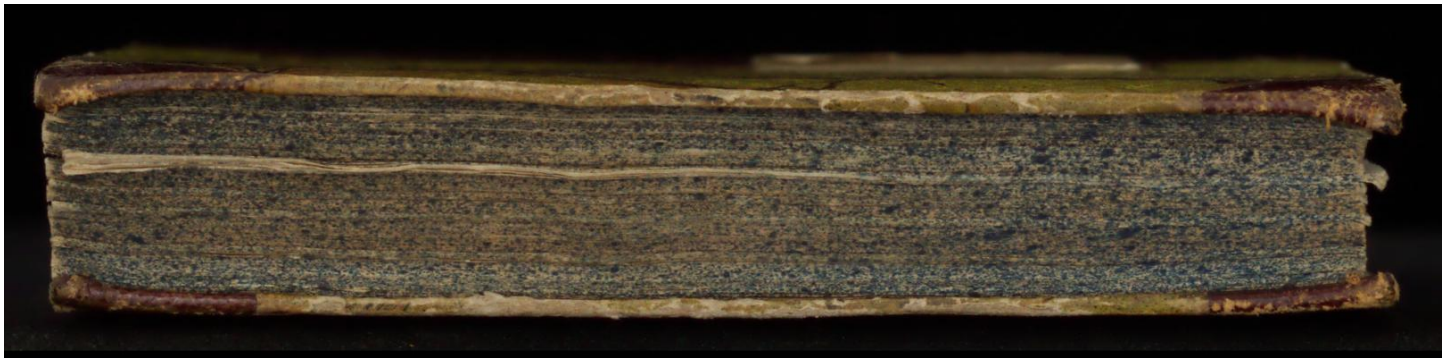

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

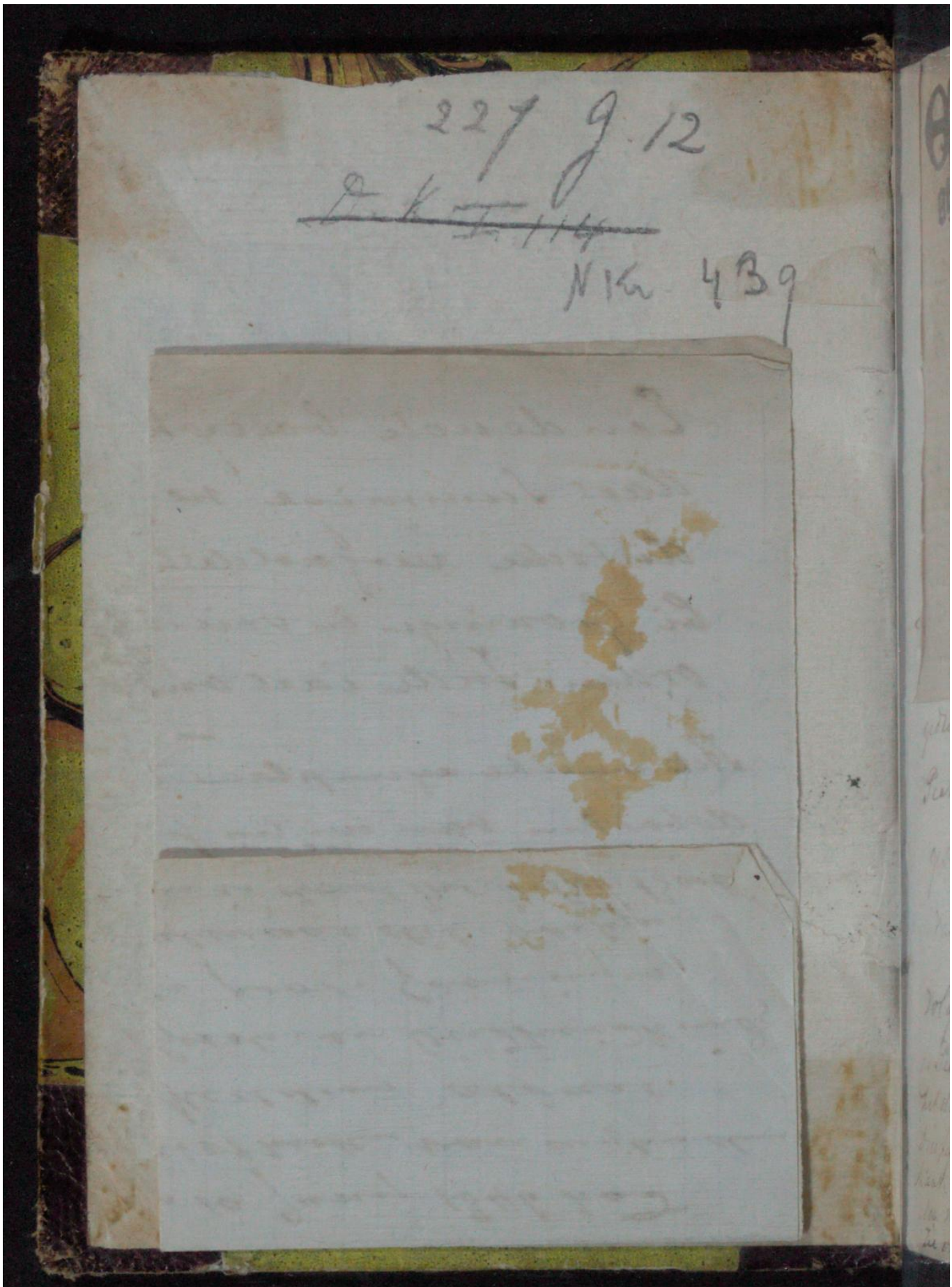

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Enden ende beeerken van vele ghebeden / daer summige nepte sinnen gheweest in duytsche vergaddert en̄ gheschreuē to zelwart bi Gronin ge in vrieslant vā sinte Benedictus orden. Int̄e iaer ons heeren M. CCCCC. ende xxviij.

Koninklijke Bibliotheek te 's Gravenhage

gedruckt te Amsterdam 1528 by Pieter Jansz Thybaut

geschreven te Zelwert by Groningen van St Benedictus orden.

Volgens Wagenaar Beschrijving van Amsterdam is Pieter Jans Tibaut den 7 Aug.t 1528. om het drukken van schandelijke en oneerlijke brieven veroordeeld om twee uren op de kaak te staan en daarna eene geldboete te betaalen zie verder het jaar 1534 pag 235.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

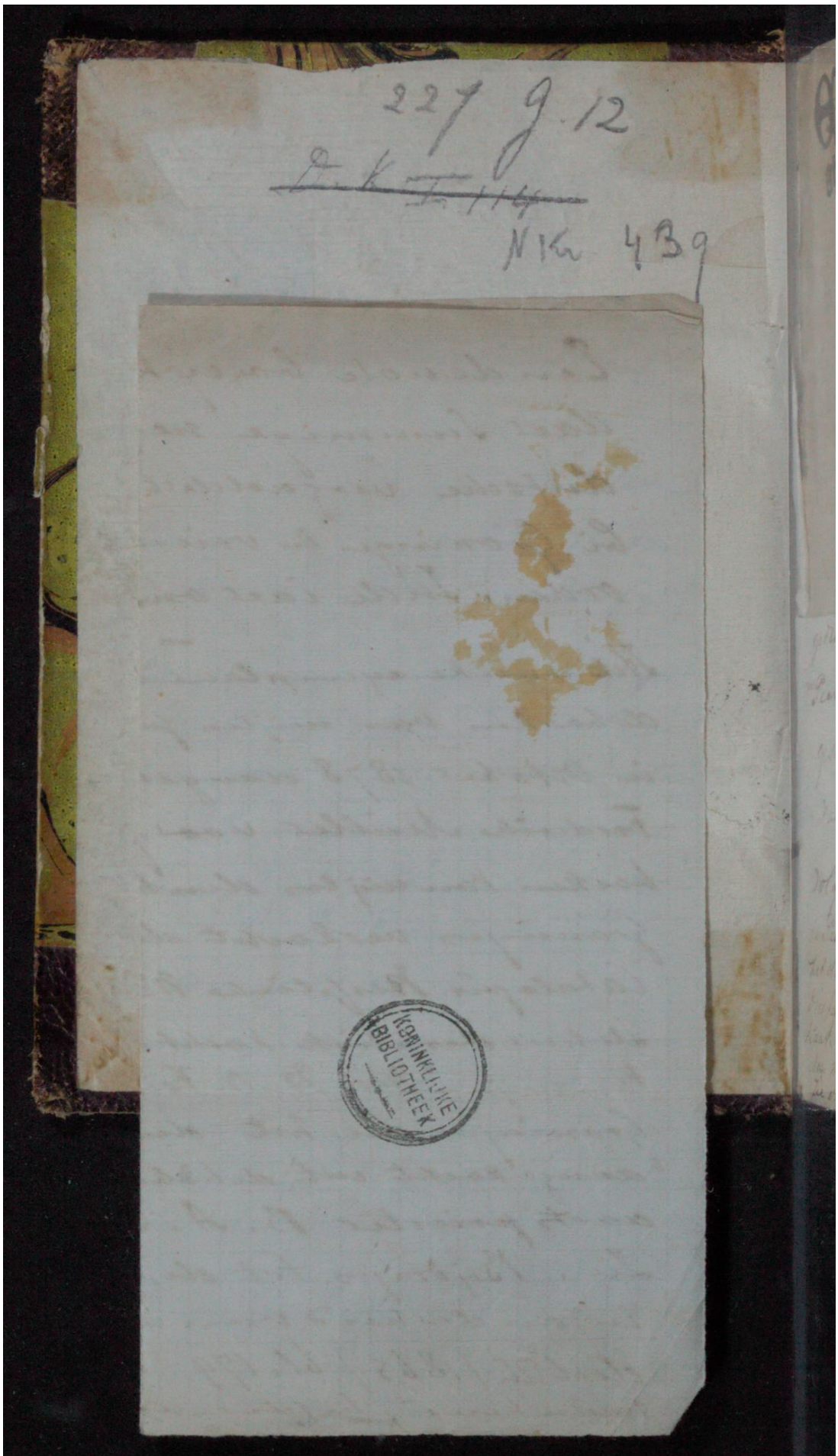

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Endemate boecken van vele ghe-
heden/daer summige nepte sinnen
ghewees in duytsche vergaddert en
gescreuē to zelwarthi Gronin
ge in vrieslant vā sinte Be
nedictus orden. Int
iaer ons heeren M.
CCCCC. ende
xxviij.

Rijksuniversiteit
Bibliotheek
te Utrecht.

gedruckt te Amsterdam 1528 by
Pieter Jansz Thybaut
geschreven te Zelwert by Groningen
van St Benedictus orden.

Volgens wagenaar bevestiging van Amsterdam
is Pieter Jans Tibaut den 7 Aug.s 1528. om
het drukken van schandelijke en oneerlijke
brieven gans verordeelt om twee uren op de
kaak te staan en daarna eene bedevaart te
doen naar onze lieve Vrouwe te Ryssel
Zie in het jaar 1534 pag 235.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

227 G 12
D K
NK 439

10. K.
I: 114.

Een devote boecxken van vele ghebeden/
daer Sommige neyt Sinnen ghemaect in
dúitsche overgaeldet en̄ gescreue̅ to Zelwert
bi Groninge in vrieslant van Sint Benedictus
orden. Inde iaer ons Heere̅ MCCCCC en dxxiij.

—

Het unicke exemplaar thans voorkomende onder
de boeken van wijlen professor Moll, N°. . . , is
in Octobar 1878 aangekocht daarden boekhandelaar
Frederik Muller voor f 38.— op de veiling der
boeken van wijlen den heer J. D. Herplinke, te
Groningen verkocht door P. E. Folmer, zie
Catalogus Herplinke N° 108 op bl. 7.
Den heer Herplinke kocht het op de veiling der boeken
van wijlen Mr. H. O. Feith, indien archivaris te
Groningen die het den 10 Junij 1846 had
aangekocht uit de bibliotheek van wijlen den
oud-pastoor B. A. Medden aldaar.
Zie: Bijdragen tot de Gesch. en Oudheidkunde
inzonderheid van de prov. Groningen,
deel II (1865) bl. 179, alwaar dit boekje
nauwkeurig beschreven is door Mr. H. B. S. Boeles

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Eenderhande boecxken van veleghe-
heden/ daer summige nepte sinnen
gheweest in duytsche vergaddert en
gescreuē to zelwart bi Gronin
ge in vrieslant vā sinte Be
nedictus orden. Int
iaer ons heeren M.
CCCCC. ende
xxviij.

Koninklijke Bibliotheek
's Gravenhage

gedruckt te Amsterdam 1528 by
Pieter Jansz Thybaut
geschreven te Zelwert by Groningen
van St Benedictus orden.

Volgens Wagenaar bevestiging van Amsterdam
is Pieter Jans Tibaut den 7 Aug. 1528. om
het drukken van schandelijke en oneerlijke
brieven veroordeeld om twee uren op de
zaak te staan en daarna tien jaar te
land uit naar onze lieve Vrouwe te Ryssel
Zie ontstaan 1534 pag 235.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

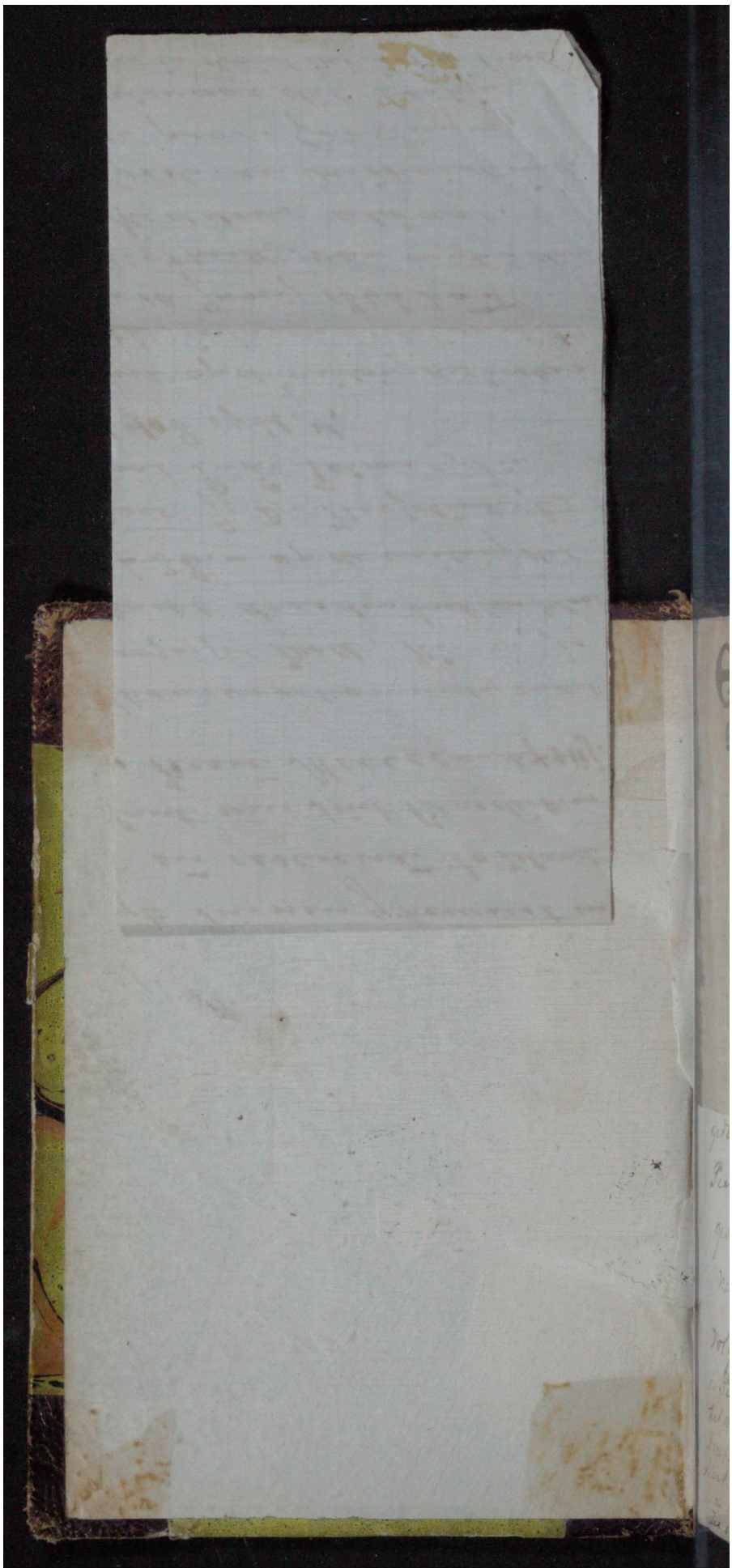

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Endemste boeckken van vele ghebeden/ daer summige nepte sinnen gheweest in duytsche vergaddert en̄ geschreuē to zelwart bi Gronin ge in vrieslant vā sinte Benedictus orden. Jndē iaer ons heeren M. CCCCC. ende xxviij.

Provinciale Bibliotheek te 's Hertogenbosch

gedrukt te Amsterdam 1528 by Pieter Jansz Thijsbaut

geschreven te Zelwert by Groningen van St Benedictus orden.

Volgens wagenaar beschrijving van Amsterdam is Pieter Jans Tsbaut den 7 Aug.t 1528. om het drukken van sekere handelyke en oneerlyke briefgens veroordeelt om twee uren op de kaak te staan en daarna eene zeedevaart te doen naar onze lieve Vrouwe te Ruysdel Zie ook het jaar 1534 pag 235.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

227 G 12

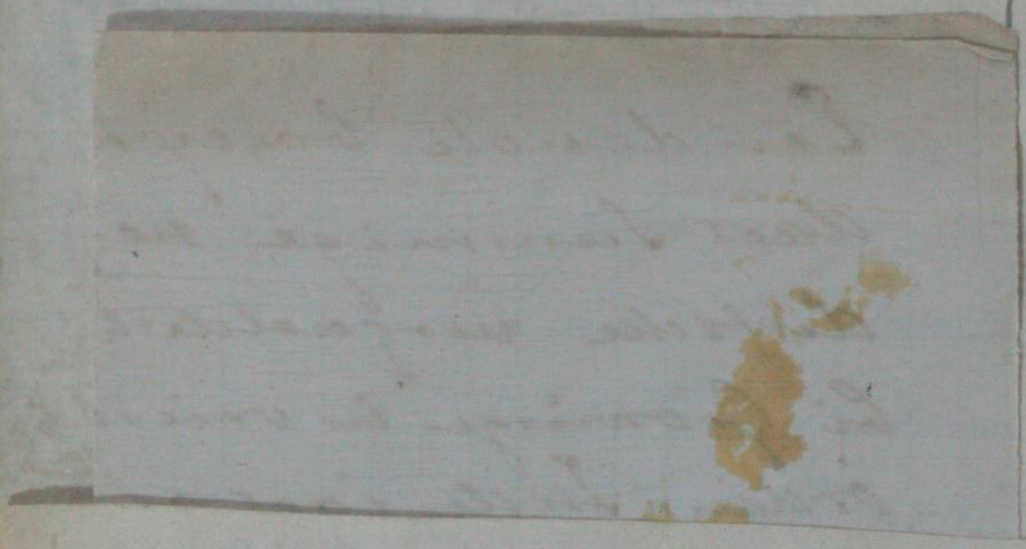

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Een devote boecxken van vele ghebeden / daer sommige nyet sinnen gheweest in duytsche vergaddert een gheschreuē to zelwart bi Gronin ge in vrieslant vā sinte Benedictus orden. Int̄ iaer ons heeren M. CCCCC. ende xxviij.

Koninklijke Bibliotheek

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

At iaer is ghedeilt in.xij. maendē als Ianuarius Februari? Marci? Aprilis Maius Junius Julius Augustus Septēber October Nouēber Decēber. Een eclijcke maent heeft een teyken des hemels welcke sint Aries Thaurus Gemini Cancer Leo Virgo Libra Scorpi? Sagittarius Capricorn? Aquari? Pisces ¶ Die sonne gaet in.xij. maendē eens doer een vā desser voerscreuē teikenē eñ die dagē in welckē die sonne in eynich vāden.xij. teykenen comē sinnē geteickēt in dat kalēdier. ¶ Oec is toe wetē dat een iaer heeft.xij. maendē.lij. weckē of.ccc.lxv. dagen Mer alst scrickel of scalc iaer is.ccc.lxvi. dagen. Itē elck nacht mittē dage heuet.xxiij.vren.eñ elck vre heft.lx.minuten. ¶ Itē alle iaer vwandelt sich dye sondages litter eñ dat guldē ghetal.

¶ Van dat gulden getal toe vinden.

¶ In dese figuer mach mē wetē wanneer dat dat guldē getal coemt tot eewigē daghen Telt vā tertijps af. eñ segt een eñ telt voort soe lāge als ghy comt tot dat iaer ons heeren datmen schrijft dat is dat gulden ghetal vanden iare

¶ Woe langhe dye aduent duert vā iaer toe iaren.

Als A is die sondages litter soe duyrt dye aduēt lij. weckē lanc. Itē als G is die sondages litter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

soe duyrt die aduent.iij. wecken ende.vi.daghen. Item als C is die sondages litter soe duyrt die aduent.iij.weken-eñ.v.daghē. Itē als D is dye sondaghes litter soe duyrt sic.iij.weckē eñ.iij.daghen. Itē als E is die sondages litter soe duyrt sic.iij.weckē eñ.iij.dagen Itē als F is die sondages litter so duyrt die aduent.iij.wecken eñ.ij.daghen. Itē als G is die sondages litter so duyrt die aduēt.iij.wecken eñ eynē dach.

Woemen sal vinden die sondages litter

Itē desse figuer hout altijt die sondages litter tot eewighen daghē. ende telt vā dat cruys af.eñ segget een eñ telt voort so langhe als ghi comt tot dat iaer ons heerē datmē schrijft-dat is die sondaghes littere.

Om toe vinden dē achterwinter of die beslotē tijt

Als ghi wilt vindē den achterwinter-of die beslotē tijt-dat is die septuagesima toe tellen vādē eerstē sondach an nae kersdach hent toe dye beslotē tijt-so sult ghi anmerckē dat guldē getal hier na gescrenē mit roet eñ dan dat ghetal dat daer bouē staet geschreuen mit swart-wāt dat ghetal betekēt die wecken vandē sondach na kersmissen-hent toe dye beslotē tijt. Exempel.is dat guldē getal.i. vandē iaer so betekēt dat getal daer bouē so veel weckē als.vi.weckē Itē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

is dat guldē getal.ij. so betelkent dat getal daer bauen die weckē als.iiij.weckē eñ also voort an hent toe. xix. dan salmen weder beginnen van dat gulden getal als

Die wecken.

vi iij vij v iiij vi v

Dat guldē getal

Dye wecken.

viij vi iij vij v iiij vij v ij

Die wecken

vi v vij

Dat gulden getal.

Hier is ooc toe weten dat vā die bescotē tijt aen hent toe paeschen altijt.ix.weckē vā paeschē toe ons heren hemelvaert dach.xl.dagē.vā hemel vaert dach toe pinxteren.x.dage.vā pinxterē toe des hilligen sacraments dach.xij.dagē eñ also voort an

Van den nyeu maent toe vinden

Wilt ghi wetē den nyeu maēt of dat nyeu licht so sullet ghi suckē in dat kalendier dat guldē getal des tegenwoordigē iaers geschreuē mit roet in die eerste rigel nederdalende op die rechter side voor die dagē der hilligen indē seluen maent daer ghy dat nyelicht wetē willen. Eñ optē selue dach daer dat gulden getal des iaers voorstaet eñ dat ander getal besi den na volget daer is dat neilicht op die selue vre mitte minutē die besiden na die vren volgen daer. ix minutē een vre vā macken Hier is ooc toe wetē als de vrendes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

nevenlichtes mit swaert sinnē ghetei kent so is dat nev licht nae. xij. uren des middaghes / mer als dat ghetey kēt is mit roet so is dat nevlicht na xij. uzē des nachts.

¶ Almanach dā. xxiij. iaren beghinnende inden iaer ons heeren. M.CCCCC.eñ.xxxi.

Dat getal des iaers	Paesche dach	Dat guldē ghetal	Sondachs licter
xxxi	ix aprīl	xij	A
xxxij	xxv. meerte.	xiij	G
xxxiij	xiij. aprīl	xiiij	E
xxxiiij	v. aprīl	xv	D
xxxv	xxviij. meerte	xvi	C
xxxvi	x. aprīl	xvij	B
xxxvij	i. aprīl	xviij	A
xxxviij	xxi. aprilis	xix	G
xxxix	vi. aprīl	i	F
xl	xxix. meerte	ij	E
xli	xxvij. aprīl	iij	D
xlij	ix. Aprilis	iiij	B
xliij	xxv. meerte	v	A
xliiij	xiij. aprīl	vi	G
xlv	v. aprīl	vij	F
xlvi	xv. aprīl	viij	D
xlvij	x. aprīl	ix	C
xlviij	ix. aprīl.	x	B
xlix	xxi. aprīl	xi	A
l	vi. aprīl	xij	F
li	xxix. meerte	xiij	E

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

BI Januarius heeft.xxxi.dagen. Die ma-
ne.xxx. Die nacht.xvi.uren.

viij	ij	xvij	A	Die beſnidenisſe	a
			b	Octaue ſunte Steuens	b
			c	Octaue ſunt Joannes	c
xvi	iiij	xi	d	Octaue der kinderen.	d
v	vij	lvij	e	Bigilie	e
			f	Verriendach	f
xiij	iij	xli	g		g
ij	ix	viij	A		h
			b		i
x	viij	xlij	c	Paulus heremite	k
			d	Die ſonne in aquario	l
xviij			e		m
vij			f		n
			g	Ponciaen	o
xv	iiij	xxxiij	A	Maurus abt	p
iiij	viij	ij	b		q
			c	Anthonis abt	r
xij	xij	xli	d	Priſca ioncker	ſ
i	x	xvij	e		s
			f	Fabiaen ende Sebaſtiaen.	t
ix	v	li	g	Agnes ioncker	v
			A	Vincencius martelaer	u
xvij		lvij	b		x
vi	iiij	xiij	c	Thimotheus apoſtel	y
			d	Dauwels bekeringe	z
xiiij	ij	xxvij	e		

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

vi xlv f
g
xi xx A
xix vi xxviij b
c Ignacius confessoer d

Januarius beghint omtrent middewinter/ soe sallstu den wijn drincken eñ gheen bloet laten vot den aderē/ bade dicwile/ vast neit toe lāge eñ doē geen ouer æer.

BL Februarius heeft. xxviij. daghen. Die maent. xxiv. Die nacht. xij. vren

viij i xlvi d Brygitta ioncfer e
e Maria reynmussen f
xvi o v f Blasius martelaer g
v ij xxv g h
Agatha ioncfer i
xiij iij lviij b Dorothea ioncfrou k
ij x iv c l
d Die sonne in pisces m
x e Appollonia ioncfer n
f Scholastica ioncfer o
xviij xi vj g p
vij vj iij A q
b r
xv xi xv c Valentijn mar s
iij vj xxvi d t
e Juliana ioncfer t
xij o xxiij f v

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

viij xxxix g A u
ix xv xxxi b v
xviij xi xv c
vi ij xxvi d Sinte peter apostel x
e y
xviij iij xij f Mathijs apostel a
ij ix xlviij g b
A c
xi o ix b d
c e

Februarius beghint omtrent lichtmissen/hie is ghesont/ eñ guet latet vacke bloet/ dzincke claren goeden dzanc/bewart dijn hof wal dat die dzagē neit vcolden.

RL Marcius heuet.xxxi.daghen. Dye mane.xxx. Dye nacht.xij.vren.

xix d f
viij o l e g
f h
xvi vi x g Adriaen martelaer i
v viij xxxix A k
b l
xiij c Thomas van aquinen m
ij ix lvi d n
e o
x v xx f p
xviij ij xlvi g q

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

			A	Gregorius paus	r
viij	v	i	b		s
			c		t
xv	ij	xij	d		v
			e		x
xiij	xviij	xxviij	f	Geertrud ioncker	y
xij	ix	xxvi	g		z
i	v	xxx	A		a
ix	o	liij	b	Hubert bisschop	b
			c	Benedictus abt.	c
xvij	xi	xlv	d		d
			e		e
vi	i	lvij	f		f
			g	Marien bootscap	g
xliij	ij	vi	A	Ludgerus bisscop.	h
iij	ix	xlviij	b		i
xi	v	xxxviij	c		k
			d		l
xix			e		m
viij	o	xl	f		n

Die merte begint eerts na sinte Mathias/ hie is ongesont/ du sailste alle dage wasscē dinen mont. Eñ lact geen bloet/ bade gerne weder die ioecte/ eñ spijse drane is di guet

RL. April heeft.xxx.daghen. Die maen.xxix. Die nacht.x.uren

xvi	x	ij	g	o
			A	p

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

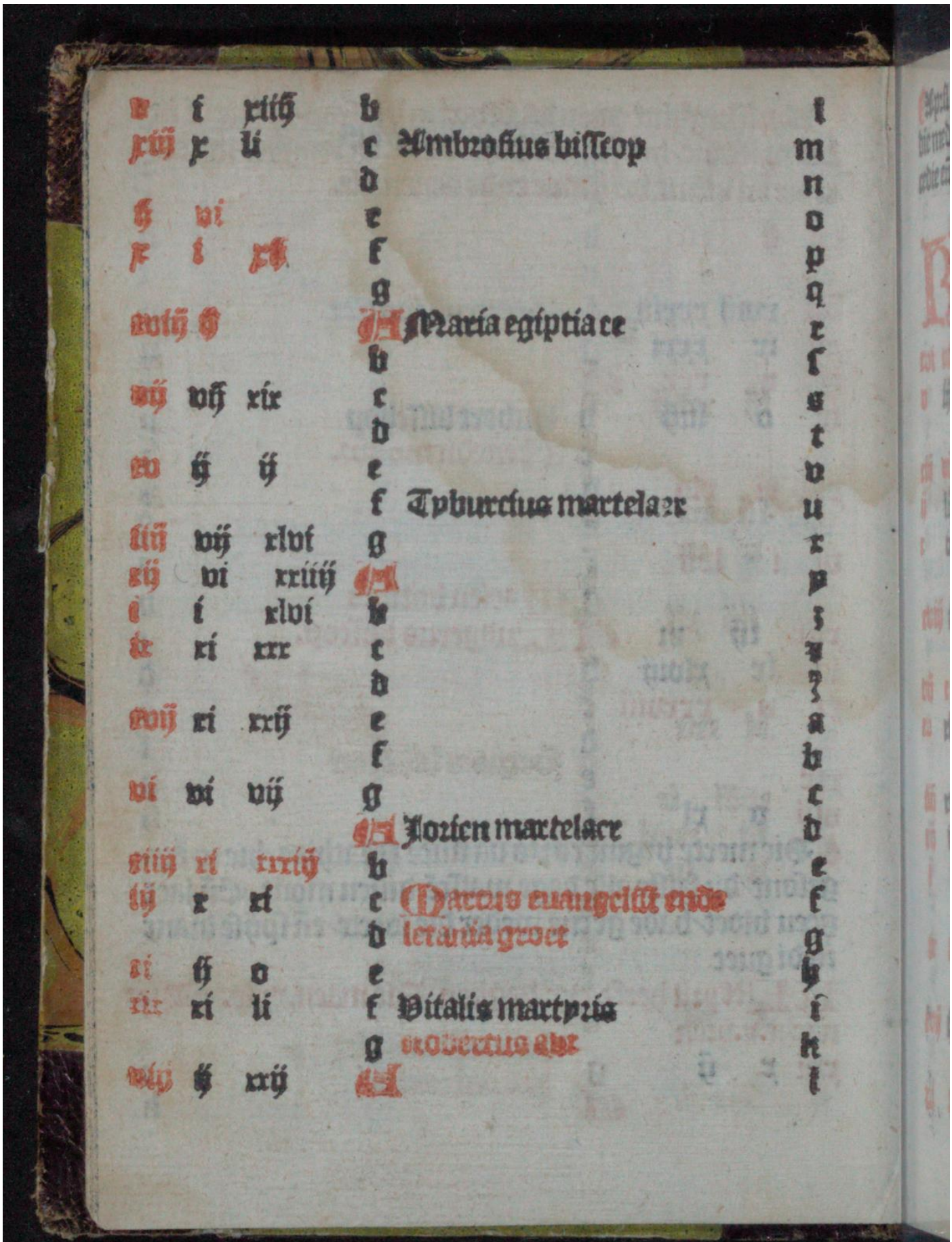

April beghint corts na Marien bootscap-so late di in die mediane-het is goet diner leuer eñ longhe-mñ arcedie eñ drinct bet hy onie ende beuenelle.

Maius die mey heeft.xxxi.daghen.
Die maye.xxx. Dye nacht.viij.uren.

			b	Iacob eñ Philips	m
xxi	viij	xxxv	c		n
v	iij	xxvij	d	Crupsvinding	o
			e		p
xiij	vi	xvij	f		q
ij	iij	xxx	g		r
x	ix	xxx	A		s
			b		t
xviij	iiij	xli	c		u
			d		v
viij	x	xxx	e		w
xx	xi	xxix	f	Die sonne in gemini	x
			g	Seruaes bisschop	y
iiij	xviij	ix	A		z
xij	iij	xviiij	b		a
i	ix	lix	c		b
			d		c
ix	viij	I	e		d
			f	puo confessoer	e
xvij	vj	xli	g		f
			A	bernardinus abt	
xi	[illegible]		b	helena tonder	

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

xxiij vi xlvij c g
d
xxiij ij xlvij e h
f i
xxiij ij xlviij g k
A
xxiij ij xlix Beda priester l
b m
xxiij ij xlviij c n
d o
xxvi o xlvi e p

Die mey begint omtrent Philipp? eñ iacob dā wast alrehāde guet cruet-drāc- alsen fenecoel ysop lubbestec ke selue synt di guet Itē fenicoel agrimonia betonie we gebladē poplē alant mit- alsulcke crudē macke di drye dagē eē bat Du en sulst gerehāde bradē etē eer de maēt hen is-bistu sieck vermyde alrehande vleys- drunc alle daghe alsen ende kernunelck.

RLsunius heeft.xxx.daghē Die mane.xxix. Dys nachts ses vren.

xxiij vi xlvij e q
f r
xxiij i xlviij g Eraſmus martelaer s
A
ix xv b Bonifacius martelaer t
c u
xxiij vi xlv d v
e w
f Primus eñ feliciaen x

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

g Hier begint die dach te corten p
H Barnabas discipel s
b Odulphus confessoer x
c Sol in cancro ?
d Valerius martelaer a
e Vitus eñ modestus b
f c
g Alexius confessoer d
H e
b Seruaes eñ prothaes f
c g
d Albanus martelaer h
e i
f k
g Joannes baptista l
H m
b Joannes eñ Pauwel n
c Die seuen slapers o
d Vigilia. p
e Peter eñ Paulus q
f r

In Junio sultstu drinckē dūnen drāc mede eñ hōnich vermīde/ geladen melc eñ nep hier is di guet gedrōtkē/ wilstu latē bloet soe en toerne dy nept toe seer ende va ste nept toe langhe.

BL Julius heft .xxxi. daghen. Dye mans. xxx. Die naght .viij. uren.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

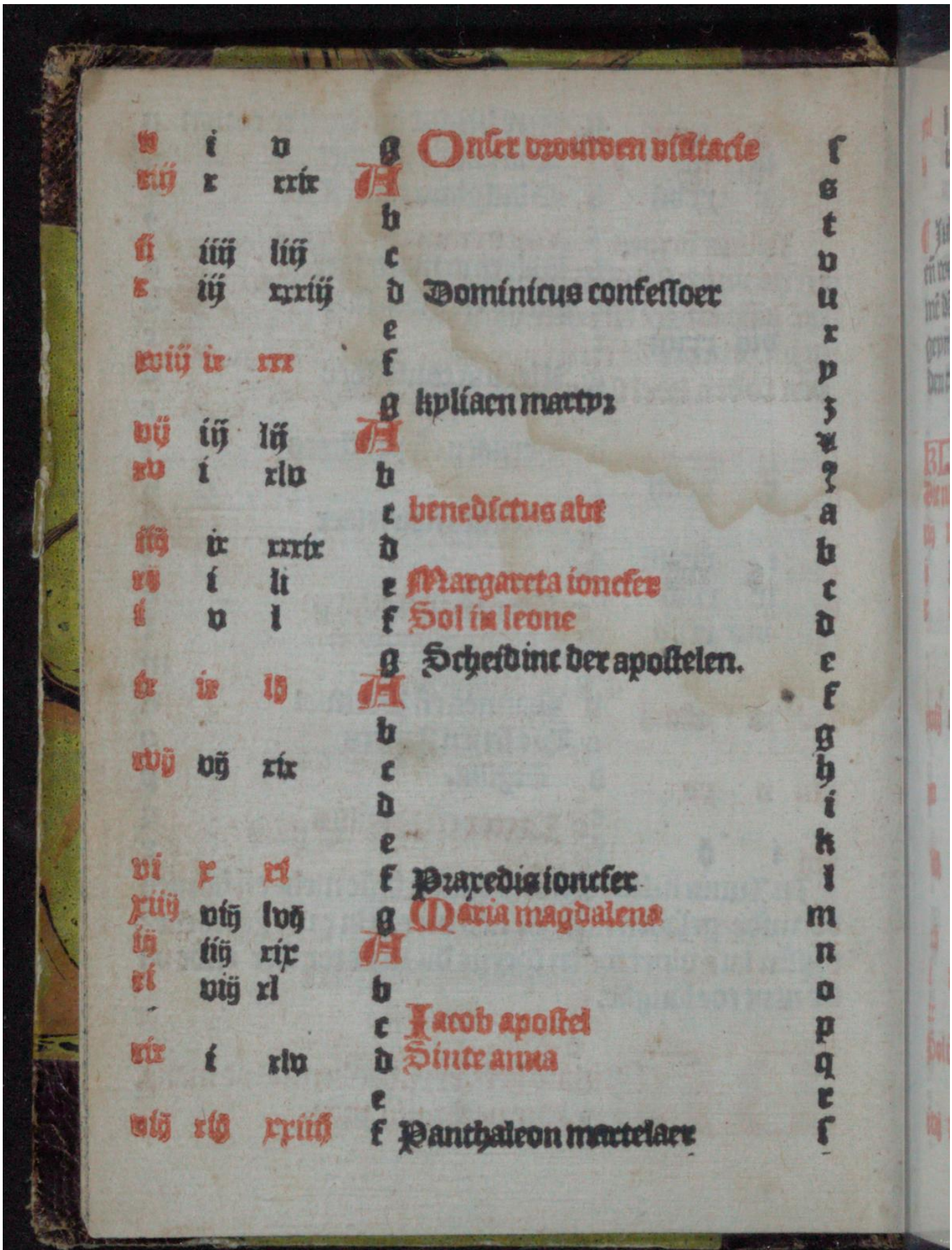

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

xxi ij xij g s
v ix xij A t
b v

¶ Julius begint corts na sint Jan/ so salstu vroe op staē
eñ woynich slapē eñ geen bloet latē/ eñ gheen dranc ne
mē dā vā mert eñ ruete die suuert di die maghe/ nutte
gepn vruchtē sie en si rype/ vaste nept toe lange/ vmide
den roden hoel slaep luttel des middaghes.

KL/Augustus heeft.xxxi.daghen Die mane.xx.
Die nacht thien vren

xxij ix o c Peter ad vincula u
j ij xvij d x
x iij xix e Steuens vindinge p
f 3
g Dominicus w
xviij o xlv A Sixtus paus 7
b Cristus transfiguracie a
xv c b
d Romacn mar. Vigilia c
xij e Laurentius martelaer d
f e
xj g Clara ioncfer f
i vi ix A vpolitus martelaer g
ix b Vigilia h
Sol in virgine c Onser vrouwe opwaert i
d k
xvij viij xiij e l

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

vi	viij	li	f		m
			g	Magnus martelaer.	n
xiiij	vi	xvij	A	Bernart abt.	o
iij	o	xlv	b		p
			c		q
xi	iij	xvij	d		r
			e	Bartholomeus apostel	s
xix	v	xij	f		t
viij	x	lix	g		v
xvi	ix	lix	A		t
			b	Augustinus bisscop	v
v	v	lvij	c		u
xiij	x	ix	d		x
			e		y

Augustus begint omtrēt sinte peter soe hoede di seer voer die doncker neuele Gewaer di voor colde-vmide dē coel eñ roeuē. Etet colde spise-drincke polie eñ agri monie-dat is bvuoet vmide mede-eñ nepbier-eñ slaep weynich des middaghes.

BV September heft.xix. daghen Die ma nr.xxix. Die nacht.xij.vren

b	ij	xiij	f	Egidius abt.	z
x	vi	x	g		A
			A		B
			b		a
xviij	iiij	viij	c		b
xij	vi	i	d		c

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

xv	vi	xxvi	e	Onser vrouwē geboert	d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z ?
iiij	i	v	f	Gorgonius	
xij	viij	xxij	g		
i	x	xliij	A	Prothus ẽñ iacinctus	
			b		
xv	v	xxxv	c		
Sol in libra			d	Crups vphessinge	
xxij	ix	viij	e		
			f		
vi	vi	lij	g	Lambert bisscop	
xiiij	vi	xviij	A		
			b		
lij	xi	xxxix	c		
			d	Matheus euãgelisse	
xj			e		
xix	ix	xxix	f	mauricius martelaer	
			g		
viij	iij	xxix	A	Robertus bisschop	
xvi	vij	xxxiij	b		
v	ij	xxxij	c	Cipriaen	
			d	Cosmas ẽñ damiaen	
xij	ij	x	e		
			f	Michael archangel	
			g		

Septẽber beginnt ōtrent sunte Egidius soe salstu col de melck drincken dat is goet diner leuer eñ ionghen. Etet gebraden appelen eñ gheslodē peren: baden: bloet latē dranc toe nemē is tudich. ✠

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

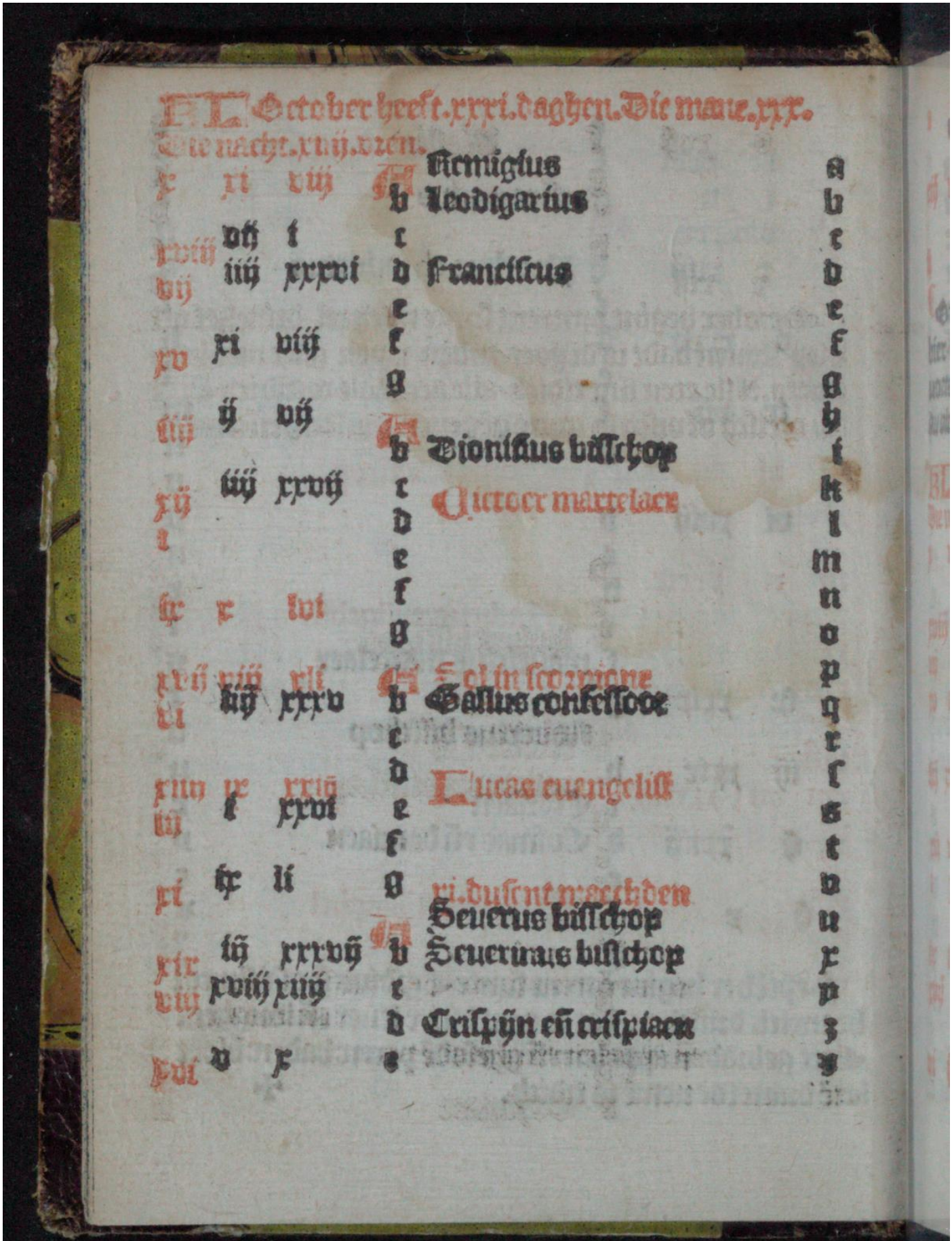

a e xvij f Vigilia
Symon en Judas
xiij viij xxi g A
a
b
ß x xiij c
d

Cocrober begint omtrent sunte michael drincket olt bier stouen badt is di goet inden rupen gaet niet barnoets. Alle eten sunt tidich alle archedie ontidich Etet du vleisch of visch so mutte gegeuer nuscatē eñ canñn

RL November heeft. xxx. dagen. Dye mane. xxix. Die nacht sesken uren.

x v xij d Alder heiligen dach
Alre sielen dach
e
xviij viij ij f Hubert bisschop
vij
xv vi xxi g A
a
b Leonardus
iij xi xxxvi c willebroer bisschop
d
xij viij vij
i xi xxxvi e
f Martinus bisschop
xv ij lviij g A
xvij a Sol in sagittario
b
vi ß xxix c
d
e Othmar

xiiij iij ij f
ij vi g g
xi ij xxvij A Elizabeth b
xi ij xxvij c
Onser vrouwen presentacie
xix vij xlvi d Cecilie iongfer
viij vij xxxv e Clemẽs paus f
xvi
v xi xxxvij g katherina iongfer
A b
c
xiij iij xxxi d
ij v xiij Vigilie e
x v xxi Andries avonts f

Nouẽber begint ōtrẽt alre hilgẽ: so hebbe water bat geẽ stein bat-nei bier eñ nei broot-suete drãc is di guet Cynamonie lacrisse eñ ander guede cruden-die droge-verdriuen dat quaet wt dinen line-dã wãdelt die winter eñ somer-stoppe dine voetẽ warm toe dat is di guet

D. December heeft.xxxi.dagben. Dye mane.xxix. Die nacht sestien vren.

x o xxi f g
xviij ix xvi g h
A i
vij x xlv b Barbare iongfer k
xv x xlv c l
d Nyclaes bisschop m

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

xxvi g xxxvi e
xxvij a lvi f Onser vrou ontfanckenis
i b vi g
A Eulalia ioncfer
xx vij xxvij b Damasus paus
c
xxviij b lxxvij d Lucie ionc. Sol in capricor.
vi c e
f
xxviij f xxx g
A Lazarus
a xl b
xj xx xxi c
d Vigilia
xxx f a Thomas apostel
viij xxvij xxvij f
xxvi g xxviij g
A Vigilia
a lvij b Cristus geboerte
c Steuen martelaer
xxij f a d Joan euã zelist
e Alre kinder dach
g b viij f Thomas vã Cantelbergh
f a xl g Dauid coninc
A Silvester paus

¶ Decẽber begint omtrẽt sunte Andreas die is goet du machs wael latẽ bloet drincke mede eñ bade voel dat di dñn houet neit en vercolde- bewaer dñn hoeft voer

vorst. Etet genghcuer eñ cardemonie eñ ander goe de cruydē.

Aries	dat hooft eñ dat aenſicht
Thaurus	den necke ende den hals
Gemini	die ſchouderen armen eñ handen
Cancer	die borſte eñ die longeren
Leo	dat herte ende die maghe
Virgo	den buyck eñ die dermen
Libra	die nieren ende die lendenen
Scorpius	die ſcamelheit eñ den aers
Sagittarius	die dyen
Capricornus	die knyen
Aquarius	die ſcheenen
Pisces	die voeten

¶ Joannes andree ſchrijft dat vanden enghel is open baert die ſich leet des.xiij.dages februarij dat is op ſint te Valentijns auent die ſal dat iaer niet ſteruen an dye febres.

¶ Waer staet gheſchreuen wol eyn lange leuen eñ ghe ſont bliue Doe laet dine ader Blaſij-Philippi-Barto lomei eñ Martini dat is ſonder twijuel.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

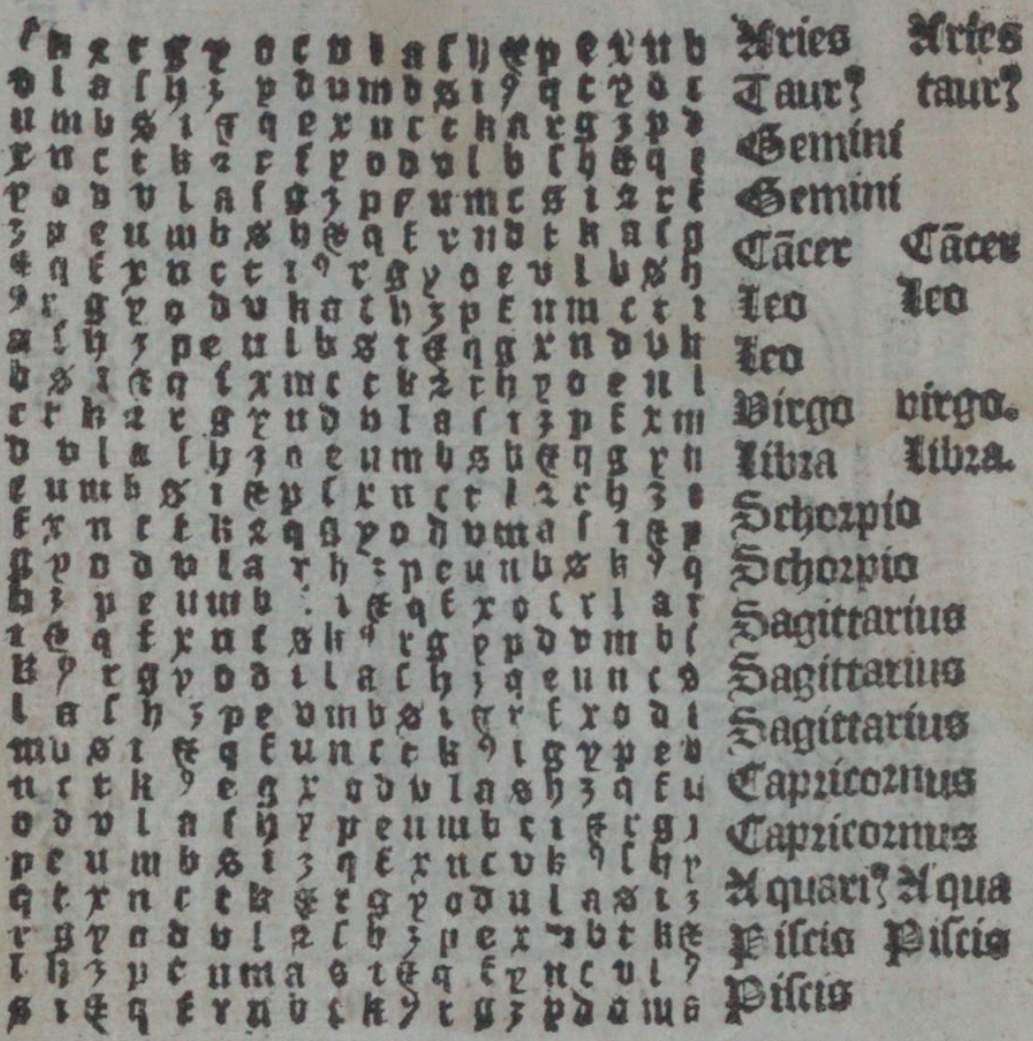

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

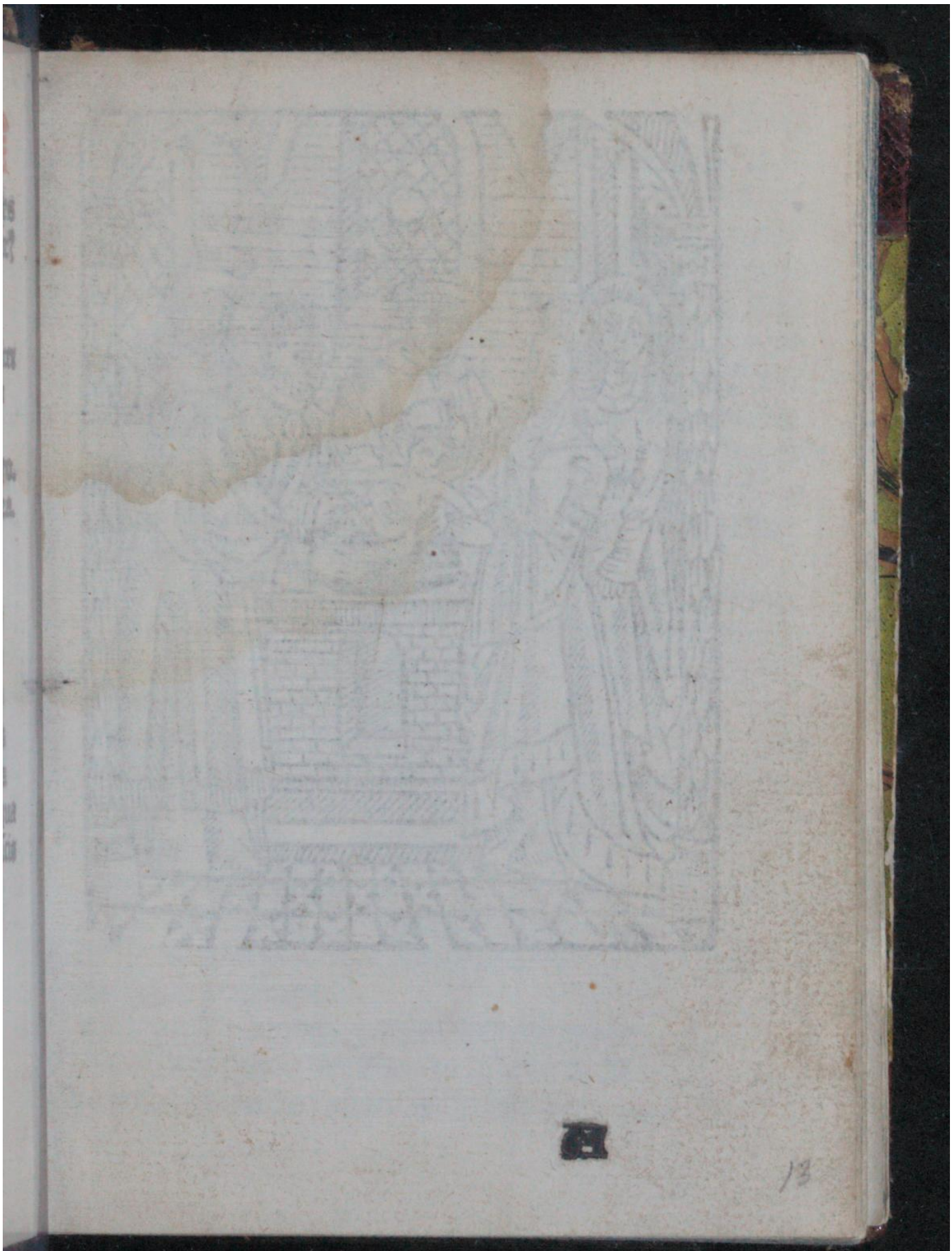

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

¶ Een deuote boeckken vā voelen gebeden daer sommige neyt sinnen geweest in duetschen ghemacket toe zelwart bi Groningen in vreesland vā sinte Benedicts orden. eñ is Geprent toe Amstelredam bi my Pieter Janss Tyebaut. indē iaer ons heerē. M.cccc.eñ.xxviij.

¶ Voe eē mēsce sich sal hebbē des morgēs alsdie opstae

Salichcyt des lychams eñ der sielen/ moet mi iesus christus vlenen Amen. Nv stae ic op inden naem ons heerē/ die mi vloest heuet aenden truce Hie moet mi regieren eñ gebenedidē/ bewaren eñ sercken/ in allen gueden wercken/ eñ na dit leuē brengē in die blitschap der hemelen Amen. ¶ Tot dat hoeft.

IEsus van nazareth + coninck der ioden moet wesen een teykē der salicheit in minē voerhoeft tegen al schadelichcyt des lychams eñ der sielen Amen. ¶ Toe den mont.

IEsus van Nazareth + coninck der ioden moet altoes wesen in minen monde om hē an toe roepen/ toe louē/ toe glorificeren in allen tijdē ende stonden. Amen. ¶ Toe den herte.

IEsus van nazareth + coninck der ioeden/ mijn brudegom eñ mijn lyef hebber/ moet in minen herten met danckbaerheyt wesen nv ende toe eewichcyden. Amen.

¶ Dye lesen des morgens eñ des auents een Pater noster eñ aue maria mittē credo eñ met dessen versen dye verdienen een iaer aflaets ende een Carena.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

O hillige engel dem ic ben bevolen toe bewaren
mi beſcerme/mi regere in allē dagen/ op dat ic
moet comē in die chorē der hemelſcher ſcharen Amen.
¶ Een gemeyn ghebet datmē voor al ander ghebeden
ſal leſen om god deuotelic toe dancken ende toe louen/
voor alle den ganſen dach.

VOer di o almechtige vader ic arme ſonder bu-
ge mine kneen eñ bidde oetmoedelicken dattu
na ricdoem diner glorien mi wilſte geuen ende
gunnen doer die cracht des hilligben geeſtes inwendi-
ge gracie dinē hilligen naē mit epnē purē herten/ ende
mit inniger deuocien toe louē/toe gebenediden eñ toe
glorificeren Macket ooc mijn herte reyn vā allen ſcha
delicken gedachten eñ begertē/op dat mijn lippen di al
tijt moetē louen/mijn herte di altijt moet denckē/ mij
leuē di altijt moet eerē/eñ mine ſiele di altijt moet bene
diceren/op dat ic al die tijt mijns leuens in dijnen loue
eñ dienſte deuotelickē moet bliuē/eñ diner mogētheit
eewelickē dienen. Amē Gebet toe die drieuoudicheit

O Gebenedide hillige drieuoldichept/ ic dancke
eñ loue dijner groter morghenthept/ voer alle
waldaden gracien eñ gauen die du my heueſt beweſen
doer dine grote goedertierenheyt. In dine bewaringe
beuele ic mijn lijf eñ mine ſiele/mit alle mine gedachtē
woordē/eñ wercken/eñ bidde dattu mi willes bewarē
vā allen vpandē/ſienlickē eñ onſienlickē/eñ in duech-
den ſtercken/op dat ic doer dine gracie eñ hulpe moet
nūmer in ſonden ſteruē. Amen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

¶ Een deuote danckbaerheit diemē des morgēs sal lezē.

O Almachtige vader ic loue eñ dancke di vā grō de mijns hertē/ dattu mi in desser nacht heuest bewaert eñ behoet vandē onuersiendē doot eñ vā allē quadē gedachtē eñ werckē Ic bidde di oetmoedelicken dattu mi willes vlienen dessen toecomenden dach alsoe toe volbrengen in dijnen loue eñ dienste mit ynnicheyt ende mit beschidēheit op dat mijn dienst di moet behaghen in eewicheyt. Amen

¶ Een deuote beuclinge diemē des morgens sal lesen.

O Ie cracht des vaders moet mijn herte sterckē/ die wijsheit des soens moet mijn herte regerē die goedertierenheit des hilligē geests moet al de crachten mijnre sielen mit godlicker sueticheit doer vloeyen Ic beuele mi den vad/ den soen/ eñ den hilligen gheest. Ic beuele mi maria der moeder godes eñ der werdiger moder sinte Anna/ met al hoerē ghesslachten eñ mpt allē hemelscē herē. Oc beuele ic mi der passien ons heerē iesu christi/ eñ der wtstortinge sijns durbaren blodes op dat inder tijt als mine siele vādē lichā sal moetē schidē/ in sine nacte eñ wtgerecte armē dā moet ontfangē worden/ dye daer leuet eñ regneret in eewicheyt sonder eynde. Amen.

¶ Dit gebet heuet die en gel geopenbaert sinte Augustino/ eñ die dat dagelicx lesen die sullē bewaert wesen vanden onuersienden doot.

O Almechtige eewige god eñ vader/ weset mij genadich eñ mijn bewarer. O god eñ vader abra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

hams/ Isaacks/ eñ Jacob/ ontferme dy miner/ eñ sende mi dinen hilligen engel Michaels toe enen hulper op dat ic bewaert moet wordē vā allen vyāden/ sichtlicken eñ onsienlickē toe allē tyden. O hillige archangel Michael bewaer eñ beschermē mi in deser werelt strijde/ op dat ic in dat strenge ordel neit verlarē en blijue. O hillige archanghel ic bidde di doer die gracie die du van gode vercregē heuest dattu my willes verloesen van dat perikel des ewigen dodes. O hillige engel michael Gabriel eñ Raphael/ mit allē engelē eñ crachtē der hemelē/ comet mi toe hulpe in allen weghē eñ steden/ op dat geen vyandē mi moete schaden/ indē lychame noch inder sielen/ in water noch in vuer/ indē huise/ binnen noch buten/ wackende of slapēde/ noch met eenen haestigen onuersienden dode. Bleet ghi vyandē der heliē dat cruce ons heeren/ wāt die lewe vā dat geslachte Juda heuet gewonnē eñ ghestreden. Salichmacker der werelt bewaer eñ behoede mi in allen noedē/ wāttu doer dyn hillige cruce heuestu mi verloest van al mine vianden eñ sondē. O almachtige god/ o hillige god/ o sterke god/ o onsterflike god/ o barmhertighe god/ ontferme di miner/ eñ verwaer mi vā allen sonden eñ quadē Dat cruce christi ✝ beholde mi ✝. Dat cruce christi bewaer mi ✝ dat cruce christi beschermē mi in allen stedē eñtyden. Jndē naē des vaders/ des soens/ ende des heiligen gheests. Amen.

Een deuote beuelinge toe Maria.

Hoep miner sielen naest god iouffer marie/ ick bidde

di oetmoedelicke doer die edelste eñ glorioesse ontfane kenisse dyñes leuē kindes wilcke heuet gewerckt et dye cracht des hilligen geests/ dat dine minne altoes moet wesen in minnen hertē/ dine sue tickeyt in mūen ghedancken/ dine deuocie in mÿnre sielen: dÿ danckc ende lof in munen monde. Helpt mi in minen wemoet/ sterke mi in minen noet/ sterecke my in minē wedersproet/ eñ weset mi een troost in al miner noot. Doer dí moet mine cōsciencie bewaert wordē van allē quadē/ mÿ leuen moet doer dí geschicket worden toe allen gueden/ mit diner tegenwoordicheit moet mÿ doot gestercket eñ verluchtet wordē/ eñ als mÿ sicle sal moetē schiden vandē lichame/ so willes sie bewarē eñ beschermē vā die handē der viandē/ vā dye macht der duysster hellen/ eñ vā die vlāme der helscher pÿnen. Gidet voor mi voer den throen der hilliger drieuoldicheit/ eñ versoene my doer dines leuen kindes mensceit/ op dat ic ouermits dine ūdienste eñ reynicheyt/ moet besitten dye choxē der engelen in eewicheyt Amen.

¶ Een deuote ghebet toe sinen engel.

O Mÿ alre leefste engel dem ic byn beuolen/ bewaer eñ versoene mi doox dine verdienstē mit gode/ op dat ic vā den vyādes laghē moet verloest wordē/ eñ doox dine hulpe ūerighen dat eewighe loen sonder sorghe ¶ Versikel

Glorioſe ſchineſtu inden aenſichte godes Daer omme bidde voer mi in die vre mÿns dodes.

O almechtige here die dinen enghel/ cer ic ghebozen

wort mi verleen heuelt toe bewarē/ verleen mi dat hie doer dine verdienſten mi moet bewaren vā allen quadē/ eñ bi ſtaen in allen nodē/ op dat ick nūmer verſcheidē moet wordē/ van di inder ieſter vren. Amen.

¶ Eē gemeyn gebet to ūnē patroē/ die hie dagelicx ſal

O mī erwerdige patronē N. eñ. N. die nu eeren mit chriſto unē bruegom ſijn in eewicheit regnerēde Ic bidde v ootmoedelicken doer dye leckte eñ eere daer v god mede heuet glorificeirt eñ gehilget/ dat ghy voer mi arme ſonder willen bidden dat ick met waer berou eñ volcomē bichte mitte ontfanckeniſſe des hilligē ſacramēts/ eñ des hilligen olijs moet vercirt worden eñ bewaert eer dat ic vā hyr ſal ſchiden/ eñ dat ic v tegenwoordicheit eñ hulpe in die vre mijns dodes moet onderuindē op dat ic neyt mitten boeſen vpāden worde grordelt toe der eewiger pijnen mer gereinicht vā allē vleckē der ſondē/ eñ doer v vdienſten/ dat part der hiltgen moet vcrigen. Amen

¶ Deſſe na geſcreuen gebeden ſalmen des auents leſen alſmē toe ruſte wil gaen.

O almechtige ewige god eñ vad ic dācke eñ loue di in deſſē dage/ dattu mi door dine gracie ald?lāge geſpaert heueſt in zōdē/ eñ mi alſo minnētlickē vſoent dorch dides einigē ſoens bitter lidē. Ic bidde di ootmoedelickē dattu mi willes vgeuē al dat ic gudes vſumet eñ quaes in deſſē daghe bedreuē heb eñ dat al mijne guede werckē moetē di weſē toe lof eñ eere/ eñ mi toe ſalichz der ſielē añ. ¶ Eē and ſcoē gebet ō vgiffenis ō ſondē

O Liue here ihū xpe ic misdadyge eñ
onwaerge sond come nutoe dy/eñ
werpe die veelh;/eñ grooth; mÿnre son-
den in die bitterh; dÿre pÿnen/eñ in die
groeth; dÿre liekten/eñ in dē affgront dÿ
ner barmhertichept des herten/ eñ byn
de die clepnh; mÿre guede werkē eñ mÿ
re penitēcie/an die grooth; dÿre alō hoec
ster vdiēstē eñ glorie/eñ bidde setmodeli
kē dattu al dÿre vdienstē/al dÿ wōdē al di
ne inwēdige eñ vtwēdige pinē/aldÿ pas
sie eñ vlmadenisse/m; dÿnē wtstortēde
bloet eñ bitt doot/moetē mi wezē eñ vgif
kenisse al mÿre sondē/eñ voir eē genoeth
doē al mÿre misdadē eñ schuldē/nuēñ in
die vre mÿs dod es als ic sal motē steruē.

¶ Een schoen deuoete beuelinghe hoe
men sich god mettē vrendē sal beuelen.

Ick beuele my god dē heren mit allē
mÿnē vrendē/eñ daer ic schuldich bÿ
voer te biddē/ in die selue bewaringe eñ
beuelinge, daer onse here ihs xps; ñ wer-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

dige moed̄ sinte Johānes mede heeft be-
uolē hangēde an dē cruce Eñ in de bewa
ringe daer hi andē cruce sīnē geest in die
handē sīns almechtigē vaders heuet be
uolē Ic bevele mi eñ mīn vriendē in de hā-
den die andē cruce mit stōpe nagelē doer
slagē eñ mit duerbarē bloet ouer goeten
werē Eñ in die victorie daer xps dē doot
mede heuet vuōnen op dat geen viandē
sienlichē eñ onsienlichē ons schadelīken
moetē wezē an līff eñ an siel Dat hillige
eñ onuūinlicke + ons herē moet altīt bi
ons wezē Ihus̄ moetōs gebenedidē/als
hie heuet gebenedidet sīne discipulē doe
he toe hemel voer mit groter glorie God
de here moet ons beschermē eñ gebenedi
dē/als hie heuet die drie kind̄ in den ouen
des vuers beschermt eñ gebenedidet O
here wi an roepē dīne genade/ eñ biddē
dat tu ōs willes bewarē in allē stedē voer
alle quade/eñ schickē ons in dē wech des
vredes die is sonder sorghe amē.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

¶Een deuote beuelinge tot maria.

O Gloriose coninginne der hemelen eñ fontyne der gracië ☩ glorie der engelē eñ bliscap der hemelē/in dyne bewaringe beueleic myn lyf eñ myn ziele dat tu die willes bewarē van allē sonden eñ hier namals mit dynen lieue kynde in ewicheyt verbliden amen.

¶Alstu dy ontcledē wilste eñ toe bedde gaē/so roep an dine patronē mit een pat nr eñ aue maria/of mit een gebet dat sie willē voerdi biddē eñ di bescermē vā allē quadē ☩ eck sulstu lezē een pat nr eñ aue mämitē Credo eñ my; sommige ysen van dy heiligē engel als in dat beginsel ghescreuen staet/daer Alaet toe is gegheuen.

¶Als eyn toe bedde wil gaen slapē In dē naem ons heren ihū rpi gae ic nu slapē/die mi yloost heuet mit sinē duerbarē bloet an den cruce Hie moet mi bewarē eñ dessernacht eñ toe allē tyden/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

van allē quaden doer; ħ bitcliden/eñ nae dit leuē mi in ewicheit mit hem ȳblidē.

¶ Een deuote benedictie die sinte Augustinus heeft ghemaect.

O Jesu vrede ons herē ih ūrpe/die cracht sins bitterē lydens/dat tepken des hilligē cruces + die repnich; der alre hilicste ionkfer mariē/die benedictie aller hilligen/die bewaringe alre engelē/d; gebet alre wrȳcoerē moeten wesen thuschē mp eñ mȳ viandē sienlichē eñ onsielpckē nueñ in mȳner lester vrē amen. Jhūs van nazaret een coninc d ioden bewaert up vandē onȳsiendē doet eñ van des viādes ā doet amē. Aue mā. Maria mat gracī.

¶ Van dat hillige pat noster

Als die discipulen ons herē van hē begedē toe leren hoe si soldē biddē soe sprack hi als mathyeus screȳft in sȳnē vi. capit. Als gp v gebet doē wilt so en sult gp niet veel woerdē maken gelick als die heidē doen die daer mepnē dat si doer veel woerden

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

vhoert sollē worde/dā mē moet altijt bid-
den eñ nummer op holdē sept Christ? eñ
ock Paul?/mer ald? soelt ghi bidden.
¶ Gelijc als dat heilige pat nr hier
na volgēde in ductzen/gelijc
alst xps selfs sijn lieue disci
pulen gheleert heeft toe bidden.
Heer leert ons biddē? Ald? sult gi biddē.

Vader
ōs die
dar bis
te in dē hemel
Ghehilliget
worde dij naē
Toe come ons
dijn rijcke Dij
wille gheschie
in der aerdē als
in den hemel
Ons dagelic
broet geeftōs
huden Eñ vgift ons onse schuldē/ als wp

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

vgeuē onsen schuldeners Eñ en lepde ōs
nzin beczinge/mer vlost ons vā allē qua
dē Amen. ¶ Dat aue maria in dutzen.

Die engel sprack toe maria

OEgruet systu maria vol genaden
die here is mitdy Du biste gebene
dyt bouē alle vrouwē. Elizabet. Gebene
dyt is die vruchtdpnes lichaems. Die hyl
lige kerke. Jhesus xpūs Amen.

¶ Urban? die paus eñ Johānes de. xxij
paus een etlijc hebbē gegeuen. xxx. dagē
aflaets toe dē naem Jhūs xpūs in dat eñ
des aue maria/ behaluē noch veel ander
aflatē die daer toe sijn gegeuen. ¶ Die
gheloue alst de apostelē gemacht hebbē.

Petrus

Ick gelouein god dē vad almachtich
schepper hemelrijckes eñ aertrijckes.
Andreas. Eñ in ihm̄ xpm̄ sinē enyghen
soen onsen here. Jacob?. Die ontfangē
is vandē hilligē geest/ geborē van de rey
ne maget maria. Johēs. Die gepasliet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

is onder poncio Pilato/gecruicet gestorue
en begrauē. Phillips. Hy is nedergestegē
ter hellē en des derdē dages vrelen vander
doot. Bartholoms. Hi is op geclōmē to
dē hemel/en sit der rechterhant gods zijns
vaders almachtich. Tomas. Van daer
sal hie wedercomen toe oerdelē leuēdigen
en doden. Matheus. Ic geloue in dē hil
ligē geest. Jacobs. In die gemeyne kerc
ke/en gemeynscap der heyligē. Simon
In vergistenisse der sondē. Tades. In vrise
nisse des vlepsches. Mathijs. En in dat
ewige leuen Amen.

¶ Dat paternr̄/en Aue maria/mitten
Credo toe rignmen gemaect.

Onder ons die dair biste indē hemel
Laet gehillicht wordē in ōs dijn naē
als billic is toe allen tyden Laet ons oec
genen anderē god anbedē/mer laet dijn
ricke in ons comē toe allen stedē Dijn wil
le moet in ons geschien toe allē tijden/in
der aerdē als in dē hemel Geuet ons hu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

dē; dagelix broet/wāt dñ godlicke woꝛt is ons van groter noet Heer sondich is alonse leuē/ỳlent ōs dat wi moetē ỳgeuē Die tegen ons misdaē hobben/alstu ons geleert heuest toe ỳ geuē En laet ōs oeck in geen temptacie vallē/noch m; sonden woꝛdē ỳladen Mer ỳlost ons vā allē qua dē/ihūs xps mittē vad eñ dē hilligē geest toe sąmen Amē. ¶ Die engelsche gruet.

Ick gruet di suete moderons heren dñ troest en laet mi niet ontberē Du biste vol vā genaden / geuet mp toe leuē dat ic di moet behagē Die here is mit dp toe allē stonden/macket mp vri vā allen soudē Du biste gebēdỹt bouē allen vrou wen/an di staet mỹ toeỳlaet eñ betrowē Wāt doer dijnē soen sinnē wi al beholdē eñ grepnicht vā pỹnē eñ scholdē Amē.

Die geloue.

Ick geloue in god dē vad almachtih die hemel eñ aerde heuet geschapen crachtih Oec geloue ic inihm̄ xpm̄ onsen

herē/die mitten vaō eñ den hilligē geest
is weert aller eerē Ontfangē eñ geborē
vā die maget reñ/maria die suuer fōteñ
voer ons is hi gepasset onō pilato dē rech
ter/gecrucet gestoruē begrauē een toeco
mēde riethter Hi is oec toe der hellē ge-
daelt/eñ sijn volc heuet hi daer wt gehalt
Op dē derdē dach sonō noet/ is hy vrelen
van dē doot Hi heuet sich dē discipulen
geopēbaert eñ is gestegen mit glorie op
waert Indē hemel hyr bouē/daer sit hy
bi den vaō in grotē loue Vā daer sal hy
weō comen crachtich/toe oerdelēdie leuē
digē eñ dode almachtich. Ick gelouе
voert indē hilligē geest/die metē vaō eñ
soen eñ ewich god pst Als die scrifturē ōs
doen wetē/eñ hi gesprokē heuet doer die
ppetē Ic gelouе oec in die hillige kerc
ke/eñ in die gemepnscap der hillige ghe-
licke Der sonō vgiffenisse/eñ des vlesches
vrijsenisse Eñ in dat ewige leuē/dat ons
god allē moet geuen Amen/amē/amen

A v

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

daer is die geloue toe samen Amen.

Noch een ander pat nr.

O Vä der barhertichz / die ös gescapē heuest nae dyne beelde ä drieuoldichz Du biste indē hemeleēspiegel dgodhz / eñ epn scadt der ewiger salichz. Gehillicht moet wordē dy naē inons in ewichz doch waerachtigē gelouē / sekerē hoepe eñ volcomē liefte toe dy eñ toe onsen euē mēsche in desser ellendichz Toe come ös dy ricke der graciē onse gebrecken toe üwynen / eñ ons nae dynē godlickē willen altyt toe regerē Dy wille geschie in ös hier op der aerdē / als die dagelix geschiet in den hemel toe hattē dattu hattes / toe minnē dattu mines / eñ toe volbrēgen dz tu gebieues Gift ons hudē dat dagelix broet der scriftnrē / der naturen / eñ der sielen Eñ ägift ös onse misdadē eñschuldē die wi hebbē bedreuē tegē onse euēmenschen eñ tegē dynen godlickē willen / als wi ägeuen dē genen die tegē ons misdaē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

hebbē toe enigen tÿdē Laet ons oec niet
vallē in enige beconinge des vleyſches d
werelt eñ des duuels doer cōſent der ge-
dachtē/der begerten/eñ der wercken inō
tÿt ons leuēs Mer vloeſe ons vā allen
vleden/tegēwordigē/eñ toe comēde qua-
dē op dat wi nimer van dy vlſchеidē moe
ten wordē Amen. ¶ Woe die mēſche
ſÿnē geloue ſal god dē hyeren offeren.

GOd vad almechtich/ ic beuele mÿ
nē gelouē dpner mogēthz eñ bidde
dattu den veſtigen willes doer die cracht
dÿner godhz/ſo dz ic mit volcomē gelou
leuē eñ ſterkē moet ſond enige twpuelhz

Toe den ſoen.

GOdſoen ewige wilhz/ic beuele mp
nē gelouē dÿner onbegrypelicker
voerſichtichz/eñ bidde dztu mÿ hert wil-
les vlichtē mit dat licht dÿner godlicker
bekenthz/ſo dat ic nimer moet vleet wor
de mittē geeſt der dwalige in ewichz aſu.

Toe den hilligen geeſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

O God hilliger geest ick bevele mynē
gelouē dyner goedtierenhz/eñ bid
de dattu dē willes sterckē doer dyne liek=
te mit volherdichz/op dat ic ind vrē mhs
dodes mūmer vlscheiden worde van di in
der ewichz. ¶ Desse dry gebede-
kēs heuet onse leue here geopēbaer sinte
mechteldis eñ spiac Alstu mi begerts toe
louē/eñ toe danckē eñ lieff toe hebbē soe
salstu dese gebedekēs lesen wāt soe vake
alstu dat doeste soe sal ic mi voer di offerē
mynen hemelschen vader.

O Leue here ic dancke dy/eñ loue dy/
eñ wat loues mȳ is/in mȳ dz bidde
ic dy/dattu willes vwllen voer my.

O Leue here ic mīne dy/eñ wat diner
mȳnēin my dat bidde ick dy/willes
du dyne hemelschē vad offerē voer my.

O Leue here wat di mishaget eñ on-
bequaeē is in mi dat bidde it di dat
tu willes vepnigen eñ vmaeckē doer di
in my in allen saken Amen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

¶ Dit deuote gebedekēs to god dē here

O Gebñdpde eñ alre bedructe herte des alre godertirenste soen gods/ic bidde di d; tu di willes gewerdigē miner toe ontfermēnu eñ in die vre mīs dodes O gebñdpde eñ alre minlicste herte des alre hoechstē soen gods/gewerdige di mi toe leiden in die toepaden der salich; des hemels amē O gebñdpde eñ alre serichste doerwonde herte des godertierenste soen gods/gewerdige dp mī arme ziele toe vloesen wttē hande des duuels amē.

¶ Dit sīnēdie vīf gebeden die onse lieue here heuet geopenbaert epner gesteliker nōne/dat sie die solde voert lerē Ēn want sie dat niet hadde gedaē soe moeste sie menich iaer inde vegenier baernē.

¶ dācke eñ loue di o moegēth; gods dattu mi gescapē hebste na dīnē bel de als ick niet en was.

¶ dācke eñ loue di o wisch; gods/dattu mi vloest heuest mit dpnē duerba

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ren bloet/eñ wondẽroet/eñ mit dñnẽ bit terẽ doot als ic ỏloren was.

Ick dancke eñ loue dio hoechz; gods van dat toe comende ordel dat ic eñ alle creaturẽ ỏbpdẽz ñde to dẽ iõgstẽdage

Ick dãcke eñ loue dio goetz; gods/dat tu mi gespaert heuest dz; ic in mñnẽ sondẽ niet en bẽ gesmoert/eñ ỏordelt toe den (weselick) ewigẽ doot.

Ick dancke eñ ic loue di god vad/god soen/god hilligẽ geest/vã al dat geẽ daer ic schuldich bẽ mede dp toe dãckẽ eñ toe louẽ nu eñ ind ewichz; tot der ewichz/ wãttu mp dat schoẽ ewige leuen berept hebstedoer dine grondelose barmhartic heit/eñ nzdoer mñ ỏdiẽstẽ noch goetz.

Een deuote gebet dat een mẽsche da gelit sal lesen eñ hie sal mñ merquades doodes sterue als hie dat mit ynnich; lest Oec salmẽ belond dit gebet lese oftlaten lesen in des mẽschẽ wtterstẽ wãt pt is eñ testamẽt tusschẽ god eñ den mẽschẽ/daer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

hiemede mach voldoen voerſÿn ſonden
eñ vcrpgē vloeſinge van allē pÿnē.

Cepper hemelrickes eñ aertrikes
here ihū xpe waerachtighe god eñ
mēſche Ic dācke eñ loue dp duſent
volt van diner gebenedider mēſchz/ van
diner bitter paſſien/ van dinē ellendigen
doot/ vā diner werdiger moeder/ eñ van
allē dattu mp vleenthebſte eñ noch dage
lix vleents toe noecrofr mins lichaims eñ
ſielē/ in tÿtelickē eñ in geiſtelicken gauē
graciē eñ weldade Ic bekēne di toe wezē
mÿ ſcepper eñ mÿ vloeſer/ eñ een ōente-
licke almechtige ewige god/ dē ic niet be-
gripē noch vſtaen en can/ noch geē herte
bedenckē/ noch tonge wt ſprecken can Ic
bekēne mi oec een arme ſondige mēſche
toe weſen voll vā ſondē eñ gebreckē van
wilkē coē ic toe diner grondeloſer barm-
hertichz eñ genadē / eñ bidde dattu doer
dÿ bitter lpden eñ ellendigē doot mi wil
les ōgeuen al minē ſonden eñ miſdaden

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

wãt sie mi leet; hy eñ mi is leet d; sie min;
dulent maelleyd en: hnẽ Ic gelone in al
d; eẽ kersten mẽsche is sculdich te gelouẽ
eñ in al dat dpe hylligе kercke gelouet eñ
gebiet toe gelouẽ/niet meer noch n; min
sond enich twifel Ic ỏgeue oec vã gronde
mhs hertẽ al dẽ ghenẽ die mi misdaẽ heb
bẽ/mit woordẽ of mit werckẽ/woe die ge-
schiẽ; hnen/eñ des gelickẽs begere ic oec
eñ bidde mit gãser andacht d; mẽ mi wil
ỏgeuẽ dat ic tegẽ emãts gedaẽ hebbe hoe
dattet geschiẽ mach wesen. Ic begeer eñ
wil mio lieue here betterẽ doer dyne god
licke gracie/waer ỏme com mi toe hulpe
eñ spaer mi also lange d; ick mi gebetert
hebbẽ alle d; gene d; ick teghẽ dine guet-
h; misdaẽ hebbe/eñ d; ick dan alsoe moet
sterue/d; tet toe diner erẽ moet wesen eñ
salich; miner; zielẽ Oec begeer ick delach-
tich toe wordẽ alle der gued werckẽ de ge-
schiẽ; hnẽ of noch geschiẽ sullẽ in der hilli
ger kerckẽ eñ bouẽ al dyns bitterẽ eñ on-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

scüldigē lijdēs dattu voor mi heuest gele
dē in der tijt dijnes leuēs Eñ ō meerer se
kerhz/ soe wassche ic nv af eñ in ō vrē mijs
dodes al mij sondē mit dijnē gebenedide
bloet/ eñ offer dijnē vaō in ō ewichz voor
eē genoech doē al minē sondē dijne bitter
passie eñ dinē ōnoselē doot Oec dācke ick
dp almechtyge god aller waldadē dye du
mi heuest bewesen/ eñ beuele mij lijf eñ
mij ziele/ mij begeertē eñ gedachtē/ mpt
al dē ghenē daer ick schuldich bin voor toe
biddē leuēdigē eñ dodē in dine bewarige
eñ bidde dattu dē leuēdigē willes geuen
dyne barmhertych eñ gracye/ dē dodē v-
gifkenisse eñ ruste/ der hilliger kerckē eē-
drachtich eñ vrede/ eñ ons hier wesende
volcomētlickē geloue/ hoepe/ eñ liefte/ eñ
na dit leuē dz ewige leuē mit allē hilligē.
Amē. ¶ Een deuote gebet eñ beuelige
toe mā voer hē seluē eñ voor zij vrēdē dz
Doesterijne (mē dagelix sal lesen
alre bedroefdō hertē iouffrouwe ma

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ria toe di coem ic mit grotē betrouwe eñ
leefrē/eñ beuele di ỹnen tlickē mỹ lỹff eñ
mine ziele/wāt soe lāge als die leuēdpge
geest in mi is soe sette ic op eñ loue di toe
denen als epn schamel dener schuldich is
Hierōme werdige leue mod̄ sie an mpt
dinē modlickē ogē/mỹ betrouwe hertedz
ick toe di drage/eñ al mỹne werckē die ic
toe diner eerē tā doē bidde ick dz sie di an-
genaē moetē wesen eñ behagē. ¶ Suete
mod̄ in dessen geloue eñ betrouwe beue-
le ic di al die gene die mi sondlinge sỹnen
beuolē eñ in mỹ gebet betrouwē die ick
oec dlachtich maecke eñ begeerdz sie de-
lachtich moetē wesen alder gued̄ werckē
die ick toe eerē dỹs leuē kindes eñ dỹnes
gebñdidē naēs doende wordē. ¶ epnige
troost d̄ bedroefd̄ hertē eñ eē hoepe d̄ ellē-
diger mēschē/d̄hoor mi godtirētlickē mit
al dē genē die mi sondlinge zỹnē beuolen
eñ die mi in god leefft hebbē/eñ d̄crige ōs
vā dỹnē leue kỹde al dz ōs nutte is toe sa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

lich; ōser zielē/op dat wi hȳ eñ dy alsoe in dessen dael der tranē moetē dienē/d; wi nae dyt leuēnūmer vā dynē leue kȳnde moetē verschiden worden Amen.

¶ Een deuote gebet genomē wt d; gebet dat maria plach toe lesen des morgēs als sy was in den tempel.

O Du alre liefste brudegō bouen alle creaturē here iesu xpe ic offer di hu dē eñ toe allē tȳdē mȳ lȳf eñ mȳ ziele/ mȳ nē willē eñ al dpe crachtē mȳner zielē/ in dȳ sterue de eñ gewōde herte/eñ begeer gracie eñ genade daer ick dȳnē alre leek stē willē eñ dȳ gebodē moet mede volbrē gē/eñ dy vā gālen hertē leest hebbē. Ick begeer dat ick na dȳnē willē eñ behagen mȳnē euē mēschē moet leest hebbē sonder enich mishagē Ic begeer oetmodich;/rep nich;/lȳd;āh;/mȳlich;/lācmodich;/sacht moedich;/vurrich; / eñ gehorsamh; mpr allē anderē doechdē/daer ick mede mach behagē in ewich; Ick begeer toe haetē al

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

dat di tegē is/eñ gehorsam toe wesen dyn nē gebodē eñ myñ nē ouerstē als my gebodē is Ick begeer dattu my wilste behodē eñ ōtholdē in dinē diēste/op dat ic di moet danckē eñ louē altyt sondē vreese Ick begeer oeck dattu mi nz wilste latē sterue in sondē/ick en sie eerst alheel mit di venicht eñ absolueert vā allē misdadē eñ schuldē op dat ick na dit leuē moet mit dy besittē die glorie der hemelen Amen.

¶ Een deuote ghebet eñ offerhande toe godden heere

O Almachtige here iesu xpe ick arme sondē bekēne dat ick dyner mogēthz nūmer cā vol danckē voor al die menichuoldy gewaldadē gracie eñ gauē/dye du mi soe myñerlickē heuest bewesen/eñ dz ick oec di nūmer cā voldoē voor die groethept myre sondē/eñ voor die vsumelheit myre gued werckē/waer omme offer ick mi selues di in eē offerhāde eñ in epnē eewigē diēst mit al dat ick hebbe ontfangen

door dijne gracie sond mij ydienste. Och mochte mij herte/mij mont/en mij tōge mit allē mijnē lidmatē dp alsoe gāslicken toe geschicket wordē/dat alle mijne ghedachtē/woordē/en werkē/di mochtē angenaē wesen Alsoz ic dencke segge en doe moet dio leue here toe allē tijdē wesen to lof en toe eerē en mi to eē ewich loē Amē.

¶ Een deuote gebet tegen die ydstroinge des herten

O Mijnētlijke here iesu xpe die voor mi mēsche gewordē biste Ick bidde dioetmodelikē dattu mij herte willes beslutē in dijnē rodē wondē/op dat mijne pdele en ydstropde gedachtē en alles mines hertē crachtē altijt in dpe gedachtē dijnes gebñdidē lijdens bewegelikē en crusliken depnich; moetē wordē/en dat niet in mp worde gewondē/ dan dat ic rustē moet in dinē hilligē wondē Verleē mioec nūmer ydriet toe hebbē in dijnē godlikē loue en dienste mer dat mp daer ijne si mij hoech

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ste vrede eñ ruste Spꝛk mi oec genoechlí-
ke begeerlichꝛ in dinẽ hilligẽ roetblodigẽ
wondẽ toe woenẽ/ dat ick in aller tribula-
cie eñ vdriet mỹs hertẽ ontfãgẽ moet een
salige vtroostinge ewelick dp toe louẽ/ eñ
nũmer vã dp vlscheidẽ toe wordẽ Amen.

¶ Een deuote ghebet mpt een danckber-
hept toe god den here

O Vad der barmhertichꝛ/ eñ geuer d
niwendiger suetticheꝛ/ doer wilkes
godlicke hoechꝛ orspꝛõclickẽ alle guet her
comẽde is/ eñ toe wilkes hoechlicker god-
tirẽhꝛ/ alle guet entlickẽ wed vletende is
Ick arme sond bidde di oetmodelikẽ/ dat
tu mi willes vlenẽ cracht eñ sterchꝛ in allẽ
mỹnẽ werckẽ/ gedanckẽ/ eñ gebedẽ/ dꝛ ic
wt allẽ mỹnẽ crachtẽ der ꝛielẽ moet di lief
hebbẽ/ eñ voor al dỹne gauẽ eñ waldadẽ
hertelickẽ danckẽ eñ louẽ. Ick begeer dp
toe glorificerẽ eñ toe louen mpt alsulker
mỹnẽ eñ eren/ alstu vã enigẽ hilligẽ in dẽ
enigẽ leuẽ biste geeert eñ gelouet to enꝛ

gen tijdē. Ick begeer di also hertelikē toe
danckē eñ toe louē/ voor al dijne waldadē
eñ gauē/ als pemāt vā dijnē wtuercoren
dp toe epnigē tijdē gedācket heuet eñ ge-
louet. Ick begeer di oeck mit alsulkē ber-
nēde herte toe mijnē eñ leeff toe hebben/
als epnich volkomē mēsche dp lieff heuet
gehadt op desser eerdē. Ick bidde dp leue
here dat mij lof eñ dancberh; dp moet al-
tijt also e angenaē wesen/ als die offerhā-
de die du heuest gedaē in des crupces gal-
gē/ op d; dij godlicke wille moet in mi ge-
schien toe allēdagē. Oock bidde ick leue
here d; dat vdienste dijner hilliger passiē
nūmer meer an mp eñ an mijnē vriendē
eñ waldaderē leuēdigen eñ dodē moet v-
loreē wesen/ merons pfitelickē toe beschrē
die ewige glorie die dair is sonder eijde Amē

¶ Vanden gulden berch om toe vercrijgen
vergiffenisse van allen sonden

¶ En sonder die gerne wolde vgiffenis-
se hebbē sijner sondē eñ comē toe d;

28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ewigheleuen die moetdri dingē hebben
¶ Dat eerste is berou eñ leet wesen sȳner
sondē. ¶ Dat and̄ is waerachtige bicht vā
doot lickē sondē eñ daer hē an twpuelt dat
eē doot lycke sonde mochte wesen dye toe
doē niet alleē voor god mer ooch voor dē
priester als hi tȳt eñ stonde heuet te bich-
ten. ¶ Dat derde is dat mē die penitēcie
die dye bicht uad̄ in set te betalen moet al
waer sie alsoe clein als eȳ aue maria. Eñ
dit ald? doende wort die mēsche vloset vā
allē sȳnē sondē eñ wort eyn tȳnt des ewi
gē leuēs. ¶ Om dit toe vstaē soe set ick eē
erēpel. Oft daer waer eñ conic dye eynē
berch vā purē golt had alsо groet als die
stadt vā collē eñ dat die conic ald? seide Ic
sette eñ geue dessen berch al den genē die
my schuldich zȳnē dat sie mogē comē eñ
gaē toe dessen guldē berch to allē tȳdē als
hē dat beleefft eñ nemē daer van eñ beta
len my mȳ schuldē eñ woert alsoe voele
daer sie eyp mogē leuē al dye tȳt yores le-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ues meer weer deer pemãt dpe dat npet
wolde doe eñ vã sỹn epgẽ guet mi betalẽ
wolde/al sulke betalinge wilick n: hebbẽ
noch en is min; angenaẽ/weer dã einich
mẽsche die schuldich waer hũdert guldẽ
eñ leefde in groter armoede eñ hi hadde
sorge dat hie voer sỹn schuldẽ geuãgẽ sol
de worde eñ van armoet sterue solde mẽ
dan niet segg ẽ datter eẽtrach eñ eẽ duaes
weer dat hi n; en neme vã den gemepnẽ
guldẽ berch eñ betaelde; hỹ sculd eñ besorch
de hem seluen d; hi daer eewelicken van
leuen mochte

Desse guldẽ berch is dat ỏdienste õs
herẽ iesu xpe die om onse salich; he-
uet gewãdelt op desser eerdẽ .xxxiiii. iaer
eñ leefde nie dach noch hie en sette npet
den epnẽ voet voor den andẽ ten was ge-
noch duzẽt werldẽ mede toe ỏlosen Wair
is dan sỹn swaer lỹdẽ/; hỹ bitter passiẽ/eñ
sỹn ellẽdige doot mit al sỹnẽ daegẽtlickẽ
werckẽ geuarẽ eñ gebleuen dan sie ons

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

toe stadē staen eñ comē in quȳtscheldīge
onser sondē eñ toe vcrigēdz ewige leuen
wāt al dat hie heuet gedaē eñ geledē/dat
heuet hie voor ons gedaē eñ geledē Van
dessen berch naem die scaecker an dē cru-
ce dismas alsoe voel dat hie daer mede zȳ
schult betalde Hier omme sal eē pechlick
kerste mēsche als hi zȳ bicht heuet gedaē
eñ penitētie ōtfangē vier pūctē an merc-
kē Dat eerste pūcte is die clepnhz sȳner
penitētiē wāt voor eē doot sonde solde die
mēsche van rechȳt. vȳ. iaer penitētie doen
Dat andē pūcte is die groothz sȳner sondē
wāt ō een houerdige gedachte heuet god
lucifer witten hemel geworpē Dat derde
pūcte is die bitterhz des lidēs ons heeren
iesu rpe Dat vierde pūcte is die ongeme
ten vdienstē ons herē iesu rpe Hoe sal dā
die mēsche nemē die grooth sȳner sondē
eñ werpē die in die bitterhz eñ diephz der
pȳnē ons herē iesu rpe mit waerachtige
hoop eñ sterkē geloue dat sie daer in toe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

niet gemaket mogē worde eñ lesen sū mi
ge van dessen nageschreuē gebedē na lanc
hz der thr off nae dat een mēsche deuotie
eñ berou heuet/ vā wilkē hē dan beleeft
wāt sie zhnē mercālickē eñ deuote ō ge-
nade eñ vgiffenisse toe vcrigē aller sondē
¶ Eē deuote bichte des sonders dpe men
al dage lesen sal om toe vercrigen
vergiffenisse van allen sondē
Ick arme sondige mēsche belpe god
den here/ der werdiger moed marie
eñ allē leuē hilligen/ dat ick seer swaerlic
kē hebbe gesondicht in al mhnen thden
dorch quaet gedachtē/ woordē/ eñ werckē
woe die geschee zhnē/ mer leue here doer
dhne hulpe eñ gracie soe setick op in des-
sen dage mi toe betteren/ eñ nūmer mit
opsaet op weder toe vtoornē/ mer na mh
nē vermogē di vol toe doē eñ toe vsonigē
Eñ wāt dan geh loff des sonds is di ange
naē leue here/ eñ al mhne goede werckē
anders nz en zhnē dan een vrotte lacken

by dÿner iusticie/hier ōme offer ick dy o
hemelsche vad/al mÿne sondē eñ vsume-
nisse die ick hebbe bedreuē/mit al die ver
dienstē/arbeydē/passiē/bangicheidē/tra
nen/ellēdicheidē/wonden/smertē/eñ pÿ
nen/dÿnes enigē soens ōs heren iesu rpe
die hie voor my in sÿner sterfflicker natu
rē heuet geledē/eñ bidde oetmodelicken
dattu al mÿne tÿdē/die ick qualickē heb
betoe gebracht wilste vgettē eñ vgeuen/
eñ desse anstaende tÿt die bi auētuer seer
cort mach wesen dat die moetdy bliuē to
loff eñ toe eerē eñ toe salichz der zielē Amē

¶ Een deuote beclaginge des sonds dat
hi sÿn tÿt cōnuttelickē heuet toe gebracht

O Mÿn here eñ mÿ god/woe ōnutte
licken hebbe ick lepd mÿ tÿt toe ge
bracht sond spot/die du mi toe salichz mÿ
re sielen heuest gegont/eñ ick door mine
misdadē dyn gebēdide herte vaeke heb
be gewōt. O lieue here voe voel dagē ia-
rē eñ vrenz sÿnen vlopē/in welken ick nz

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

hebbe gelouet als ick hadde gehopē/ ¶
rechtueerdige eñ eewige god/ woe sal ick
mȳ ansicht moegē opslaē voor dȳnē ogē
in der ondō suckȳnge dȳnes oordels/ als ick
misdadige mēsche sal moetē voor dp staē
eñ reekenscap doē vā allen dat ick hebbe
gedaē quades ¶ leue here ist sake dz; tu al
mȳne tȳdē die ick vsumelickē hebbe toe
gebracht willes gedenckē eñ reekenscap
daer vā epschē/ alre goedtirēste vadō door
dȳne onsprechpcke barmhertich;/ en laet
dat nūmer gescheen noch geburen/ latet
die tȳt die ick lepō pdelickē eñ ōnuttelȳ-
kē hebbe toe gebracht vgetē wesen voor
dȳnē godlȳke ogen/ eñ gūne mi warach
tich; beerou eñ lepr wesen voor al mȳne
sondē. ¶ mȳnētlicke vadō off ic epnige tȳt
dorch dȳne hulpe eñ gracie profitelicken
hebbe toe gebracht die laet in dȳner ghe-
hoechnisse bliuē in hoorer macht eñ dpe
tȳt die ic noch voerhandē hebbe die moet
dȳner goblicker leeften behagē eñ mi p

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

fitelichen blijuē/om mp epn ſtede der ſa-
lichz in dat ewige leuē toe vercrijgē Amen.

¶ Een deuote ghebet des ſonders toe
god om vgiffeniſſe der ſonden toe vercrigē

O Vad der barmhertich; eñ troeſter
aller bedroefd herten in deſſer ellē-
dich; Ick miſdadige eñ ſondige menſche
bekenne eñ belijde die volhz mijner ſon-
den die ick hebbe bedreuē/eñ bidde dattu
mijner willes ontfermē nae grooth; dijn-
er mſhne/wanttu mp heueſt gewaſchē
mit dat bloet dijns gebñdide ſoēs vā mij
nen ſchuldē ¶ onſprecklike liefte der mij-
nen/op dattu mp mochtes vloeſen vā die
viādē d hellē / ſoe en heueſtu dijnē enigē
zoōn; geſpaert in deſſe ellēdich; to ſendē
mer in bitterh; des lijdens eñ in dē doot
voor mi gegeuē ¶ Waer ō me bidde ick dp
o almachtige vader/dattu nae voelh; dij
ner barmhertich; mp willes geuē eñ gū-
nen/warachtige penitētie eñ volcomen
bichte toe doē in der tijt der gracie/op dat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

dȳn enige soon door sȳne bitterhȝ der pȳ
nē/eñ die pheit sȳner wondē/moet wrdoē
die grooth; mȳner sondē/eñ aensien dpe
cleenh; mȳner penitēcie/op dat al sȳn li-
den eñ versmadenisse/mit sȳnē dierbaer
bloet eñ bitter doot/moetē mp wesen ein
medich eñ eȳ vgiftenisse al mȳ sondē/eñ
eȳ genoech doē al mȳner sculdē nu eñ in
dpe vre mȳns dodes /als ick van hier sal
moeten scheiden Amen ¶ Een deuote
gebet toe den vader mit epn offerhande
sȳnes lenen soons ons heren iesu christe
om toe vcrigen vgiftenisse aller sondē

O Almachtige hemelste vad̄/ic arme
sondige mēsche bekenne eñ berla-
ge/dat mȳne sonden eñ dpe vlumenisse
mȳner guederwerckē alsoe groot; ȳnen
dat ick sie nūmerbp mp selues en mach
betalen noch beterē toe enigē tȳdē. Mer
o hemelsche vader ic begeer nu dp toe be
talen mit dat onbesmitte eñ onschuldige
leuen dȳnes alre leefsten soons ons hee

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

rē ieslu rhe mit slynen onderdanighe ghe
hoorsamh; des vaders/mit slyn willighe
armoede des leuēs/mit slynē voetstappē
die hie gewandelt heuet op desser eerdē
mit slynē diepen wondē die hie geleden
heuet mit groter smertē/mit slynē durba
ren bloet dat hie gestortet heuet wt slynē
mpldē herte/eñ mit slynē bitterē doot/dē
hie heuet gestoruē anden cruce Desse of-
fere ick dp o hemelsche vader mit dat v-
dienste der erwerdiger ioncfer mariē eñ
aller leue hilligen/voor een volcomē be
teringe eñ genoechdoē mynen zōden/eñ
voor een wedē gelden alles guedes dattu
mp gedaen eñ bewesen heuest op desser
eerdē. Die daer leues eñ regneers in ee-
wicheptsonder ende Amen.

¶ Een deuote ghebet des sonders om
vgiftenisse der sonden toe verchrygē

O God vader dē alle hertē eñ gedach-
ten opēbaer zynen/eñ den niet ver
borgen en is ond dersonnē. Ick arme on-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

salige mẽsche coẽ mitanrtẽ mÿnes qua-
dẽ leuẽs/voer die ogẽ dÿner ewiger goet
hz/eñ op genade dÿner gronderloser bar-
hertichz/soe belÿe ick dal mÿne sondẽ eñ
misdadẽ mit eenẽ ghansen berou mÿnes
herten eñ mit groter oetmodichz. Ic vlee
eñ coem hudẽ ond dÿne mÿnentlicke ar-
mẽde wt gerecket werẽ an dat hilligbe
cruce/allen sonderẽ toe troost eñ toe gena
dẽ/eñ ick bidde datm my in dÿnẽ barher-
tichz willes ontfangẽ eñ vgeuẽ alle mine
sondẽ Eñ in epn tepkẽ des mpschagẽ mÿ-
ne sondẽ/eñ in een rou mÿs hertẽ/so tre-
de ick hudẽ in die duer der ewiger barm-
hertichz diner zÿdẽ/die longin9 heuet op
gestreckẽ diepe eñ wÿde/eñ offer mi mpt
al mÿnẽ gebrechẽ in dat herte dpner mÿ
nẽ/daer water des leuẽs/eñ dz edel bloet
daer wi alle mede sinnẽ vloeset is wt ge-
uloetẽ. O lieue here repnige mi in dÿnen
durbarẽ bloet/dat wt dÿnẽ mẽschelicken
hertẽ is geuloeten/doe du an den cruyce

C

93

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

hengeſt naect eñ bloot/eñ vgil mi al myñe ſondē door dyñē bitterē doot. Ick beuele my in die cracht dines hilligē bloedes/ eñ in die werdicheyt dines bitterē dodes eñ bidde di dattu doer dyñe blodige wondē mi niet willes oordelē nae groetheyt myñer ſondē/ mer om dpe natuerlicke barmhertichyt die in dp is eñ in ewicheyt ſal bliuē/ ſoe ſpaer mi alſo lāge in deſſen leuē in doechdē/ op dat ic hier namaels mit di in ewicheyt moetregneren eñ mpt allen hilligen mp verblyden Amen.

¶ Een deuote gebet des ſonds toe god dē here om hē toe treckē to barhertichyt eñ ō to vcrigē vgiffenisſe d zōdē

O Goeſter eñ hope d ellendiger menſchē here ieſu rpe die voor ons aen den cruce gheſtoruē biſte/ ick arme ſnode ſond val nv voor die voetē dyner moegēt hept/ eñ van voelheyt myner ſondē doorſt ic my ogēn ſ opſlaē to dyner rechtuerdicheyt maer ick ſlae voor my boiſte mittē publi

laen/eñ begeer genade eñ barmhertich:
wãttu biste die fontepne der goedtierẽh;
Jck ben leider die onsalige sondᵒ die di me
nichuoldelickẽ heuet vto:ẽt eñ meer lieff
gehadt die idelh; der werelt/dãdi fonteñ
der ewiger wisheyt Jck bin die gene dpe
mit vwendẽ gelaet/mit idel aẽsũ/eñ mit
quadẽ begeertẽ/voele sielẽ hebbe getogẽ
toe quadẽ als ick belo:ge Jck bñ die gene
die den willẽ mñnes scepps n; volbracht
hebbe als ick solde Jck bin die gene daer
du heere aller heren mẽsche biste õme ge
wordẽ/eñ daer du dñnẽ hemelschẽ vader
õme gehorsaẽ biste geuest eñ gestoruen.
Jck bin die gene dair du dñ durbarẽ bloet
voor wt gestortz eñ den bitterẽ doot voor
geledẽ heuest. Wie wie my onsalige dat
ick ee gesondpcht hebbe/meer lieue here
ick bidde vgiffenisse eñ genade doo:di sel
ue Du en bist niet gecomẽ den rechtuer-
dighẽ toe bekerẽ/mer den sondᵒ toe peni-
tẽcie toroepẽ. Waerõme o lieue here wil

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

les niet vlmadē noch vwerpē/mȳ scamel
eñ bedroefde herte/meer macket mȳ sie
le gesont eñ ontfanget mȳne penitencie
Toe di come ick/toe di loop ick/toe di roe-
pe ick. Ontfermt/ontfermt/ontfermt dp
mȳner/wāt ick legge in die diepheyt der
sondē. Toe dp fontepne der godlicker barm-
hertich; coem ick/eñ mit luvd stēme roepe
ick. Vader ick hebbe gesondicht in dē he-
mel eñ voordi/ick en bin niet werdich to
comē toe di/meer door dȳne gracie eñ dat
vdienst dȳnre bittere passiē/begeeric eñ
bidde oetmoedelickē/dattu mȳ leuē wil-
les beterē eñ mȳner ontfermē/gelicwȳs
alsu Maria magdalene der sonderlche
al hoer sondē heuest vgeuē/eñ dē moorde
naer indē cruce gespaert/eñ dȳ paradȳs
gegeuē/eñ daer en bouē dȳnē hemelschē
vad voor dȳn vianden gebedē Amen.
¶ Een andacht gebet toe god dē here dat
sinte Augustin? heuet ghemacket eñ die
dat dri reisen lesen op hoer knee die vdie-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

nen vgifkenisse aller sonden.

Se op mi misdadigē o ongemetē goedtierēhz. Sie op mp mismodigē o onsprekelicke barmhertigheit Toe di coem ick als eñ desperaet toe den almechtigē/eñ als een gewōde toe dē aersten Gewhs an midine sachmodichz/die soe lange heuest vtogē dine rechtuerdichz: Doe wt mhner sondē menichuoldichept na voelhept diner barmhertichz Amē.

Die sich niet vmettet of vlaetet op zh vdienstē mer op dat vdiēste ons liemē here iesu xpe eñ spreket dit nae ges gebet die vcrigē vergifkenisse al shner sondē sond twhfel.

Is der liefftē die dp o here iesu christe heuet mēsche doē worde/eñ mit groter banghichz in die cruce doē sterue. Ick misdadige eñ onwerdighe sond coom toe dp/eñ werpe dpe voelhz/grootz/eñ menichuoldichz/mhner sondē in die bitterhz diner phnē/in die grootz diner liefftē in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

den afgront dīner barmhertich; des hertē/eñ binde die cleēhept mīner gueder werckē ende mīner penitencie/an dpe groothy; dīner alre hoechster ůdienstē eñ gloriē/eñ bidde oetmodelickē dattu al dīne ůdienstē/al dīne hilligewondē/al dīne inwendige eñ wtwēdige pīnē/al dīne passie eñ ůsmadenisse/m; dīnē wtstorte bloet/eñ bitter doot/moetē mi wesen eē ůgiftenisse eñ ůlatenisse al mīner sondē/eñ voor een genoechdoē al mīner misdadē eñ schuldē/nu eñ in die vre mīs dodes als ich sal moetē vāhī scheidē Amē.

¶ Dīfdenote ghebedē des sonds toe god den here om ůgiftenisse der sondē

O Ipeue here ick arme sondē coē voor di als eyn misdadige mēsche comt geuāgē eñ gespannē voor eynē rechtuer digē eñ strengē rechter/eñ belpde/dat ick doorch grootheit eñ voelh; mīner sonden ůdpent hebbe dē ewighē doot nae dīner iusticie Merlieue here aē merckende die

groetheyt dijner goedertierē hz eñ barm hertichz/wilke bouē gaet die werckē dijner rechtuerdichz/soe bidde ick ghenade eñ vgiffenisse in desser ellēdichz/op dz ick nūmer moet van di verwesen worden in ewicheyt Amē. Pr̄ noster

O Lieue here ick coem voor di als een schamel diener comt voor sijnē eerwerdigē here/den ick niet soe trouwelickē hebbe gedīēt/gedanckt/eñ ghelouet/noch onderdanych ghweest als eē guet knechtschuldich is/dat mi vā hertē leet is Lieue here ick bidde di oetmodelickē dattu mp willes vlenen door dijne gracie op altijt truwelickē toe dienē/toe danckē/eñ to louē/mz aller onddanichz voor die menichuoldpge waldadē/gracie/eñ gauen/die du mi heuest bewesen wt dijner groter goedtierenhz/op dat ick nūmer van di vscheidē moet wordē in ewicheyt Amen

O Liene here ick coem voor di (pr̄ nr̄ als een arme bedelaer coemt voor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

epnen rickē eñ almachtigē herē die naect
eñ bloot is vā allē doechdē / mer lepd vol
van sondē leue here ick bidde di dattu mi
willes vlenē van die rick doē diner gracie
dat ick dp moet bouē alle creaturen lieff
hebbē / mÿnē euē mēschen gelik mi selue
eñ dÿne gebodē altÿt volbrengē. Cleidet
ock mÿne arme siele mit dat cleit diner
godlicker mÿnē / dÿner oetmodicht / rep-
nicht / vurricht / lidsaēht / lācmodicht / sacht
modicht / mit allē anderē doechdē / op dat
ick toe dÿner werscap werdich moet ghe-
uondē worde in mÿnē lestē scheidē Amē.

O Lieue here ick coom voor dp als eē
misdadich kÿnt coēt voor sÿnē leuē
vader dē ick lep der vack hebbe vtoumt eñ
door voelht mÿner sondē sÿn vaderlicke
herte ghewont dat mi vā hertē leet is ick
wolde dattet mi dusent eñ dusent voltlei
der weer in aller stondt Lieue vad ick val
nu voor dÿne voetē eñ bidde oetmodelic-
ken dattu dÿne vadlÿkeoghē der barm-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

hertich; nūmer willes vā mi kerē mer al
nūne mildadē ganslickē vgeuē op dat ic
door dīne gracie moet salich sterue Amē

O lieue here ick coom voordi als een
vrent comt voor sīnen alre lpcstē
vrent den ick bin schuldich lieff toe hebbē
toe danckē eñ toe dienē bouē allen creatu
ren lieue here ick bekenne dat ick dīne
vrientscap dicwil vloremē hebbe mpt mīnē
meenichuoldigē sondē/nochtās bidde ick
vrientlickē dattu willes gedenckē/dattu
mī scepper eñ mī god biste/eñ mina dī-
nē beelde gheschapē eñ in dīnē durbarē
bloet eñ bitterē doot vloset heuest eñ keer
dīnē torn vā mp eñ neme mp in dīn be-
hoet eñ gracie op dat ick di alsoe moet mi-
nen eñ dienē in dessen sterflich; dat ick na
dit vganclicke leuē di beschouwē moet in
ewichept Amen.

Een deuote ghebet des sonders

O here iesu rpe die mī troost eñ mī
toevlaet biste ick bidde dp door dpe

Ev

37

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

cracht dijner angenamer mēsch;/door dij
oot moedige arme leuē/door die dropē dijs
nes bloedigē sweites/eñ wtstortinge dijs
nes hilligē bloedes/eñ dijner hilliger wō
dē dattu mi willes vloesen vā allē mijnē
sondē ✠ milde here laet an mp nz vloeren
wesen dij lange sparē/dat vack ropen eñ
dat stutlicke waernemen dijner godlicker
barmhertich;. Laet dijne genade bouen
ga ē mijne gebrecken/laet mp niet in son-
dē sterue. Ick bekēne mijne misdadē eñ
begeer genade Laet mp genadelickē hier
purgerē op dat mp toe stade moet comen
dij durbaer bloet eñ dijn bitter doot mit-
te opene wondē dijner doer steckener; hij-
dē/eñ als ich sal desse elendige werelt be-
geuē/soe willet mi leue here dijn trouwe
herte op lucken eñ toenē/eñ mij ellēdige
siele ontfangē in die armē dijner genadē
op dat sie vā di nūmer verscheyden moet
worden Amen.

✠ Een deuote gebet toe god dē here

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

O Barmhertige here ieſu xp̃e/ic bid/
de di otmoedelickē dattu mp̃ arme
ſonder anſien willes mp̃t dīne oghē der
barmhertich; daer du mede heueſt an ge
ſien ſinte Peter als hie dy vlaecte ſcande
licken/magdalenam als ſie dīne voeten
woeſche eñ cuſte otmoedelickē/ende den
moordener die di blaſphemede boeslickē
Lieue here geuet mi dat ick mit ſinte Pe
ter moet mīne ſondē beſcreiē bitterlickē
mit/Maria magdalena di moet mīnen
hertelpckē/eñ mp̃tē moordener dy moet
beſchouuen ewelicken Amen.

¶ Een deuote gebet dat ſinte bernardus
heuet gemacket

O Lieue here twe dingē bekēne ick in
mi toe weſen/als die natuer die du
heueſt gemacket/eñ die ſonde dair ick mi
mede hebbe miſmaket van mi ſelues bī
ick gegaē toe den ſondē, mer bi mi ſelues
en can ick nyet weder comē toe dīne gra/
cie waerōme bidde ick oetmodelickē dat/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

tu willes vā mp nemen dat in mp is mis-
macket op dat daer blijue dattu heuest in
mp gemacket dēdu aen den cruce heuest
verlosset Amen.

¶ Een deuote offerhāde des lijdēs ōs
herē toe vcrigē vgiftenisse vā allē sonden
dat ghenomē is wt dē boeck gheptē der
geisterlicke gedachtē dat sinte Augustijn
heuet ghemacket. Sinte austi?. gebet

O Almachtijge ewpghe
god eñ vader/ creaturen moetendi
dāckē eñ louē/ hemel eñ erde moe-
tendi gebñdiden ende glorificeren
voor die onbegrijpelicke mijne eñ
lpeste dye du mij arme sond heuest bewesen an dē cruce sal
stu dijnē enigen soon dijnes godlickē her

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

tens nyet heneest gespaert/meer voor ōs
an der galgē des cruces in den doot gege-
uen/waer ōme o almachtighe vad̄ bidde
ick oetmodelyckē/dat du hier dael willes
seen wttē hogē thoren der hemelē/op des-
se offerhande gedroget eñ geoffert in des
cruces galgē/ wilke dy voermaels heuet
geoffert dye alre hillichste biscop onse he-
re ieslus xps dñ wtuerkorē soen in eñ aen
genaē behagē voor die voelhz mÿner zō-
dē Dye stēme des blodes dÿnes enighen
sons/dye spÿt eñ dat spot sÿnes alre schā-
delickē lÿdēs roepet voor ōs vā die hoec-
hz des cruces/dat du mÿner willes ontfer
mēdoor die bitterheit sÿnes dodes Ach ie
ue here mochtē mÿne sondē daer ic di me
de hebbe vtorntop eñ wage wordē gewe
gē tegen dē iāmer eñ dat bitter lÿdē dz dñ
wtuerkorē soon voor mi heuz geledē/voor
waer die selue iāmerhz eñ dat bitter lÿdē
solde bouē maten ouergaē eñ ouer wegē
eñ daer toe meer werdiger wesen op mÿ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

toe stortē dīne barmhertpchz om vgicke-
nisse eñ gracie toe vcrigē/ dā dattu soudes
mi dīne ontfermhertichz ontreckē eñ mi
vdoemen lieue here dat vdienste dīnes
wtvcorē soōs eñ die lickclauwē sīner wā
dē/ en moetē nūmer afgekeert wesen vā
dīnē godlickē ogē/ also dattu willes ghe-
dachtich wesen woe grote waldaet du vā
hem heuest ontfangē voor mīne sonden
Ick bidde di lieue here dat sīne gehorsaē-
hz mī ongehorsaēhz/ sīne otmodichz mī
houerdichz/ sīne lidsaēhz mī tornichz/ sī-
ne armoet mī ouermodichz/ sīne volco-
melhz mī ghebreclickhz/ moet onschuldi-
gen Dīnē doot set ick voor den doot mī-
ner sondē/ eñ mit sīnē bittere līdē betael
ick mī mpsdadē eñ schuldē daerick voor
solde līdē Die an sīne onschuldpge hādē
mit bloet ouergotē/ eñ vgif mp die misda
dē die mīne handē eñ gedachtē bebbē be
dreuē An mercke oeck sīne blodpge side
mit dat wrede speer door stekē/ eñ vernei

mȳ mit die sonteñ die daer wt is geuloteñ
Hie an sȳn onbesmitte voetē /myt plūpē
nagelē doorslagē/die niet hebbē gestaen
in den wech der sondē/meer gewädelt dē
wech dȳner gebodē/eñ vleen my dat ick
moet haetēden wech der quadē. Wat ick
di hebbe angenamer mogē vindē/dz; heb
be ick dpo. lieue here gesant eñ gheoffert
voor mȳne sonden Ick hebbe di ghesant
voor mi eenē voorspreker dȳnē leuē soon
doch wen ick betrouwe genade toe vcrȳ
gē in desser stondt Waerōme mercket an
lieue vaď in dȳnē kȳnde/woe du mȳner
sulste ontfermē eñ genadich wesen voor
mȳne sondē Voerwaer lieue here waert
sake dat die misdadēdes sonds/eñ die ga-
uēdes vloesers soldē gelicke op eyne wa-
ge wordē gewegē/dat solde also voel sche
lē als dat oostē schelt vā dat westē. ¶ Hier
ōme o almachtige vaď offer ick di voor de
voelhz; mȳner sondē/eñ voor die vsumel-
hz; mȳner tȳdē/dat durbaer bloet dȳnes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

enigē loos mijnes here ieſu xp̄e; ꝯ wōdē
ſijn paſſie ſijn reopē ſijn wtrechē der le-
den ſijn ſterue/ eñ die offerhāde ſijnes bit
terē dodes mit d; ỏdienſte maria eñ aller
lieuer hilligē/ op dat ick moet genade eñ
ỏgiffeniſſe ỏcrigē al mijner ſondē ¶ O ep-
nige geboreē ſoon godes here ieſu xp̄e/ ick
bidde di door die liefte die di heuet geduō-
gē voor mi toe lijdē/ eñ door die crachte di
ner ſielē door wilke du heueſt voelgedaē
voor mijne ſondē dattu my willes ỏgeuē
al mijne miſdadē eñ ſchuldē die ick hebbe
bedreuē/ eñ nūmer dijne oghē der barm-
herticheyt van mi kerē/ op dat ick in ỏ anxt
licker vrē/ als mij lichaē eñ ſiele ſoelē ſchi-
dē/ van dye cracht dijnes bitterē lijdēs eñ
dodes genade eñ ỏgiffeniſſe moet ỏcrigē
¶ Eck roep ick dy an owerdiger hilliger
geeſt een trooſter aller bedroefder hertē/
repn maker der ſondē/ arſcheder der wō-
den/ eñ epn toeulocht aller mēſchen/ com;
eñ ỏluchter die duſterheyt mijner ſielen/ eñ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

doer wondet mit eē straelē diner lieffte mīs herte/op dat ic di boue alle creaturē moet lief hebbē/dach eñ nacht deuotelickē dāckē eñ louē/dīnē willē al tīt toe voelbrengē/eñ nūmer van di vscheidē toe wordē/ Verleen mi oetwarachtich beron eñ volcomē bicht mitte ontfāck enisse des weerdigē wleisches eñ blodes ōs herē iesu xpe mittē hilligē sacramētē der hilliger kerckē alsoe toe ōtfangē/dat ick in der anxtlicker vrē mīs dodes vborgē moet worden in sīnē diepē wōdē/eñ vloft vā die macht der duuelē eñ vā allē sondē eñ na dit leuē toe besitten dīe ewighe glorie mit allen hilligheñ Amen.

Een deuote gebet to maria om vgickenisse der sondē toe vcrigē daer die tepnde paus leo dorch bede der forstinne vā gellre Elizabeth heuet to gegeuē. ꝯ C. dagē afl.

Voer die voetē dīner hillich; valle ick nu neder toe dp o maria mpt aller oetmodichz/eñ bidde datru

D

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

mi willes lerē toe bidde/dz dȳnē lieue kȳ-
de is behagelick toe horē/eñ di aengenaē
is toe geuē of toe gūnen. Woe wel ick nz
werdich en bin toe vȳorē/om die grooth
mȳner sondē/nochtās begheer ick dattu
mi niet willes vȳsmadē dorch dye grooth
dȳner mȳnē/wāttu die handē dȳner gra
cie niet pleges toe wepgerē den genē die
toe dy vliē mit aller trouwē. Van ewich
is nie gehoort dat pemāt vlatē is van dȳ-
ner werdich/die dȳne hulpe eñ troost be
geert hebbē nz neerstich. Waer ōme wt
betrouwē mȳns hertē soe voor sende ick
mȳ gebet toe dȳ in dē hemel/eñ bidde dz-
tu neder slaē willes op mi dȳ moedȳlicke
ogē toe vcrȳgē vgiffenisse mȳner sonden
wie sal den torn vā mi keren sȳner moe-
genich/die daer is een rechtverdich rech-
ter ouer alle menschen in ewich dan du
werdige moed der barmhertich/wāt wi
doer di eerstē ontfāgē hebbē sȳne godtie-
renh To di slae ick nȳne ogē/toe di luch

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

tẽ mijne begeerten eñ bidde mit wemoe
dich; mijs hertẽ/dattu willes dijnes leuẽ
kijdes toornich; vloenẽ eñ vlachtẽ/op dat
ic moet wed comẽ in sijne genade eñ gra-
cie O erwerdige mod sie an die sericheit
mijner wonden/want ick di ondecke die
crãch; mijner sielẽ mit grotẽ betrouwen
Du en biste niet vachtẽ noch vwerpẽ den
sond woe grote dat hie oeck is/die di suec
ket eñ mit hijnigẽ hertẽ dijne hulpe bege-
rẽde is. Toe di coẽick/toe di roepe ick/o al
re werdichste iõcker schoẽ/want dij soõ sal
di npet wepgerẽ dattu biste biddẽde voor
sijnẽ throẽ O lieue here ick sende di dijnẽ
alre lieueste mod voor mijne voorspreck-
kersche in dessen daele/wãt ick niet wer-
dich bin mijn ogẽ voor dat anslicht dijnre
gloriẽ op toe slaẽ Ick begeer doch hoer v
dienstẽ vhoort toe wordẽ/wãt ick weet dz
sie vã di toe vhoreẽ eñ mi toe vcrijgẽ npet
sal aff gewesen wordẽ/waer toock sake dz
sie dusent mael voor dp quamẽ toe biddẽ

D ij

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

inden dage/waerõme bidde ick di lieue here dattu mi willes vhoeren doorch dyne goethz/eñ dyner lieuer moeder erwerdic hept/Wät ghelickerwijs als ick di hebbe voor dynẽ hemelschẽ vad̃ mijn aduocaet so sette ick dyne lieue mod̃ voor mij voor spraeck/op dat sie mijne gebreckẽ moet vullẽ eñ ontschuldighẽ eñ ick door hore vdienstẽ comẽ moet toe der eviger gloriẽ. Waer du in ewichz leues eñ regneers mz allen hilligheñ Amen.

¶ Dit nae gescreuẽ gebet heuet gemakz die hillige pauws Gregorius eñ als hie op eẽ tijt dit gebet las voor die wapẽons herẽ in õser lieuer vrouwẽ kercke in dye stat Luiona genoẽt soe heuet hẽ onse leue here geopẽbaert blodelickẽ/eñ gewõt hã gẽde an dẽ cruce Waer õme die selue paz heuet gegeuẽ allẽ kerstẽ mẽsche die dz lesen mit ẽnichz op horẽ kniẽ in die gedachteniſſe vpassie õs herẽ vghiſſeniſſe aller sondẽ eñ is gheset wtẽ lath in dutzen toe

Aen mijner gedachtenisse moetē wesen toe allē tijdē O goedtiren ste iesu die tepckē dijner bitter pinē. Die du heuest geleden mit tijt/vāden iodē ómaledijt. Als iudas die snode úrader. dp heuet úcofft sond reden Du bedeste dijnē hemelschē vad/dz hy den kelck der pijnen dp wolde údragen Mer du weerste nochtās ouergegeuē toe lijdē al dat vā di was geschreuē Doe vloen alle die discipulē van di/die wiede iodē werē daer bi Mit barnēde vackelen eñ mit dzepgēde woz:dē/recht oft sie

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

di voirtwoldē moordē Den vrader boe
destu dijnē mont/al dē hoop sloegestu ne
der ter selver stont Petr? sloeth malch?
sijn oire aff al daer/dz dijne godlicke cracht
genas vā stondē aē dat is waer Hi sloe
gē di mit stockē eñ sweerdē menichē slach
mit eē zeel lepdē si di toe ānas hups in der
nacht Daer wordestu belspot eñ belpo-
gē/eñ menigē hallach wort di dair gege-
uen Van daer wordestu voor cayphas
gebracht/herodes die di mit begheerten
sach Mer hie clede dp in spot/mit epnē
witte rock als een sot Petr? vlaecte dp
a lieue here/vā grotē anxtē ontsuchte hie
seer Die stēme epner maget crāck/die
haene vmaēde hem dijnes woordes mit
sijnē sanck Doe wordestu pilato gepre
senteert/eñ mit valschē tonggē accuseert
Dp vwoirpen sie onnosel lā/eñ epsden
barrabā dē misdadighē man Dijne be
droefde mod volchde dp na/meer dpe v-
maledide iodē dieuē sie vā dair Reinet

hem nemet cretē sie/crustē crustē riepē si
Hi is schuldich dē doot/daer ōme bindē
hē an dpe clōme groot Daer stonde stu
styf an gebondē eē tht lanc/mit voelē sla-
gē eñ mit spytigē woordē onder hoor be-
duanck Doe wort dy suuer vlepsch m;
pynē ouergotē/eñ vā wondē ouer al mit
bloet ouerlopē Daer na cledē si di mit
een purpur cleet/eñ geuē dp voor dyne
conincklike rode eer reet Voor dine troē
settē sie dp op enē vworpē stoel/eñ croēdē
dyn hooft mpt epne dorne croē Hie be-
spoegē dyn aēsicht gebnedyt / eñ sloegē
dat mpt hoorē handē vmaledyt Dynē
haer noch baerde en spaerdē si uz/wāt sie
dedē di al vdriet Hi boechdē hoer knīē
die ralendē hondē/si noēde di conick mpt
spitē monde Hie riepē al die iongē mit
dē oldē/wi en willē nz opholdē Eer dpe
sentencie is gegeuē/dat inē hē sal nemen
dat leuē Doe cleden sie di wedē mit dyn-
nē clederē o suete heer/eñ pinichdē dy ge
D iiij

wõde hoft vãneis weer Hi worpẽ dz har de cruce groot eñ swaer/op dyne gebñdi- de sculd opẽbaer Mit epnẽ crũmẽ rug- ge gẽgestu voort/dyne voetstappẽ werẽ vã bloede root Hpmõ holpe di dat cru ce dragẽ/die vrouwẽs volchdẽ di nae mpt suchtẽ eñ clagẽ Die du o suetste iesu sp- kest an/meer du wordeste gedũgẽ to gaẽ voort an Doe gemoete di veronica die guede vrouwe/myt dyner gebñdid mod half doet vã rouwe Do du si an sagest soe bitterlickẽ screiẽ/o wz mede lidẽ was doe tusschen v beidẽ Daer na alstu quã ste toe caluarie der steden/daer wordestu mpt groter wredich; ontcleet eñ bespogẽ Hie worpẽ op ned ter eerdẽ/dat al dyne wondẽ vã neps bloedende worden Daer werẽ die hamer dat boor eñ die na ghelẽ berept/door dyne handẽ eñ voeten mactẽ sie ghaerẽ wyt eñ breit Op der eerdẽ wordestu gecrucet pylickẽ/eñ mit- ten cruce rechtẽ si diop seer wredelickẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Daer hengestu lieue here seer ůworpeli
kē/eñ bedes voor dȳne viādēdeuotelickē
Dine alre bedruckste mod̄ heuestu benolē
sinte iohā/eñ riepeste iammerlickē dȳnē
hemelschē vad̄ an Heli heli mȳ god eñ
mȳn heer/waer ōme heuestu mi ůlaten
ald? rechte sere. Eñ als dȳ hillige bloet
was wt gestouet soe sprekestu iāmerlikē
mȳ dorstet O woe booslickē worde stu
doe ghehādelt doe die iodēdi mit etick eñ
galle hebbē gelauet. Die nemē eē spā-
gie eñ stekē li op eē riet/eñ steten lie voor
dȳnen mont mpt groten verdriet. Du
en wolste niet drinckē na den smack/mer
du sprekeste die scrifture is volmaect.
Du negeste dȳ godlycke houet toe hant/
eñ beuelste dȳnē geest in dines vad̄ hāt
Die wrede ridō longin? quā daer voꝛt
hi doꝛ stack dȳ herte des ewighē leuens
poꝛt Daer ouerulodelick en wtsprāck
vā stondē an/water eñ bloet waer vā.
Dpe blinde rpdder slēde woꝛt/eñ toe den

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

kerstē geloue beroert Daernaenamen
die knechtē dyne cledere ē eñ/ depldē sie in
iiij. delē Dit toe snedē dē wittē rock/ mer
op dat grisen worpē si dat lot. Die van
bouē toe benedē was gebrept/ alsmē ghe
louet dat dy̆ suete moder di hadde geneit
Daer was pplat? bȳ hāt/ eñ screef dē
tytel alō werlt behāt Dat cleet in des tē
pels wort toe retē/ die eerde wort beuēde
eñ die steē ipletē Al toe samē tuechdē si
opē baer/ dattu ey̆ ewige god weerste eñ
bleueste voorwaer Dat confirmeerde
ooch centurio/ longin? eñ ioseph decurio
Doe wordē die iodē seer vueert/ eñ ver
slagē/ wāt die doodē op stondē wtē grauē
Dat lichā wort vādē cruce gebrocht/ eñ
in den schoot der aller bedreefste mod ge
lacht Eñ als al dat gheē was volbracht
dat die ppheтē vā di haddē gesept Doe
wort dy̆ balzāde lichā in ey̆ reen cleit ghe-
wōdē/ eñ in dat graf beslotē in der seluer
stonde. O woe bitterlickē doe dyn sue

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

te mod̄ screide als si van den graue moe-
ste schepdē Si weendē aldie in der be-
drofder beganckenisse werē om den schul-
digē doot hores leuē herē die voor onse zō
den was gestorue anders weren wi alle
vdorue mer doe quā die derde dach/doe v-
reselstu leue here doer dines selues cracht
Dat des graues wachters niet condē be-
lettē/die dat graf om toe behoedē weren
geseet nae der wettē Doe mackestu blijt
scap groot al opēbaer diner lieuer moder
eñ dijnē anderē vriēdē voorwaer. Onder
wilker getal o godertirēste here/begeer
ick getelt toe werdē ewelicken eñ nñmer
Door dines bitterē lidēs vdienste/die mi
vā den ewigē doot vloeset heuest sonder
mijn vdienste Amen.
Ick aenbede di o here iesu xpe die mij v-
loeset heuest an dē cruce· Gisse mi dij won
dē toe kussen/eñ in ewicheit in dp toe rustē
here vhoor mij gebe wāt ic al mijnē troest
eñ hoop an di heb geset Collecte

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

O Here ieſu xp̃e een ewyge ſone des leuẽdigẽ godes die ſinte Gregorio dÿnẽ dienerwondlickẽ heueſt gheopenbaert die vborgenh; dÿnes hilligẽ lidens vleen mi arme ſondẽ toe vercrÿgẽ volkomẽ vgiffeniſſe alre ſondẽ/wilke die erwerdige biſcop van pauweſlicker macht heuet gegeuẽ allen kerſtẽ mẽſchen die warachtych berow hebbẽ voor hoer ſondẽ/eñ dÿner paſſie/gedachtich ſÿnnẽ/die leueſt eñ regneers in ewich; ſondẽ ende Amen

¶ Die dit nae geſcreuẽ gebet leſen op dẽ knieẽ voer een crucifire of voer dpeiwapẽ ös herẽ die vdienẽ alſoe voeldage aflaet als onſe lieue heere wondẽ heuet gehadt in ſÿnẽ hilligẽ lichaẽ dat die pauwes beñ dictus vã ciſterſen ordẽ heuet gemacket.

ICh bidde di o aire mÿlickſte here ieſu xp̃e doer die hoge eñſonderlinghe mÿne daer du dat mẽſchelÿke ghemachte mede heueſt ſpeſſ gehadt/doe du hemelſche coninck hengeſte an den cruce

mit godlicker mynen/mit sachtmodiger sielen/mit beuēde ledē/mit ghewondē lic hā mz bedroefdē gelaet/mz doorsteckē he rtē/ mit bloedigē wondē/mz wtgerectē armē/mit doer nageldē handē eñ voeten mit gespaneē aderē/mit blickē aēlichte/ mit ropēder stēmen/mit doorlicker vuen mit screyēdē oghen/mit vuriger mynen mit suchtē der kelē/mit doerstingesmaec des ettincks eñ galle/mit geneidē hoofde mit vtschepdingē der godlicker sielē vā dē gloriozē lichā in der lester vrē lieue heere door de liefte daer dy herte doe ter tyt me de was door sterkē eñ door al dy hillige si dē bidde ic dy dattu myer wilste ōtfermē mz al den genēdaer ick schuldich bi voer to biddē/ op dzwi also moetē leuē dzwi sa moetē sterue neñ dynegenade vwerue.

¶ Dit nae gescreuē gebet heu; sinte gre-gorius gemaecket die pauwes eñ grote aff

O lieue here iesu (latē toe gegeuē xpe ick bidde di dattu my herte wil

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ſterſchē die in diepheyt dyner wōdē eñ ꝺ
geuē my alle myne ſondē Doopet my in
dyne ꝺurbarē bloet eñ maecke my ſalich
doer dine hilligē doot waſche mi in dzwa
ter dyns vaderlickē hertēs eñ ōtfange mi
mit dat vuer des hilligē geeſtes ꝺcrhghe
mi mit dyner oetmodicht eñ giſt my dyn
godlicke vreeſe eñ wyſheyt toe ꝺcrighē nae
deſſer tyt die ewige ſalicheyt Amen
¶ Die pauwes Innocēci⁹ heuet gegeuē
grote afflatē die dit gebet leſen
O Here ieſu xpe ick dācke di eñ myn
herte opene ic di Storte daer in die
paſſie dyn op dat ſie doorgae die ziele my
Mit dyne hilligē bloet waſche mi/ eñ my
dyne ſwere repnige mi/mit dinē droeffe
niſſe ꝺblide mi/eñ myt dyne ſlagē betere
mi/mit dyne hilligē wondē macke mi ge
ſont in di/eñ mit dyne liefte wonde my.
Die nagelen dat ſpeer eñ die crone motē
doer gaē dat herte my eñ dyne crancheit
moet mi ſterckē in dy/mit dyne dzāck la-

ue mi eñ mꝛ dñ̄e ſuchte eñ cleepe trecke
mi nae di/mit dñ̄er mñ̄nen maecke mp
mouwe in di eñ in dñ̄e doot begraue mi
Jn dñ̄er v̄riſenille v̄npe mi eñ in dñ̄er
v̄heckinge v̄hoge mi Jn dñ̄re ewichꝛ ont-
fange mi eñ in mñ̄er leſter vr̄ē ōtferme
di ouer mi op dat ic nūmer v̄ſcheidē moet
woꝛdē van di Amē.

O Godertirē,
ſtehereieſu
rp̄e/die ōs door di
ne paſſie v̄loſt he
ueſt/verleen ons
dñ̄n bitter lī̄den
mpt medelī̄dē te
ouerdēcken ende
mit innicheit des
herten to danckē
op dꝛ wi in dñ̄er
mñ̄e moetē ewelickē v̄drēckē. P̄r nr̄ A.

O Hereieſurp̄e epn ewige ſutticheit
der gener die di mñ̄e/gedēcke der

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ſuwēdiger bitterheit bangich: die dȳne
mēſcheitleet/doe dȳne godhz: ſach wat ſi
doē ſolde voer ons arme ſonder ſin deſſer
ellendich; Eñ alſtu woldes oeck ſweiten
water eñ bloet/doe du dȳnē godlickē va-
der anbedeſte in groter noot Ick bidde di
lieue here door die ghedachteniſſe dȳnes
bitterē lȳdēs eñ menichuoldich; diner pi
nen/vleen ons varachtich berou ōſer ;ō-
den/eñ dat dȳ bitter lidē moet in ons we
ſen toe allē tȳdē Amē Pr̄nr̄. Aue.

O Here ieſu pē gedencke des anptes
die du hadde doe al dine vianden
om di ſtondē als grȳmēde lewē/eñ di mit
menichuoldigē pȳnē qualickē hanteerdē
beſonder alſtu dȳ cruce drogeſte nae den
berch caluarie Door al die laſterlicke wō
dē eñ pȳnē/verloſſe ons lieue here vā al
onſen ſondē/eñ vā al onſen viandē ſienlic
kē eñ onſtēlickē/eñ dat wp nae dpt leuen
moetē comen toe dȳner ewiger glorien.
Pater noſter. Aue Ꝛ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

O Here Iesu xpe gedencke d bitter pyn die du lede aldaer mit dinen cruce den berch caluarie op gegaen/daer dyne blodige en gewonde lichaem wort ontcleet dat cleet dat in dyne hilligen wonden was gedroget/en dyne handen en voeten so pynetlicken were door nagelt dat alle creaturen dy hebben beclaget Door die gedachteniſſe deſſer ellendigher pynen en dynes bitteren lydens/mack ons reyn van allen sonden en ſterck ons in doechden/op dat wi al tyt moeten bliuen in dyner hulden. Pr̃n

O Here ieſu xpe gedencke der droefhy; en ſmerten die du in der galghen des cruces in al dynen leden heueſt gheleden/als gepn lidtmaten in hoer rechte ſtede weren gebleuen/en du nochtans voor dyne vianden heueſte gebeden. Door deſſe ontfermherticheyt der pynen/vleen ons vgiffeniſſe al onſer ſonden/en nae dit leuen dy ewige leuen

O Here ieſu xpe gedēc- (Am̃ pr̃ nr̃.
ke der blytſcap en d droefhy; dpe du

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

hadde/alstu seghes in dē spegheldyner
godheptdie voorsenich: dyner wtcoren
mendē/die door dat ydienste dyner hilli-
ger passiē beholdē solde bliuē/eñ die ver-
werpinge der quad mēschē die ylorē sol-
dē bliuē Ick bid di leue here dattu ōs wil
les dyne genade eñ gracie yleenē/d; wp
dach eñ nacht di deuotelikē moetē dienē
eñ hier namaels ewelick mit di regnerē
O here iesu xpe gedē. (Amn. pr nr.
keder droefh; die du hadde stealstu
naett eñ bloot an dē cruce hēgeste/eñ nie-
mār di mochte trosten dan dyne bedroef-
de mod die di truwelikē bp stonde an dē
cruce/Ick beuele ons hudē in dyne hylli-
ge betrouwe eñ in die bewaringe dyner
lieuer mod eñ ooc dines gemīde discipel
sinte iohānes/dat si ons truwelikē in des
sen leuē moetē beschermē eñ nae dit leuen
brengē in dat ewige leuē. Amn. pr nr.
O here iesu xpe ghedēcke der inghlic-
ker begeertē die du hadde in den

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

cruce/alstu heuest gesproke̅/mi dorstnae
salich; der me̅schhe̅. Ich bid di lieue here o;
tuden dorst der vleislicker beghert̅e der
houerdien der giricht; e̅n der onsuwert;
inons willes leschhe̅ to diner eere̅ e̅n salic-
heit onser ziele̅. p̄r nr. Aue

O Here iesu xp̄e gede̅cke des bitteren
ettichs e̅n galle̅ mit mirre gem̄e̅g;/
die du voor ons an de̅ cruce heuest gesma
ket/e̅n vlee̅ ons dn̄ werdige licha̅ e̅n bloet
deuotelycke̅ toe o̅tfange̅ nu e̅n in die vre
onses dodes toe troost e̅n salicht; onser zie
len Amen. p̄r nr. Aue maria.

O Here iesu xp̄e gede̅cke der ba̅icheit
e̅n elle̅dicht; die du ledes alstu va̅ bit
tert; des dodes reepste an de̅ cruce/myn
god mn̄ god waer o̅me heeneestu mi vla-
te̅ Door desse banicht; bid ick di liene here
dattu ons willes vloesen va̅ diesonde der
houerdicht;/e̅n niet late̅ sterue̅ sond dyne

O (genade e̅n barherticht; Am̄. p̄r nr.
Here iesu xp̄e gede̅cke des bittere̅

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

lidē̄s dattu hadde̊ste alstu van dē̄ ouerstē̄
dȳnes hoofdes hent tot dat nedȳste dȳner
voetē̄ om ōlen willē̄ di selue̊ in die watere̊
dȳner bitter passiē̄ gebadet heue̊st Door
die wȳthz; eñ grootz; dȳner wondē̄/ leer
ons arme vdioncke̊ sondere̊ dat wy altȳt
moetē̄ volbrē̄gē̄ dat gebodt dȳner liefden
eñ nūmer vā di vtscheidē̄ wordē̄ toe epni-
gen tȳden. pr̄ nr̄. Aue maria

O leue here iesu xp̄e gedēcke vt dpep-
hz; dȳnre wondē̄/ eñ derdoornē̄ co-
nē̄ dair dȳn bñdide hooft mede was door
wondet/ eñ bid di dattu ons willes vber-
gē̄ in die gaetē̄ dȳner hilliger wondē̄/ op
dat wi hier namaels barhertichz; eñ vgif-
fenisse moetē̄ vcrigē̄ al onser sondē̄ Am̄.

O here iesu xp̄e gedēcke der menich-
uoldichz; dȳner wondē̄/ als dȳ hilli-
gelichā van dē̄ ongenadigē̄ iodē̄ gescoort
was/ eñ mit bloet ouer gotē̄ an dē̄ cruce
Ick bidde di lieue here dattu al dȳne hil-
lige wondē̄ in onse hertē̄ willes screuē̄ my;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

dinē durbarē bloet op dat wi daer in moe
tē lesen dine pine eñ dine godlicke mÿne
in allē weder spoet eñ dat wi in dancberh;
eñ volherdich; der goder werckē moeten
blinē hent toe der doot Amē. pr̄ noster.

O Here iesu r̄pe gedēcke des smertēs
den du ledeste doe alle dÿne crachtē
dÿnes hertē eñ lichams op begauē eñ du
sprekest mit genepchdē hooftde/ het is al
volbracht d; die godh; vā ewich; om des
mēschē salich; hadde bedacht O lieue he:
re door desse banich epdē eñ pÿnē ontfer/
me di onser nv eñ in der lester nē als ōse
lichame eñ sielē sullē scheidē/ op dat wi dā
ons moetē in ewich; mpt dp vblidē. pr̄ nr̄

O Here iesu r̄pe gedēcke des ellēdigē
beuelēs alstu dÿne siele heuest dÿ
nē hemelschē vad̄ bevolē/ eñ mit gelchor
dē licham eñ mit gebrockende herte ende
mit ludē roepē sprekelle/ vad̄ in dÿne hā
den beuele ick mÿnē gheest Lieue here
door dÿn bitter lidē eñ ellēdige doot/ stae

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ons by in onser lester noot/op dat wi nā-
mer moetē sterue dē ewigē doot. pr nost

O Here iesu xpe gedēcke der ouerulo
diger wtstortinge dines ōnosel blo
des dat wt dīnē hilligē licham als eñ rī-
uier ouerulodelickē gheulotē besond als
dīn ghebōnde herte mpt dat speer was
doorstecke. Door die wtstortinghe dīnes
durbarē bloedos stae ons by in der uren
onses dodes/op dat wi dā mit allē hilligē
moet besittē die glorie des hemels dattu
ons willes gūnen die mittē vad eñ dē hil-
ligē geest leuest eñ regneers in ewicheit
sonder eynde Amen

Wi anbedē di here iesu xpe/die voor ōs
heuest gehāgen an dē cruyce Dattu ons
willes ōgeuen onse sondē / daerdu voor
heuest ontfangē soe voel wondē.

Heer dīn hooft mī ghebet/wātick mīne
hoop eñ troost hebbē an di ghesettet

O Godtiere ste here iesu xpe (Collect
ick offer op desse prī n r/ eñ gebeden

voor eñ dancberhz al diner wondē/al dñ-
nes durbarē bloedes eñ bitterē dodes/eñ
oec voor al dñne waldadē/gracie eñ gauē
die du mi soe mñnētlickē heuest beuelen
eñ bid oetmodelickē dattu mi eñden ghe
nē daer ick schuldich bin voor toe bidden
willes vgeuē al onse sondē eñ na dit leuē
dñne ewige glorie Amē.

Raymūd? die legaet heuet achter ge
laten in sñnē scriftē dat Engem? die pau?
heuet op eñ tht gesprokē. Gregoui? ons
voor vad eñ sūmige anderē pauzē hebbē
gegeuē.xx.m.eñ.vi.c.iarē toe dessen nae
gescreuē.v.gebedē mit.v.pñr̄ eñ Aue m̄
welke afflatē wp van pauslicker machte
dubbelē Daer na heuet die pauwes sixt?
noch twe gebedē daer toe geset mit twe
pñr̄ eñ aue maria eñ die afflatē noch ge
dubbelt Daernae Innocēti? die pauwes
heuet noch een gebet mit eē pñr̄ eñ aue
maria daer toe geset eñ ock dñe afflatē
gedubbelt Tenlestē die pauwes Iuli? hs

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

uet noch een gebet daertoe gheset m; eñ
pñr̃eñ aue maria eñ ooc dpe afflatẽ ghe
dubbelt mer dat leste ghebetsalmẽ lesen
voor epn Collecte Die lũme beloopt sich
bouẽ. ij. m. iarẽ. Oec mach mẽ se lezẽ voor
die sielẽ in dat vegeuur dat Engem? dpe
pauves heuet confirmeret Amen
Pater noster. Aue maria

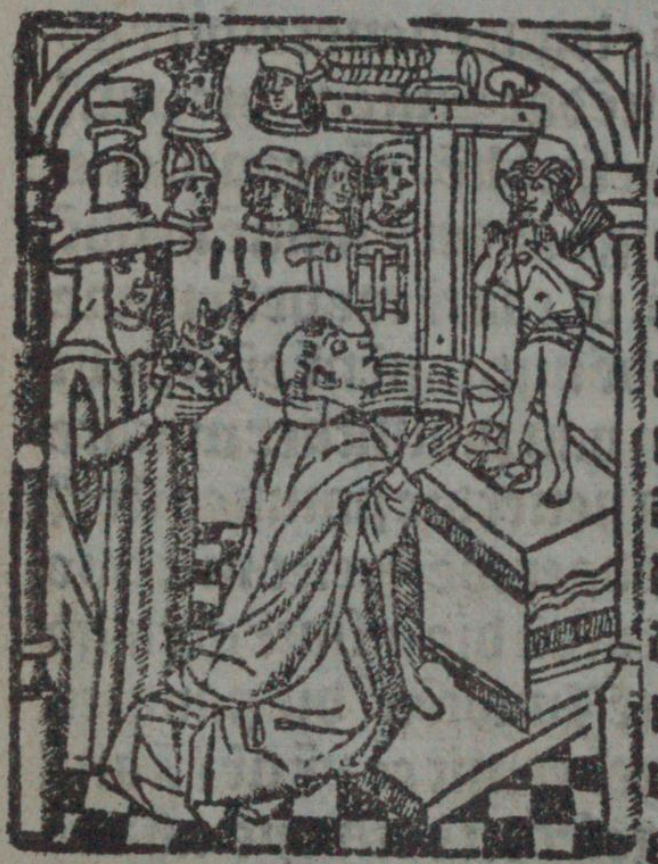

O here Je-
su xpe ick
anbede di an dẽ
cruce hangẽde/
eñ eñ dorne cro
ne op dñ houet
m; groter pinẽ
dragẽde Ic bid
de di lieue here
dat dñn cruyce
moet mi bewa-
rẽ vãden claẽdẽ
engeleñ mi vlo
sen vãder ewiger pñnẽ ô heilẽ Aũ. pr̃nr̃

O Here ieſu xpe ick anbede di an den cruce gewondet eñ mit etick eñ gal le gelauet Ick bidde di lieue here dat dīj ne hilligewondē eñ bitter doot/moetē mi weſen eñ ſaluūge mīner ſielē Amē. pr nr.

O Here ieſu xpe ick bidde di door dpe bitterh; dīnre paſſiē die du heueſt geledē an dē cruce/beſonder als dine edel ſiele geſcheidē is vā dīnē lichame ſteruen de. Lieue heere ōtferm edi mīner armer ſielē in hoer leſte ſcheidē op dat ſie in ewic h; moet ſich mit di vblidē Amē. pr nr.

O Here ieſu xpe ick anbede dp in dat graff gelecht mit groter droefkheyt eñ mit coſtele ſalue geſaluet toe des men ſchē ſalich; Ick bidde dp lpeue here dat dīj bitter doot moet mī leuē weſen in mīj ner leſter noot Amen. pr nr. aue

O Here ieſu xpe ick anbede dp ne dda lende to dat voorborchte der hellen om die toe vloeſen dpe geuāgē Ick bidde di lieue here laet mīne arme ſielen; toe

Eu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

mẽ in des duuels handẽ. pat noster aue.

O Here iesu xpe ick anbede di vrilen-
de van der doot/ eñ opclimmẽde to
den hemelschẽ throẽ/ daer du biste sittẽde
an des vaders side op den coninclickẽ stoel
Ick bidde di lieue here ötferme di miner
op dat ick nae desser tyt moet besittẽde ve
glorie der hemelẽ Amñ. pr nr. aue.

O Here iesu xpe ick anbede op toe dẽ
oridel gaẽde eñ die rechtuerdigẽ toe
dat paradijs ropẽde mer die sonds na dijn
ner rechtuerdicht vdoemẽde Ick bidde di
lieue here dat dij bitter lijdẽ moet mi vlo
sen vãder ewiger pijnẽ Amen

O Here iesu xpe een bewarer eñ eyn
herd der rechtuerdiger mẽschen in
doechdẽ eñ ey vijmacker der misdaderẽ
van horẽ sondẽ lieue here geuet dẽ ellẽdi
gen sielẽ dijnẽ ruste eñ vrede/ eñ inp ar-
me sond dijne gracie eñ genade toe allen

O Aire goddirenste. (tijdẽ Amñ. pat nẽ
vad ic offer di nu dẽ ötsculdigẽ doot

dijnes alre liefste soons/en dye mijne lij-
nes godlicke hertes/voor alle pijne ende
schulde die ick onsalige vdient hebbe dat-
tu der nümer gedachtich wilste wesen to
eynige tijde Oock bidde ick voor alle mij
vriende leuendige en dode op dattu onser
wilste ötfermē en na dit leuē geuē toe be-
sitte dat ewige leuē Am̄. pat noster. aue.

O here iesu xpe een ewige soō des le
uendige gods die sūte gregorio dij-
nē diener wonderlicke geopēbaert heuest
die vborgenth; dijs hilligē lidēs vleen mi
arme sonder toe vcrigē voelcomelicke v-
gifferisse mijner schuldē wilke die erwer
dige biscop mit sijnē nanolgers vā paus-
licker macht hebbē gegeuē allē kerstē mē
schen die waracht ich beron hebben voor
hoor sondē en diner hilliger passiē gedach
tich sijnē Die leuest en regneerst mit god
den vad in die glorie des hemels Amen.

¶ Een schoen en deuote gebet vā dat
lijdē ons herē daer die pauwes die teijde

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

leo geheitē dorch bede der furstÿne van
lunēburch eñ uā Gelre Elizabeth heuet
toe gegeuē. ÿ. c. dagē afflaets.

O Alre barmhertichste eñ goōtieren
ste here iesu xpe die voor ons arme
sonders mēsche geworde eñ an dē crpuce
gestoruē biste Ick bidde dy oetmodelickē
door al dÿn bitter eñ ontschuldigē lÿden/
dattu alre suetste eñ mildeste Jesu in der
tÿt dÿnar passiē an der gardē aen hent to
den berch caluarie heuest geledē/ alstu di
willentlickē ouergeueste voor ons in die
handē der onbarmhertiger eñ wredē iodē
die di alsoe ō mÿnētlickē angreepē in den
garde/ eñ so iāmerlickē trectē slogē eñ ne
der worpē tuschē die stadt iheruslē eñ dē
berch oliuetē O godertierēste iesu gedēc
ke des ellēdigē slaēs dÿner hilliger kÿne
backē in den huise anne/ eñ des iamerlic-
kē slaēs eñ bespiens dÿnes hilligē anlich
tes in den huse caiphe/ eñ des bedroefdē
eñ onbarmhertigē leiden mit grotē gelu

de vã dat huys caiphe toe pilat? /daer du
onschuldige iesu vˉclaget wordest/eñ van
dair mit groter grȳmich; gebrocht toe he
rodes/die di heuet vˉsmaet eñ beespot eñ
mpt groter onwerdich; weder toe pilat?
gesant als eȳ sot. Gedēcke oot des iamer
licke nedet werpēs slaēs eñ stotēs bȳnen
der stadt ierusalē op der stratē/alstu wor-
dest gebracht vã epnērechter tot dē and
sond opholdē/eñ des ellēdigē gesselēs/eñ
cronigēs alstu wordes an dē colūpne soe
wredelickē gebondē/eñ mit doornē dȳ ge
bñdide hoost door wondet/eñ dair na toe
den doot des cruces onschuldelickē vˉwee
sen eñ vˉdoēt Gedēcke oeck des iamerlic-
kē eñ bedroefde gaēs des neder wallens
des voel stortēs eñ tredēs dȳner hilliger
voetē m; tē swarē cruce gaēde na dēberch
caluarie Eñ des onbarmhertigē werpēs
op den boem des cruces eñ des wtreckēs
dȳnre cleederē die vˉhardert werē eñ ge-
droget in die wōdē dines hilligē lichams

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Gedēcke oot des iamerlickē nagelēs dīn
ner handē eñ voetē/eñ des grotē onspreli
kē lidēs alstu dīn vrē heuest wt gerecket
gehangē an den cruce dat men al dīn lit-
matē mochtē tellē/wilke pīne also groet
was dr hemel eñ eerde son eñ mane wor
dē mit dī bewegē eñ hebbē beschreit dīne
grote pīne eñ dīne onschuldigen doot al
so lange wes ūwēdelt wort dines hemel
schē vads rechtuerdichz in ewighe barm
hertichz/eñ dīne pīne in eere eñ in gro-
te blitscap/dat geschēē is/alstu milde bar-
hertige iesu spreckes mit luder stēmē eñ
mytschrepēdē ogē vā grotē pīnē vader in
dīnē handē beuele ick mīne geeste myt
wilkē bedroefdē woordē dī geebenedide
hooft mitten dornen croene neder seech
na der eerden in ein tepken des ewigen
vredes Ay bidde ick dy o alreliefste here
wtē gronde mīs herrē door die cracht eñ
macht der ūwandelinge als dpe strēghe
rechtuerdichz dīnes hemelsche vaderin

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ſuete barmhertich; is ỽwandelt eñ noch
wort ỽwãdelt in des priesters handē/als
dz broot eñ wȳ in dȳ hillige lichã eñ bloet
wort geconsecreet eñ ỽwandelt/dz tu door
dȳne glorioſe barhertich;/deſſe ſake dair
ic door biddēde bin willes ỽhorē eñ ſalich
mackē to dāer eerē eñ nutticht; ō ſer ſielē

¶ Die pauwes ſilueſter heuet geghe
uē ſoe menich iaer aſklaets als daer mee-
nich druepē waters op eenē dach can rege
nēdie deſſe dri gebedē leſen mit drie pr̄ nr̄
eñ aue maria op hore kneen mit andacht

Pater noſter Aue maria.

O Here ieſu xpe ick offer di dit pac nē
in die gedachteniſſe des grotē iam
mers ende bedroefheniſſe dye du hadder
vā der tȳt alſtu op dē guedē dōredach dȳ
auētmael heueſt geholdē mit dȳnē diſci-
pulē hētter vrēdȳner geuāckeniſſe ¶ lie
ue here door dat grote inwēdighe lidē be
uele ick dy mȳ lȳf eñ mȳn ſiele eñ bidde
dattu mi willes bewaren vā allē bāgicht;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

in mijnē lestē scheidē Amen. pat nos.

O lieue here iesu xpe ick offer dir pat noster in die gedachteniſſe der menichuoldiger pijnē dye du heueſt gelegē vā der vrē dijnre geuāckeniſſe hier to der vrē dattu woldes naect eñ bloot gerecket eñ genagelt op dat hillige cruce O liene here doer die weeth; eñ dat grote lidē dat tu haddeſt/ beuele ick di mij lijkeñ mij ſiele/ eñ bidde dattu mi willes bewarē van die strickē der viandēnv eñ in mijnē leſt scheidē op dat ick mij in ewicheyt mit dy moet vblidē Amē. pat noster aue

O Lie here iesu xpe ick offer di dit pat noster in die gedachteniſſe der bitt heyt die du do heueſt geledē/ als dine godlicke ſiele vā dijnē lichame an den crpuce is vſcheidē O lieue here ick bidde di dz tu mijne arme ſiele ontfangē willes in der leſter vrē mijnes dodes/ eñ ſie bewarē tegē alle lagē des duuels/ op dat ic moet mz di vcrigē die blijtſcap des ewigē leues.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Deſſe dri nae geſcreuē gebedē; ſhnē genoētdie guldē gebedē eñ: ſhnē ſier vdiē ſtelickē eñ god aēgenaē Oeck ſhnen dair voel aſſatē to gegeuē Mē ſal ſie oec lezē als pemāt in ſhn wtterſtē licht

O godertirēſte here ieſu xpe die voor ons mēſche geworde biſte Ick bidde dp doordpe wtterſte pyne dpe du hadꝺes alſtu wtbiddē eñ anxte wat eñ bloet loepēde op die eerde geſwetet heueſt/dz tu di gewerdigē willes voor mi toe offerē god dyne hemelſchen vad die menichuoldich; der droppē dynes gebñdide bloꝺes/die du wtanxtē eñ pyne voor mi heueſt geſtortet/tegē die menichuoldicheit myner ſondē die ick hebbe bedreuē in der tyt mys leuens/eñ my ſiele vloeſen van allē weſen anxtē eñ pyne in der vē mys dodes Amē pat nr.

O Alreoetmodichſte here ieſu xpe die voor ons anden cruce geſtorue biſte Ick bidde di dattu al die bitterheit der

pȳnē die du an der galgen des cruces heuest geledē/besondoe dine alre hillicste siele vandē lichāsolde scheidē/willes offerē dinē almachtigē vadvoor mȳne arme siele eñ sondē/eñ dye vloesen vā allē pȳnē eñ schuldē dye ick in mȳnē leuē vdiēt mach hebbē toe enigē tȳdē Amē. pat nr.

O Alre leueste here iesu xpe dye voor ons vāden doot vreesen biste Icbid de di doordie selue caritate eñ minne die di heuet doēdalē wttē hemel op desse eerde om toe lȳdē alle anxtē pȳnē eñ ellēdicheidē dȳner hilliger passiē/dartu die willes offerē god dȳnē almachtigē vadtegē alle vresen anxtē pȳnē eñ lidē mȳnes lichaems eñ sielē eñ die brengē eñ plentierē nae dit leuē in die glorie der hemelē Amē

Een deuote gebet toe die wondēōs herē die hie hadde op sȳner schuld

Ick grute dȳne alre hillichste wonde o here iesu xpe die du heuest gehadt op dȳner schuld/besondaer du dȳ cruce

op droges nae dē berch caluarie Ick bíd-
de di lieue here dattu mp willes ỏgeuē al
mỹne sondē/die ick nv stecke eñ ỏberghe
in die diepẓ der wondē/op dẓ sie nūmer
moetē comē voor dỹnes vaders ogē/merdẓ
ick moet dagelix wort gaē in doechdē/eñ
nūmer van di ỏscheidē wordē als ic sal be
talē mỹne schulde Amen.

¶ Een deuote gebet toe god den here
hangende an den cruce

O Mỹnētlicke nachtegael here Jesu
xpe ic ỏmane di des drouige sancks
den du heuest gesongē onder den doornen
crads an dē cruce/alstu repeste vaṅ in dỹ
ne hande beuele ick mỹnē geeste Ick bíd
de di lieue here dat dỹ lude ropē eñ ellēdi
ge sterue/also medelỹdlickē in mỹnē her
ten moet dragē eñ voelē toe allē tỹdē/dat
dỹn onschuldige doot nūmer moet an mi
vloren bliuē Amen.

¶ Die dit gebet lesen op dē knee voor
eyn crucifixe dye ỏdienē van dē pauwes

F ij

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

bonifacio. vij. c. iaer afflaets

O Nacte mẽscheit / o wondes pẽlichz o dodes ellẽdichz / o blodes crachtic heit / o goetlicke suettichz / o grote barmherticht onses herẽ iesu xpe help ons tot der ewiger salichz / op dat wi di moetẽ danckẽ eñ louen in ewichz Amen

¶ Die pauwes Johannes. xxij. heuet grote afflatẽ gegenẽ die dit nae gescreuẽ gebet lesen op den knee voor eñ crucifix

O Heere iesu xpe ick bidde di door dpe wtreckinge dyner hilliger armẽ / eñ door die van een schidingẽ alle dyner binnenstẽ / eñ door die beuinge eñ cranchz alle dyner ledẽ / door die dwandelinghe al dyner verwẽ / doer dpe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

aemachtich; al dīner crachtē/eñ vlatinge
al dīner mēschelicker machten/door dye
liefte alre hilligē eñ wtuercorē/ontferme
di ouer mi arme sondē nv eñ in mīner les
ter vren op dat mīne siele moet comē in
die engelsche choren Amen.

¶ Een deuote offerhande des līdens
ons heren.

O Hemelsche vad dat lidē ons heren
iesu rpe offer ic dp hudē dattu voor
maels heuest geoffert an den cruce voor
mi eñ voor alder werelt sonde Die an; īn
hillige licham bitterlicke gepīnicht/ghe
gisselt/eñ gewondet. Dīn hooft wredelic
kē gewont/eñ den herē der moegēthpet
mittē alre bitterstē eñ schandelicstē doot
des cruces gedodet Lieue vad die godtirē
hept die dinē lieuēsoen heuet gedwongē
eñ getrecket/dat hie in die wage des cru-
ces alder werelt sonde heuet gedragē eñ
gewegē/die moet di dwinghē dattu wil-
les onser ontfermē op dat wi dīne gracie

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

moetē ỏweruē eñ nūmer quades dodes
sterven Amen.

Een deuote gebet vā dat lȳden ons
Ick bidde di lieue here iesu (heren
xpe door dȳn bitter lidē/cruce/nage-
lē/eñ doot/sweit/wat/bloet/crone/eñ pȳ-
ne groot Speer/gepselē/tranē/eñ wōdē
root Dat sie moetē miwesen eñ troost in
mȳner lester noot/ als ick steruê moet dē
bitterē doot Amen.

Een ander ghebet.
Ick bidde di here iesu xpe door dȳ bit
ter lȳdē/dattu willes alle bedroefde
hertē ỏblidē/eñ allē sonderē geuē/dat sie
moetē hier beterē hoer leuē/eñ niet meer
toe sondē sich geuē. Verleē oeck allē gelo
uigē sielē/den ewigē vredē/op dat si moe
tē sich mit di in ewich; ỏblisden Amen.

Een ander ghebet.
Ick bidde dp lieue here iesu xpe door
al dat lidē dat die iodē di eñ dȳner lie
uer mod̄ an dedē/dattu ons willes ỏlenē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

dyñē godlickē vredē eñ allē kerstenē mē-
schen eñ gelouige sielē al hoer sondē vge
uē/op dat sie hier namaels mit di in ewic-
hz moetē leuen Amen.

¶ Ēdeuote gebet to dat herte ons herē

Ick bidde dp lieue here iesu xpe door
die lancie die dyn godlicke herte ge-
opent heuet an dē cruce/dattu willes my
herte wondē mit dat speer des mishagē
eñ door nagelē mittē spicker dyñes bitte-
rē lidēs/eñ bewarē dz in der myñē dyñes
godlickē hertēs/op dz ic gerepnicht moet
wordē in der vloet dyñes wtstortēde blo-
des/eñ deplachtich wordē dyñes bitteren
dodes Amen.

¶ Napmūdᵍ dpe legaet eñ cardinael
heuet gegeuē hūdert dage toe dit gebet

Oer dyn door stekēde herte o alre
suetste eñ godtierēste here iesu xpe
bidde ick di oetmodelickē dattu myñ herte
willes door stekē mittē pyl dyñer godlic-
ker myñen/op dat ick alle creaturē moet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

vachtē toe allē tijdē/eñ mijn herte mit dp
veijnigē in dijnē bitterē lijdē Amen.

¶ Een deuote gebet dat sinte augustinus heuet gemacket

Ic bidde di lieue here iesu xpe door dijne hillige wondē eñ durbaer bloet/ daer wp mede vlosset zijnē van dē ewigē doot/dattu willes mijne arme sondighe siele mittē pijl dijner liefte door wonden door wilke du heuest di gewerdicht an dē cruce doē sterue Door steck oock mijn herte mit dat geschutte dijner mijnē/ op dat ic soe vake als ic diner gedachtich zijnen/ moet wtstoutē mijne trane mpt liefte eñ weinē Slae oock mijn herde herte mitten hamer diner liefte op dztet mouwe make die binnēste mijner sielē Leide oeck wt mijnē ogē eē fonteijn der tranē/ hercomēde wt die beschouwinghe der inwēdigher begeertē/ op dat ick in desser tijt vtroestige moet vcrigē/ heut dat ick hyer naemaels mi mit di in ewicheijt moet vblidē Amen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

¶ Iohãnes die. xxij. pauwes heuet grote
afflatẽ gegeuẽ tot dit nae geſcreuẽ gebet

O ſiele xpi hilligemi/ o licham chriſti
bewaermi/ o ſweet des anſichtxpi
macke mi geſout doordi O gebenedide
bloetxpi macket mi druncke in di O wat
der ſidẽ xpi macket mp vã allẽ ſondẽ vrij
O paſſie xpi ſtercke mp in dp O doot xpi
macket mi leuẽdich doer di O gnede ieſu
vhore mi Jn dijnẽ diepẽwondẽ vberghe
mi/ eñ vã allẽ quadẽ beſcherme mi Jn die
vre mijs dodes in dijn ewige ricke roepe
mi/ eñ ſette mi bi di/ op dat ic mit allẽ hilli
gen moet louẽ dp/ eñ in ewicheit regnerẽ
mpt di Amen.

¶ Een deuote dancberh; tot god voor
ſijn bitter lijden

O Lpeue here wat dancberh; eñ wat
dieſte ſal ick di bewijſen voor al dat
tu mp goedes gedaẽ heueſt om mijne ſa-
lich; toe vcrigẽ Du heueſt dijn lidẽ begõ-
nẽ ſterclickẽ/ eñ dijn cruce gedragẽ oetmo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

delickē An dat hillige cruce heneſtu di la-
tē trectkē ōtfermhertlickē/eñ daer an doē
ſlaē vduldelickē Du heueſt daer an gehā
gēſwaerlickē/eñ wordeſt gewondet iam
merlicken Du ſprekes droeflicken/eñ di
ne aderē werē toe brackē ganclickē Dyn
bloet heneſtu wtgeſtortet mynētlickē eñ
den bitterē doot heneſtu geledē willētlic-
ken Nu bidde ick dio lieue here in der ſel
uer mynē eñ liefrē/ daer du mede heneſt
gehāgen andē cruce/ dat ic altyt moēt dy
lydē eñ dine doorſtecktene wondē geden c
ken/eñ in mynē hertē mit dancberhz dra
ghē eñ voelē/op dat ick mi hier namaels
mit di in ewichz moet vblidē Amen.

Een deuote gebet dat Dirck die. iiij.
pauwes heuet begauet mpt grotē affla-
ten als. xi. duſent iaer die dat leſen opten
kneē voor den ſuettē naē ieſus gemaelt
in der sonnē Eeck macket hie delachtich
die gene die leſen voor den naē ieſus epn
pr̄ ur̄ eñ aue maria ailer miſſen dpe in dē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

selue dage geschеen

WEset gegruet alre godertierenste here iesu xpe eyn ꝺiuinner des do des/een gheuer der gracie eñ eyn troster alre bedroefder herte Ick bidde dioetmo delicken dattu my wilste troeste eñ allen druck eñ lide/nae dyne godlicke wille toe allen tyden Amen.

Die nae des here sie gebenedyt nv eñ toe allen tyden. Collecte

OAlmechtige god dye den glorieselen nae dynes eynige soons ons heren Jesu xpe heuest den mesche gemacket be hagelicke/eñden quade geeste anxtelicke Geuet al den gene dye den werdige nae me iesus op desser eerde deuotelicke eere dat sie moete vcrige toe gebruckendyne godlicke suettich; in de ewige leue.

CToe dit gebet heuet clemes die pau wes gegeue. iij. c. dage afflaets va de nae

OGebenedide moet wesen dye (iesus naeme ons here iesu xpe eñ die nae

der glorioser ioncker marie sÿner lieuer moed nu eñ in ewichz Amen.

Een deuote gebet van dē maē ieſus dat bernardin? heuet gemacket daer grote afflatē toe zñē gegeuē

O Godertirēſte ieſu/o ſuete ieſu/o ieſu een ſoene der ioncker marie vol barmhertichz eñ genade toe allē tydē O ſuete ieſu ontferme di mÿner na der grote ontfermhertichz diner O godertirēſte ieſu ick bidde di doorden durbaer bloet dz tu heueſt wtgeſtortet om mp arme ſond an den cruce in dÿnē bitteren doot/dattu willes van mi nemē alle booſhz eñ quaethz/eñ mi niet vlſmadē doot dine grote gudertirēhz/wāt ick dÿnē naē an roepe mpt grorer oetmodichz Die name ieſus is eñ ſalich naē/dye naem e ieſu is eē ſuete naē Die name ieſu is eñ behagelicke naem/wat is ieſus anders dan eē geſontmaker der crancke/eñ eñ vloeſer der ſonderē O guede ieſu die mi ghescapē eñ vloeſet he-

ueſt mp tdÿñē durbarē bloet en laet mp
niet vdoēt wordē doꝛch dÿñē bitterē doot
O guede ieſu om mÿne booſch; en wil mi
npet vdoemē noch vwerpē/den du vān;
geſcapē heueſt na dÿñē beelde O guede
ieſu ontfermedi mÿner in der tÿt der ōt-
fermhertich; eñ vdoē mi n; na dine recht
uerdich; O ſuete ieſu al iſt ſake dat ick ar-
me ſondꝛ vdient hebbe den ewighē doot
voꝛ mÿne ſondē/nochtās wil ick betrou
wē vān diner ſtrēger rechtuerdich; eñ mÿ
ne ſake beropē an dÿne onſprecliche barm-
hertich; alſoe dattu wilſte mÿner ontfer-
mē doꝛ dÿne grote mildich; wātu biſte
eñ vad der barmhertich; O guede ieſu wat
nutti ch; is in dÿñē bloet/als ic nedꝛ ſtÿgē
moet toe dē ewpgē doot/wāt npemāt ſal
dp daer louē die daer comt in dē helſchē o,
uen O barmhertige ieſu ontfermedi mi
ner/o ſuete ieſu vloeſet mp vāder ewiger
pÿñē O godertirēſte ieſu weſet mi arme
ſondige mēſche genadich/eñ bewaer mi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

vãdes duuels anlicht ✠ alre mÿnẽtlick-
ste ielu bekẽne mi toe welen in dat getal
der wtuercoẽ/op dat ick nũmer worde v
loẽ ✠ ielu eÿ gelontmaker v werelt eñ
der genen die in di gelouẽ ötferme di mi
ner ✠ ielu mariẽ loẽ ltortet in mi dine ge
nade/dÿne wÿlch;/dÿne liefte/dÿne reyn-
ich;/dÿne oetmodich;/mit allẽ anderen
doechdẽ/eñ vleen mi in allen mÿnẽ druc
eñ lÿdẽ waerachtige lidlamh; eñ dat ick
di alloe moetliek hebbẽ in deller ellẽdich;
dat ick nae dellertÿt mit allen hilligẽ di
moet beschouwẽ in ewichept.

¶ Een deuote gebet toe veronica ons
herẽ daer groet afflaet is toe gegeuẽ. Jtẽ
die lelen voor die veronica eẽ pr̃ nr̃ eñ aue
maria die vdienẽ. C. dagẽ afflaets

¶ Welet gegruet o aenlicht xpi ouer-
claer/dat voor ons in des cruces
altaer vã pÿnẽ was ghewordẽ lwart / eñ
vã bloedigẽ lweet mistalt eñ nat/welcke
verona in hoerẽ doeck heuet ontfãgẽ als

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

onse salichmaker tot den doot is gegaen
Dit anschicht moet in mȳ herte gedruckt
wesen toe allē tȳdē/door dy o ihū mitten
brāt der liefte/op dat ick na dit leuē moet
mȳnētlickē dy beschuwē in dat ewige le
uen Amen. pat nr̄ aue.

¶ Een troostelicke gebet to god dē here
O Schepper aller creaturen du biste
barmhertich vā natuerē Opēbaer
ons dine mildich; eñ sie an onse mēscheli
ker crāch; Door dȳ hillige lȳdē eñ bitter
doot coē ons toe hulpe lieue here in al on-
ser noot op dat wi nūmer moetē sterue
den ewigē doot Amen.

¶ Eē deuote gebet d; sinte augustin? he
uet gemack; tegē die hardich; des hertē
O lieue here iesu xp̄e die voer mi an
den cruce gestouēbiste ic bidde dy
oetmodelickē dattu mȳ steinige herte eñ
harde herte wilste morwe mackē door di
ne vȳf wondē/eñ vleenen my dorch des
berouwes vgiffenisse al mȳner sondē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Sit mi oeck eñ berou eñ eynoetmodich herte mit oueruloedich; der tranē to heb bē op dat ick doch grooth; dīner liefte ē al tijtlicke eñ vganclicker dīngē moet vach ten eñ vgettē sond wed seggē Eñ wāt dī ne liefte al so stercke is als die doot so bid de ic dattu mī herte mit dīner surter mī nen also wilstu vslindē eñ veñnigē nu eñ in mīner wtēste noot dat ic nūmer moet sterue ē den ewigē doot Amen

Een deuote gebet om die werelt toe vlatē eñ god toe dienen dat sīnte augusti nus heuet gemacket

O Here iesu xpe die voor ons mēsche gewordē biste Ick bidde di oetmo delickē dattu in mī herte dī wondē wil ste scriuē / op dat ick daer in moet lesen dī ne liefte eñ dīn lijdē wonder oec mī her te mit dinē wondē eñ macke mijnē geest dronckē in dīnē warmē bloet toe allē stā den O milde here laet mī herte niet rul ten dan in di henter tijt dat ick in dīner

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

tegẽwoordich; moet my ewelickẽ vbliden in di Ghif mi oock altijt toe begerẽ dat di behagelick is/eñ toe wolbrengẽ dat dinz mishaghelick en is Dijn wille moet altijt wesen die mijne eñ mijn wille die dijn Verleẽ my oock toe sterniẽ van al dat in d̃ werelt is/eñ anders nũmer to doẽ dan d; dijn wille is Weeset die vreede mijs hertẽ/eñ eñ troost mijner sielẽ Butẽ dy moet alle dinghẽ my contrarie eñ tegen mer in dy alle dingen suete to salichept mijner sielen Amen.

Een deuote ghebet toe vrijghẽ die doechde der oetmodich; eñ der lidsamh;

O Here iesu xpe dye voor my an den cruce gestoruẽ biste Ic bidde di oetmodelickẽ dattu mijn herte willes mitten doechdẽ der oetmodich; eñ der lijdsamh; vrijghẽ dat ick alle vdriet/onrecht eñ quade dattu op mi vijhẽgest mit swigẽd cõsciẽcie eñ rustigẽ hertẽ toe diner eerẽ eñ salicheit mijner sielẽ moet vdragẽ eñ lijdẽ eñ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

dat ick door dȳne hillige wondē moet vā
den bandē mȳre sondē onbondē wordē in
desser stondē Oeck bidde ick di lieue here
dattu in mp wilste stortē dȳne ghauē eñ
waeldadē die mit danckerh; toe ouerdēc-
kēop dat ick dȳs hilligē leuēs eñ lȳdens
deilasticlich moet wordē eñ daerin verdrēt
kē Verleē mi oeck in eȳ geistelicke leuen
di altȳt volherdelicke toe denē eñ alle an
dechtinge eñ vleislicke becoringe niet to
achtē/noch eniges mēschē lof toe begeerē
mer mȳne ogēd sielē vā dessen tegēwoor
digē dingē toe kerē/eñ in di mȳ troost suc
kē eñ toe setten/noch niemāt alsoe lieff ol
lept toe hebbē/dat ick di moet vachtē of vr-
geten/mer ond den wimpel diner besce
mȳge vrȳ moet leuē eñ salich sterue Amē.

Een deuote gebet woe men nae dat
exēpel rpi al vdrietsal vwinnē

O Here iesu rpe die een exēplaer der
doechdē biste Ick bidde di oetmode
lickēd; tu mi wilste vlenē doich die cracht

dynes lydēs ogiffenisse vā alle sondē/eñ dat ick mi moet wēnen eñ schickē alle seedē eñ onsturicheidē der quad mēschē mit aller lydsamhz eñ oetmodichz toe dragen eñ toe lydē/oleē mp oock al vlmaethz eñ spythz om dynē naē toe begerē eñ nit toe vruchtē/mer alle sinlicke bitthz eñ droekhz in dyner goethz toe vsoenē Giff mi oec alle lichālicke begerlicheidē om dyne liefk toe dodē/eñ myne wed partē dpe mp entehē zynē bp dp liefklichē toe onsculdighē Verleē mi oeck van aller schadelicker eñ quad liefstē eñ ongheordineerd begeerlicthz mi af toekerē mer in dynē suetē diēste eñ in dynē rodē bloedigē wondē dagelix to wonē eñ to toeuē dp dat ick nadit leuē in diner glorie mi mit di moet vblidē Amē

Een deuote gebet om dat herte toe reinigen vā dessen tytlichē dingē

O Alre godtirēste here Jhesu rpe die mi inz dinē hilligē bloet vloset heeft Ic Jcbidde dioetmodelichē dattu mi wil-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

te bewarē van allē onnuttē sorgē desser
tijtlicker dingē/op dat ick niet in ouerulo
diger noetdrufftich; des lichaēs noch wel
lustē des vleisches moet settē mijne; ijne
mer mit vurich; des geestes dp in d ewic
hz; bouē alle creaturē moet mijnē. O mij
god eñ mij here ick bidde di dattu alle sin
licke eñ tijtlicke vtroestinge eñ genoeth-
de mp willes dodē eñ in bitterheit keren
die mij; inē trechē eñ locken vā diner god
licker minnē Laetoeck dat vleisch eñ die
duuel niet bedriegē mer vleē mp sterch;
lidsamh; eñ stantachtich; mit allē guedē
werckē daer in toe volherdē eñ toe bliuē
Gift mi oet cracht in den in wendigē mē-
schē stercke toe worden/eñ mack mij her-
te vdel vā allē ōnuttē sorgē/soe dat ick nz
door begertē einiges tijtlickē dinges wor
de bedroghē/mer al tijt dp toe smackē eñ
lief toe hebbē eñ hier namaels in ewich;
di toe gebruckē in dat ewige leuē Amen.
Een deuote gebet om toe biddē dat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

die liefte godos moet in ons comē

O Here iesu xpe dye voor ons an den cruce gestoruē biste Ick bidde di oet moedelickē dattu mp willes lerē watick doē sal/waer mede ick rechte trouwe eñ repne liefte vindē sal/wāt ic sonō liefte nz wesen can Och mochte ick mp also sicken in allē dingē dat ick di in gewarer liefte conde vindē Du biste dye gewaer liefte/ eñ die in diner liefte bliuē die sullē in di bliuē sonō twiuel O wāneer sal dine godlicke vtroostinge in mȳ herte comē/dz ick alle tȳtlicke eñ vganclicke dingē dair mede moet vgettē als ick vā rechtē solde. O suthz der liefte ontsteckemp mpt dat vur der minnē/dat ick doē moet dat di belieuz toe allē tȳdē O alre truweste vrient in allen lȳdē/ontferme di mȳner eñ ontfāghe mp hudē in dȳne sondlinge mȳne op dat ick moet wesen als eē vā dȳnē liefstē vriē dē Dattu mi wilste ghūnen dye vri biste van allē sonden Amen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Een deuote gebet woe een mēsche sal begerē toe god toe coemē

O Here ieſu xp̄e dye voor ons geſtor-uē biſte Ick bidde di door die grote mÿne daer du my mede heneſt gempnt dattu mÿ herte mit dat water dÿner hilli ger ſidē wilſte geneſen eñ aftreckē vā al-le ſterflickē eñ vganclickē dingē eñ in mi ſoutē dine gracie eñ genade dÿ mit blide lickē hertē toe minnen ende vlittelicken toe dyenen. O mÿn alre ſuetſte heere wā neer ſal ick in dÿner liefte al heel ōtſte kē wordē, ſoe dat ick di alleē moet leuē eñ mi der werelt al heel bewegē Wo lange ſal ick van dÿ godlicke anſicht vſcheiden weſen eñ deſonderuē? wā neir ſal ic alſoe an di gebondē wordē eñ veinicht worden dat ick di niet in einigē ſaeckē moet vtor-nē eñ mi van allē tÿtlickē dinghē ſterruen Och mochte ick in eyniger tÿt di alſoe be quā eñ angemaē gewondē wordē dat ick in mÿnē leſtē onō dine denerē gerechēt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

worde ☙ waer myne arme ziele also dae
vā mynen dat sie mochte dycke worden
vā di liene here sond zyne ☙ ztu mi wilste
gūne die leues eñ regneers sond zode amñ

☙ Een deuote gebet alleē to rusten in

O here iesu xpe die mi vā den (god
ewige doot an den cruce vloset heeft
ste vleen mi alleē in dy to ruste wāt u bis-
te dat hoecste/dat mogēste/eñ dat alre ge
noechsamste daer myn herte is na dorsten
☙ wie sal mi vleene vederē der warachti
ger vrihept/daer ic mede vlege nioge mi
in di toe ruste in ewich; ☙ wāneer sal my
vleēt worde dat ick moet ledich worde om
toe beschuwe eñ to onvyndē woe suete
du biste myn god in der ewiger glorie ☙ Wā
neer sal ic mi in dy vgadderē/dat ick door
dine liefte di alleē in myn herte moet dra
ge ☙ claerh; der ewigher glorie eñ eyn v-
trostinge der ziele/woe lange vtoeuestu
toe come toe mi om vrodelick eñ blyde to
maecke myn herte mit di inde hemel Cō

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

om toe mi/wāt gepn rustiger daeh noch
vre is mi sond di Ick bin lepder bestotē in
dē kerckener dester ellēdich/eñ belwaert
mit voelē bandē der sondē in dester sterck-
lichz meerliene here weset nip genadich
door dyne grote barmhertichz/hē ter tyt
dat ick geladich worde in dynē wolicken
ansicht in ewicheit Amē.

Een deuote gebet toe god om to bli
uē altyt in synē bitterē liden

O God ertirēste here ielu xpe die epn
ewich god biste Ick bidde di oetmo
delickē dattu myne memorie eñ my ver
stant etcetera. Ruke in dat bladt

Een deuote dancberhz toe god den
herē voor die menichuoldige waeldaden
diemē vä god ontfangē heuz

O Almachtige ewighe god here ielu
xpe want dat los allercreaturē niet
alleē der eerscher/mer oec der hemelscer
geestē niet genoch en zynen wt to sprekē
die hoechz dyns loues eñ die groethz dys

danckes/nochtãs bidde ick dy door dyne milde godtirenhz dz tu die cleinhz mynes loues eñdãckes in elcker vrē eñ ogēblick tydes wilste ontfangē vã my arme sond als die noch ontholdē zynē in den heemel Eñ wãt ick dan toe desser tyt soe menichvoldige gracie gauē eñ waldadē van dye hebbe ontfãgen daer ick di leider nz voor gedãcket en hebbe nae myne vermoegē nochtãs begheer ick di nv eñ wort an toe dãckē eñ toe louē ten eerstē dat tu mi van ewich; sonder myne vdiēsten heuest wtuerkorē/eñ na dynē beelde geschapē eñ gemacket in der tyt der gracie toe wesen eē kynt dyner ewiger glorie Ick dancke eñ loue di dat tu dyne enghel mi vleēt heuest toe bewarē eñ toe dienē/eñ dat hi mi is bi staēde altyt in druck eñ liden Ick dancke eñ loue di voor die onbegriplicke myne die du mi heuest beuesen in mynē leuē/alstu mi gespaert heuest in mynen grotē sondē dye my nv bedrouē eñ leetzy

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

nen Ick dancke eñ loue di voor die me nichuoldige waldadē gracië eñ gauēdye du mp vleent heuest butē mÿne vdienstē eñ dattu mi somtÿdēs lÿdē heuest toe ge sant in een teickē der liefden eñ daer door bewaert eñ gereinicht vā voelē sonden Ick dancke eñ loue di dat du wttē hoegē hemel hier neð bistu gecomē eñ om mi to vloesen van dē ewighē doot biste mēsche gewordē Ick dancke eñ loue di wt mÿ nes hertē grōde/dztu mi.prriÿ.iaer dorch arbeit eñ leringe gelocht heuest eñ geuā dē Ick dancke eñ loue di voor die gro te gracië eñ genadēdye du mp heuest be wesen/in den dattu di selues in eē spise eñ dranck mi arme sonð heuest ghegeuē O lieue here woe grote is dÿne liefte toe ōs sondige mēsce/om dztu ons meer geuest dan wp begerēde zÿnē offwēschē/waer ō dancke ick dp wt gronde mÿs hertē voor al dat guet dattu mi bewesen eñ gegeuē heuest in dessen leuē/eñ voor dat ewige

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

leuen Ick dancke eñ loue di voor al dz
wruēdige lidē eñ ůdriet dattu voor mi hy
ueſt geledē/als/honger/doꝛſt/kolde/bitē
heit/arbeit/pīnē eñ bangicheidē/eñ bid-
de dattu mi willes ůgeuē al mīne ůſuē-
de doechdē eñ ůloꝛentīdē Ick dācke eñ
loue di dattu mi mpt dīnē durbarē bloet
eñ ellēdige doot/ůloſt hyeueſt indē cꝛpuce
vāder ewpger pīnē Ick dancke eñ lo-
ue dp voor dat inwēdige lidē dattu in dī-
nē hilligē leuē eñ in dinē hilligē herte
voor mi heueſt geledē/eñ bidde ghenade
eñ ůgiffeniſſe al mīner ſondē Ick dāc-
ke eñ loue di voor die onbegriplicke ban
ghich; eñ grote noeth; dīnes hertē/alſtu
heueſt op dpe eerde gheſweter water eñ
bloet vā ouerulodiger droeffh; eñ ſmertē
Ick bidde di lieue here doꝛ dpe grote
noot die du ledeſt in dīnē druoldigē ghe
bede/dattu mi wilſte ůgeuē al mīne miſ-
dadē die ick hebbe bedreuē/eñ waſchē mi
in dinē blodigē ſweet vā al mijnē ſonden

Ick dancke eñ loue di voor alle smertē eñ pinē die du om mijne salich; heuelt gedē/alstu dijne cruce droges na dē berch caluariē Ick bidde dp dattu mijner armer sielē wilste ontfermē/als sie den dusterē wech sal wanderē in mijnē lestē steruen Ick dancke eñ louedp voor al dijn hillige lidē dattu in dē cruce heuelt geleden/eñ bpdde dattu dat ódienst des hilligen cruces wilste dijnē hemelschē vader offeren voor al mijne sondē/eñ dijnen onschuldigen doot settē tuschē dij rechtuerdi geordeleñ mijne arme siele in mijnē lesten scheidē Ick dancke eñ loue di dattu dri vrē naert eñ bloot an dē cruce door nagelt in handē eñ in voetē heuelt gehāgen in soe groē noot/dat hemel eñ eerde daer van wort bevoert Ick dācke eñ loue di lieue here door dat lidē dattu in der eerstē vrē hangēde an den cruce heuelt geleden dattu mp wilste úleenē epn guet leuē eñ epn salich sterue Ick dancke eñ loue di

voor al dat inwēdige eñ wtuēdige lidē dr
du bȳnen den ander vrēheuest geledē/ alſ
tu an den cruce genageit ſtōdes/ eñ bidde
di dattu mi wilſe absoluerē eñ repn mac-
kē vā allē ſchuldē eñ pȳnē in die vre mȳs
dodes Ick dancke eñ glorificere dp oec
o liene here voor al dȳn hilligge lidē dat-
tu binnē dpe leſte vre heuest geledē alſtu
aen den cruce hengeſte eñ repeſte vaō in
dine handē beuele ic mȳnē geeſte/ eñ bid
de di dattu mi willes vleenē in mȳnē leſ-
ten ſcheidē epnē saligē wtgāck toe dȳner
gloriē to comē eñ di daer in ewichz to dāc-
ken eñ toe louē Amen.

Een geiſtelicke mēſche die profeſſie
heuet gedaē eñ dit nae gheſcreuē ghebet
leſt mit andacht eñ dat mittē hertē meȳt
die vdiēt ſoe vaeck als hie dat leſet vgiſſe
niſſe van allē ſondē

Ick dancke eñ loue di heere ieſu xpe
wt gronde mȳs hertē dattu mp wt
deſſer werelt in ein geſtelick leenē heueſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

gheropen eñ in dñē dienerwtuerkoren
daer ic leider niet alsoe hebbe in gheleeft
als ic solde nae dñē willē dat mp vā her-
ten leet is Merlpeue here den opset den
ic hebbe gehadt eñ dpe beloftenisse die ic
hebbe gedaē mit guedē beraet in mīner
pleghe voor di eñ mīnē ouerstē die belie-
uē mi noch hudē des daghes want hadde
ic sie niet gedaē soe wolde ic sie noch doen
mittē monde mittē hertē eñ mitten werc
ken toe dīner eerē eñ salich; mīner sielē
Waer ōme bidde ic oetmodelicken dattu
door dīne gracie mi wilste sterckē in den
seluē opsaet eñ in doechdē om to vērigen
vghiftenisse mīner sondē eñ volhardich
toe bliuē in mīner roepīnge wāt ic van
mi selues niet guedes can doē sondē dīne
hulpe Dattu mi willes gunnē dpe leues
eñ regneers god in den hemel Amē.

¶ Die deuote gebedē diemē sal lesen
voor den hilligen cruce oft onder dpe
mysse daer. lxx. c. iaer afflaets to zīnē ge

geuē Oerheuet dpe paumes benedictus gegeuē ỏgiffenisse aller sondē als mē sie lest onō missen mz endacht eñ lept wesen sỹner sondē Dat eerste gebet

O Here Jesu xpe des leuēdigē godes soōs die wttē schoot des hemelschē vaŏs etcetera. sucket dit gebet mittē andē twe gebedē in dat blat

¶ Een deuote gebet vander passiē ōs herē dat seer schoon eñ deuote is.

O Here iesu xpe eē soē des ewighē godes dpe om ons sterfflicke mēschen heuest gedronckē den kelck dines bitterē dodes etcetera. sucket in dat blat

¶ Een deuote gebet vā der passiē ons herē iesu xpe daer grote aflatē toe zỹnen

O God ertirēste here iesu xpe ic bidde di/ dat mi door dỹne grondelose barē hertichz willes ỏhorē mi etcetera suecket in dat blat ¶ Ỹff deuote gebedē van den vỹf wonden ons herē Jesu xpe daer grote gratiē toe zỹnē gegeuē

Oorle eñ ewighe lofmoet dp wezẽ o lyene here Jesu rp̃e voor dpe alre hillicste wondẽ di ner rechter hant/ Eñ bidde dp door desse wonde dz tu my willes vleenẽ warachtich beron myner sondẽ/ eñ dat di ne biter lydẽ moet in my wesen toe allen tyden Amen. pat nr̃. aue.

OLorie eñ ewige loff moet dp wesen o liene heere iesu xp̃e/ voor die alre hillichste wõde diner luchter hant/ eñ bid de di door desse wõde dattu mi willes rep, nigẽ vã allẽ sondẽ/ eñ sterctẽ in allẽ doecht dẽ/ op dat ick altyt moet bliuen in dyner hyldẽ eñ nae desser tyt besittẽ mit dp dpe ewige glorie Amen. pr̃ nr̃. aue.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

O Lorie eñ ewyge loff moet dy wesen
O lieue here Jesu xp̃e voor die alre
hillichste wonde dyner rechtẽ voetes/eñ
bidde di dattu mi willes dyne genade eñ
gracie vleenẽ dat ic di dach eñ nacht deu
telicke moet dienẽ/eñ hier naemaels ewe
licke my; di regneerẽ Amẽ. pr̃ nr̃ aue.

O Lorie eñ ewige loff moet dy wesen
O lieue here Jesu xp̃e voor dye alre
hillichste wonde dines luchterẽ voetes eñ
bidde di dattu mi willes vleenẽ dy̆ werdi
ge licham eñ bloet mittẽ sacramẽten der
hilliger kerckẽ also toe ontfãgẽ/dat ic ind
vrẽ mys dodes genade eñ barmhertichy
moet ötfangẽ Amẽ. pr̃ nr̃. aue

O Lorie eñ ewige loff moet di wesen
O lieue here Jesu xp̃e/voor dye alre
hillichste wonde dyner sidẽ die longinus
heuet door steckẽ diep eñ wyde/eñ bidde
dy door desse wonde eñ dy̆ durbaer bloet
dy; tu mi wilste bi staẽ in miner lester noet
op dat ick nümer moet sternẽ den ewigẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

doot Amen. Pat nr. aue maria

Dit gebet heuet gemacket die hilli ge priester beda van die seuē woordē dpe onse lieue here heuet gesprokē an dē cru ce eñ die dat leset dagelix dpe en sullē des onuerlendē doot niet steruē

O here iesu xpe dpe in den lestē dage dynes leuēs an den cruce hangēde seuē woordē heuest gesprokē roepende/ vleē mi dat ick dpe hillige woordē altoes moet hebbē in mynē ghedachtē eñ herte/ op dat ick in der vrē myns dodes dpe nū mer moet vgetē. Ick bidde di lieue heere door dpe crachtē desser seuē woordē dat tu mi willes vgeuē al dz ic gesondicht hebbe in dē seuē dootlickē sondē tegē dyne gebo dē/ als houerdie/ girichz/ haet/ nyt/ toorn/ gulūchz traechz/ eñ onuschz/ mit allē an derē sondē die daer wt mogē comē O lie ue here ick bidde di oetmodelickēdz tu mi willes vleenē toe vgeuē alle den genēdie mp misdoē of misdaē hebbē van ganser

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

hertē/gelycker wijs alstu ropēde/an den cruce heuest ūgeuē eñ ghesprochē Vader ūgif hē dye mi misdoē wāt sie en wetē niet wat sie doē Eñ alstu heuest gesprokē toe den mordenaer Hyndē salstu mit mi wesen in dat paradijs/geuet mi lieue heere also toe leuē in desser rijt/dat ic in der nē mijs dodes van di horē moet huidē salstu mit mi wesen in dat hemelscherijcke. Eñ alstu heuest gesprokē to dijner lieuer moder wijf sie an dij kint/eñ toe den discipel iohānes sie an dij mod ūleen mi lieue here dat ick die liefte diner mod moet mi altijt mit di ūenigē in waracht iger mijnen hent toe der doot. Eñ alstu heuest gesproken mij god mij god waer ōme heuestu mi ūlatē gif mi oec in mijnē lijdē eñ droefenisse toe seggē/mij vad weset my arme sond genadich eñ troster wanne bitte ū mēschen in allē noedē eē hulper eñ ūloes Eñ alstu heuest gesprokē my dorstet nae salichz der mēschē die dine toe comst werē

Yij

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ẏwachtẽde in dat voor burchte der hellen
Gif mi lieue here toe dorſtẽ nae di fonteyn
des leuẽdigẽ waters eñ na ſalichẏt alre mẽ
ſchẽ. Eñ alſtu heueſt geſproke vaẏ in dyn
ne handẽ beueele ic myne geeſte Geuet
mi dat ick oet in die vre myns dodes vol-
melick moet ſeggẽ Vaẏ in dine handẽ be
ueele ick myne geeſte Ontfange dan mi
to di comẽde wattu mynes thtlickẽ leuẽs
eẽ eyde geſat heueſt mi mit di regnerẽde
Eñ alſtu heueſt ghеſproken Het is vol-
bracht welcke was beteikẽde den arbeyt
dẽ du om ons ſondẽs haddeſt aen genomẽ
toe lijdẽ Geuet mi dat ick werdich moge
wordẽ to horẽ die ſtẽme tomet myn gemi
de ſiele wãt ick di geſchicket hebbe dyn lyd-
den toe endighẽ/ tomet dattu dy mpt my
moges vblidẽ in ewicht ſondẽ epnde Amẽ

Gendeuot gebet toe onſen lieuẽ he-
re doot leggẽde op dẽ ſchoet ſyner bedrol-

O ſaecte bloedige (der moeder.
eñ doot wonde ieſu xpe ick anbede

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

di vandē cruce genomē/eñ op den schoet
dijnre bedroefder mod gelecht voor onse
sondē Ick grute al die hillige bloedige fā
cepnē dijner die per wondē die du om mij
nē willē an dijnē hilligē lichā heuest ont-
fangē/eñ bidde oetmodelickē dartu mijn
herte willes door steckē mit die lancie dij
ner mijnen/op dat ick door die wondē dij-
ner liefte eñ des waters eñ bloedes diner
sidē vā allē quadē begertē eñ sondē moet
gerepnicht wordē/eñ dorch dat tepkē des
hilligē cruces in mijnē lestē mi willes on
der dijne hijnd bekēnen/op dat ick moet
in dat getal dijner wtuercoren geuonden
worden Amen.

Een deuot gebet toe ōse liene vrou-
we hebbēde op hore schoot horen lpeuen
soon liggende

O Gedructe mod godes ick bidde dp
door den grotē row den du in dijnē
hertē drogest doe du dij liene soō in dijnē
schoot doot ontfengest eñ soe iamerlpckē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

door slagē/ bebloet eñ geemerteliȳt slagest
Ick bidde di oetmodelickē dattu een van
dȳnen hȳttē tranē op mȳ coldeherte wil-
les latē wallē op dattet morwe worde in
dyr gedachtenisse sȳner wondē/ eñ dat ic
dȳ moet worde vā allē sondē O ellendy-
ge moderwilles oec dȳ diepe suchtē eñ di
nen modlickē rowin mȳ siele eñ sondige
herte druckē op dat ick mede deplachtich
moet worde al der ghenadē eñ aflatē dye
gegeuē z ānē onermits ons herē iesu xpe
bytterlȳden dye der leuet eñ regneert in
ewicheit sonder eynde Amen.

¶ Oesse nae gescreuē gebedē vȳnt mē
gescreuē toe rome in die cappelle geheitē
toe den billigē cruce wilke heuet die pau-
wes Calixt? begauet mit grotē afflatē als
lxxx. dusent iarē vā doorlickē eñ dagelixē
sondē eñ. lxxx. carenē/ eñ die desse gebedē
eynē andē woort leert die ydpēt ock alsoe

O Salich maker der (voel afflaets
wereltȳere iesu xpe Ick arme sondē

bidde di door dyne hillige mēsch; / dye an den cruce voor ons is gestorue nv groter mínlich; Eñ door die eere eñ blyscap dye du haddest alstu segest dattu mochste doē dat niemās andes konde doē / eñ alle dyne noet dwonne haddest doe du dat mēsche licke geslechte doer dy durbaer bloet vloeset haddest Ick bydde di lieue here dattu door dye moegenth; dyner godh; willen vā mi nemē al wellustе der sūlich; eñ geue mi boue allē creaturē di liefstoe hebbē in ewich; Amē. pat nr. aue.

O Salich maker der werelt here iesu xpe ich arme sond bidde di door die eere eñ blitscap die dyne vrēden haddē in dat voor borchte der hellē doe sie saghē dy st vloest verē door die mogēh; dyner godh; / eñ du bekēdest dy tu alle ellēdich; vwō nē haddest / eñ ooc doer dinē doot dy mēsche elicke geslechte vā dē ewigē doot vloeset haddest Ick bidde di lieue here dattu myn willen vlossen vā allē minē viandē n v eñ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

inder vrē als ick vā hier sal moetē scheidē

O Verlosser der werelt here Jesu xp̄e ick arme sondē vmane di der eerē eñ blijtschap die dijne lieue moedē hadde op den hilligē paesche dach doe du hoor opē-baerdes leuēdich mit groeter claerhz;/eñ door die blijtschap die du haddest van dy selues doe du sagest dijne mēschz; vclaert eñ gecledet mitter godlicker schoēhz;/dat-tu mi willes vlichtē m: die seuē gauēdes hilligē geestes op dat ick altijt dijnē wille moet volbrenghen toe dat eijde mijns leuens Amen.

¶ Hier beginnē sommige deuote gebedē die mē sal lesen ondē der missen ō deil als ick to wordē alē missen die geschiē mogē door die kerstēhz; in den dage

O Almachtige hemelsche vadē eñ ewige god/in desser vrē in wilk er sal geoffert wordē in tegēwoordichz; dijner mogentz;/dijn epnige soō onse here ihs̄ xps̄ soe bidde ick oetmodelickē/dattu mijner

gedachtich willes weſen/mit al den prie-
ſteren die dat hillige lichaē eñ bloet dines
enigen ſoōs in deſſen dage in den hilligē
altaer hātteirt hebbē oft noch hanterē ſul
lē eñ mackē mi deilafrich alre miſſen eñ
aller goed werckē eñ gebedē/mittē vdiē-
ſtē deuociē eñ innicheidē d gebñdid mod
mariē eñ aller lieuer hilligheē beſond der
geenerdair hude gedachteniſſe of memo
rie van wortgeholdē in der hilliger kerc-
kē/op dattu die ſamētlickē ontfangē wil'
les doordinē lieuē ſoō voor onſer ſonden
voor eh dancberh; aller waeldadē graciē
eñ gauē die wi vādi ōtfangē hebbē/voor
vriedeer hilliger kerckē eñ der landē/m;
al den genē daer ic ſchuldich bin voor toe
bidden leuēdighē eñ dodē/op dat wi door
auropē dynes gebñdidē naēs nūmer vā
dyner glorie eñ barherticht; moetē vwor-
pē wordē Verleē ons oet lieue here d; deſ-
ſe offerhāde moet ons weſen eē onvwin-
licke ſchilt eñ victorie tegē al dat ons ſcha

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

delick mach wesen an lijf eñ aen siele/eñ oor den selē in den veghenuur eñ vlichtenisse aller pijnē Inē.

¶ Sē deuore gebet dat mē sal lesen onder der missen ofte als mē wil gaē toe den hilligen sacramēten

O Ouerste priester eñ gewaer biscop here iesu xpe die di selues dijnes hemelschen vaē in eē reine offerhāde op dr altaer des hilligē cruces gheoffert hefste Ick begeer mi selues hudē op toe offeren in epnē ewigen diener/eñ in epnē dienst des ewigē loues/eñ bidde dy oetmodelicken door dpe benauwich; dijnes hilligē hertēs/door die wtstortinge dines durbarē bloedes/eñ door die cracht dines ōnosel dodes/mit al dattu geledē heuest in d galgēdes cruces/dattu diwilles gewerdigē mi arme sonder hudē toe offerē dijnē hemelschē vaē/op dat ick door die gedachtenisse dijnes hilligē lijdēs/moet vlost wordē vā dat quaet des onuerliēde dodes/eñ

gereinicht vā mijnē sondē in der tijt mijs
leuēs O lieue here ick offer di hudē al mi
nē sondē eñ misdadē die ick hebbe bedre-
uē/ datmi die samētlicke willes ontsteken
eñ vharnē in dat vur dijner godlicker mi
nē/ eñ mijne cōsciētie vā allē sondē suuerē
eñ repnigē/ om dijne gracie toe viverē/
eñ vā allē gebreckē mi toe sterkē O heere
ick bidde di vhoor mi genadelickē/ vātal
le mijne sondē mishagē mi bitterlickē Ic
geue mi in die handē dijner barmhertich-
eñ begeer genade eñ vgiffenisse door dij-
ne grote godtierēch:/ Ick offer di ooc al mi
ne goede werckē al sinnen sterclepn eñ on
volmaket/ eñ begeer datmi die willes ōt
fangē door dijne godlicke gracie/ op dz se
di moetē behagē/ eñ voor mijne sondē dij
mogētich vloenē Ock offer ic di al die be-
geertē der inniger eñ deuoter herrē/ dpe
noot rufft mijner olders eñ mijner vrie-
den/ eñ daer ick schuldich bin voor toe bid
dē/ leuēdighē eñ dodē/ op dat sie dijne gra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

cie eñ troost moetē onduÿndē/eñ nae dpr
leuē vloesinge eñ vlichteniſſe vā allē ſcul-
dē eñ pÿnē vcrigē Amen.

¶ Een deuote gebet van die paſſie ōs
herē daer voel aflatē toe ;ÿnē gegeuē

O Godertirēſte here ieſu xpe ic bidde
di/dattu door dÿne grote barhertic
h; willes vhoorē mi/In dat getal der wt-
vcorē ſette mp/eñ dÿne gebodē toe holdē
vleene mi/Dÿne edel ſiele hillige mi/eñ
dÿ ſuete lichā ſpiſe mi/Dÿne milde goet-
h; regere mi/eñ dinē willē toe volbrē gen
lere mi. Dÿne groete droefh; troeſte mp/
eñ dÿne bangich; ſtercke mi. Dÿne bitte
rē tranē recreerē mi/eñ dÿ vlodige ;weet
waſche mi. Dÿn beuē eñ ſchuddē ſtercke
mi/eñ dÿ droeflicke ſcreiē vblide mi. Dÿ-
ne geuāchenisſe vloſſe mi/eñ dine hilligē
bandē onbÿnde mi. Van allē ſondē waſc
mi/eñ dÿ valſche vclagē onſchuldige mi/
Dat vbindē diner oghē vlichte mi/eñ dÿ-
ne belpottinge voetmodige mi. Dine ge

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

selinge castie mi/eñ dñ bespiẽ vciere mi.
Dñne doorne crone door steke mi/eñ dine
schamel naecth; bedecke mi. Dat dragen
des cruces vlichte mp/eñ dñ hilligecruce
beschерme mi. Dine bitt passie stae voor
mi/eñ dine handẽ door nagelt vestige mi
mit di. Dñne voetẽ door wondet moeten
mi doẽ lopẽ naedi/eñ dñ geneichde hooft
moet kussen mi. Dñn gebroeckẽ licham
vheue mi/eñ dñn luder oepẽ vhoore mi.
Dñn bitt dräck laue mi/eñ dat water dñ-
ner siden reinige mi. Dñn hilligedoot v-
wecke mi/eñ in dñnẽ rodẽ wondẽ beuele
ick mi di Jn dñnẽ vñt wondẽ vberge mi/
eñ in dñnẽ warmẽ bloet wasche mi. Jn di
ner liefftẽ ötfange mi/eñ in dñnẽ doot be-
graue mi. Jn dñnẽ vrisenisse vernieuwe
mi/eñ in diner opvaert vheue mi. Jn dñ-
ner godlicker suetich; drẽcke mi/eñ in die
vre mñnes dodes roepe mi toe di. Eẽ wil
lich sterne vleene mi/eñ vandẽ bosen viã
dẽ beschерme mi. Jn dñner ewiger liefften

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ontsteke mi/eñ ein genadich oꝛdel gelle
ouer mi. In dꝭ godlickē beschouwē sette
mi bi di/eñ mit allē wtuercoꝛē gif mi reg
nerē mit di. Epn vduldich lꝫdē gūne mp/
eñ laet mi nūmer vscheidē woꝛdē van di
Mer laet mi mit allē hilligē louē di/op dꝫ
ick ewelickē moet rustē in di Amē.

¶ Oelle dit gebedē hier nae geschreuē/
salmē lesen onō die missen of voꝛ dē hilli
gen cruce op den kneē daer. lxxx. c. iarē af
latē toe hnē gegeuē Oock heuet die pau
wes bnādict? daertoe gegeuē vghissenisse
aller sondē die sie lesen onō der missen

O Heere iesu xpe des leuēdighē gods
einige soon/dpe wtē schoet des he=
melsche vaꝺs an dīner ewiger glorie eñ
blꝫtscap om onse salich; hier neꝺ biste ge=
comē in dat repn ticham der hilligerionc=
fer marie/eñ daer vā wolste gheboꝛē woꝛ
den doꝛch die wertkinghe eñ crachte des
hilligē geestes sonder sonde/eñ als dā op
den achtē dach dinaꝺ ioetscher manier la

en beſnidē/ vradē/ eñ als eñ miſdader v-
verpē eñ bindē Voor annas eñ caiphas
voordestu oeck ghepreſenteert/ eñ vā val-
schē tughē accuſeert/ beſpogē gehalſslag;
eñ beſpottet/ eñ vā herodes als eē ſot ver-
achtet An eñ colūne gebōdē eñ gegeiſſelt
eñ mit valschē tongē vtuget eñ gecrucet/
Van pilato vordelt/ eñ mit groter boesh;
toe dē doot wredelikē geſlepet An dat crn
te genagelt/ eñ mittē moordenars geach
tet In dē cruce vheuē/ eñ daer an mit etic
eñ galle gelauet Mit een ſpeer door wā-
det/ eñ toe den alre ſcandelickſtē doot vwe-
ſen eñ vdoemet Lieue here ic bidde di oot
modelickē door alle deſſe pinē eñ door dñ
bitter lyden/ dattuons willes vloeſen eñ
bewarē van allē quadē eñ ſondē/ eñ brē
gēons daer du den mordenaer heueſt ge
bracht hangēde an den cruce in ſynē leſtē
ſcheidē Amē. Dat and gebet.

O Godertierēſte here ieſu chriſte die
voor ons mēſche geworde biſte/ ick

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

bidde di oetmodelicke/dat alle dine pine
eñ lijdē/die du in den cruce heneſt gelede
moetē ons toe ſtade comē an lijf eñ an ſie
le/op dat wi van allen quadē ſiēlickēs eñ
onſiēlickēs/eñ van den ōuerſiendē eñ ha-
ſtighē doot moetē bewaert eñ beſcermet
weſen in allē tijdē/ Wāt wi weten in war
ve of dage wi dijnes lijdēs ghedachtich
zijnen/dat wp dan ſalich ſolden wordē eñ
ons mit di in ewich; vblidē Amen.

Dat derde gebet

O Here alre herē eñ ein licht des ewi-
gen lichtes/die wrtē gebode des va
ōs door dijn durbaer bloet eñ dijnē bitte-
rē doot dat mēſchelicke geſlachte aen der
galgē des cruces vāden ewigen doot vlo-
ſet heeſte Ick bidde di oetmodelickē dat-
tu ons niet milles vwerpē noch vdoemē
na voelh; onſer ſonden/mer ſalich makē
nae groeth; dijner barmhertich; des her-
ten/eñ weeſen ons een ſchilt eñ eñ hoope
tegē die viandē der hellē/op dat wi na dit

leuē moetē beſittē die blitſcap der hemelen Amen.

¶ Aldus ſal dye ſondē ſceppē wttē gulden berch der paſſiē ons herē ieſu xpi eñ quitē ſijn ſchult mpt deſſer offerhāde om toe vcrigē vgiffeniſſe aller ſondē

O Almechtige eyige god eñ vaē/ick arme ſonder bekēne eñ beclage/dz mijne ſonden eñ dye vſumeniſſe mijner goed werckē alſoe groot ſinnē/dat ick ſie nūmer bp miſelues betalē en mach noch beterē toe enighē tijdē ſMer o hemelſche vaē ick begheer di toe betalen mpt al die werckē eñ vdienſtē die dijn enighe ſoō pe voor mi gedaē heuet/mpt al den hilligen voetſtappē die hie voor mp gewādelt heuet/mit al den diepē wondē dye hie voor mp ontfangē heuet/mit al den durbaren bloet dat hie voor mi gheſtortet heuet/eñ mit ſijnē bitterē doot dē hie voor mi gelidē heuet Deſſe offer icdi o hemelſche vaē mit vdieſte der ioncker mariē eñ aller lie

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

uerhilligē/voor ein volkomē genochdoē
eñ beteringe al mijner sondē/eñ toe een
vhalinghe mijner vloetē tijdē/eñ toe eyn
wedᵘ geldē alles des goedes datru my ge-
daē heuest eñ bewesen op desser eerdē.

Den deuot offerhāde des lijdēs ōs
Hemelsche vad dat lijdē ons (herē
herē iesu xpi offer ick di huidē/dᵘtu
voormaels heuest gheoffert in den cruce
voor my eñ alder werelt sonde Die an-
hillige licham bitterlickē ghepinicht/ge-
gisselt/eñ gewondet Dijn hoeuet wrede
delickē gecronet/eñ den here der mogent
hᵘ/mittē alre bitterstē eñ scādelicstē doot
des cruces gedodet Lieue vader die goed
tirēhᵘ die dijnē lieuē soon heuet gedwon-
gen eñ getrecket dathie in dpe wage des
cruces alder werelt sonde heuet gedragē
eñ gewegē/die moet di dwingē dᵘtu wil-
les onser ontfermē/op dat wi dine gracie
moetē bīueruē eñ nūmer quades dodes
steruen Amen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

¶ Een deuote gebet dat men sal lesen als mẽ d; hilligesacramẽt sal op boꝛẽ, daer groot aflaet toe is gegeuẽ

O Warachtighe licham ꝛpi weset gegruet/geboꝛẽ vã dye reyne maget maria soet/warachlickẽ voor den mẽschẽ geoffert/eñ mit groter pinẽ gepassyt/Wt wilkes; yde doo: wont/is geuloẽ water eñ bloet ter stondt/Weeset ons eyn voorsmack dyner suettichept/ind vrẽ ons dodes in ewichept Amen.

¶ Toe dit nageschreuẽ gebet heuet die pauwes bonifaci? gegeuẽ. vij. c. iaer affl.

O Mínsch; bloot/o martelie groot O wondẽ diep/o pynen wreet O durbaer bloet/o bitter doot O godlicke suet' tich; /o grote barmhertich; ons heerẽ iesu ꝛpi Helpe ons wt ỏser noot/eñ vloese õs vã den ewigẽ doot Amẽ.

¶ Alsmẽ den kelck op buert

Dat bloet ons herẽ iesu ꝛpi voor ons gestortet in dẽ cruce/moet ons we-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

sen epn ôgiffenisse aller sondē / eñ epn ô-
crijginge der ewiger glorie/eñ ooc den sie
len in den vegenur epn ôloesinge vā allē
pijnē eñ schuldē Amen.

¶ Een deuote ghebet datmē sal lesen
onô der missen mit innicheit;

Ick bidde di lieue here iesu xpe doot
dat stillen dat doe geschiede/als dijn
edel mēscheit woert gestillet vā bitterheit
des dodes an den cruce/dattu willes aen
mi stillē al dat in mp is teghē dinē godlic-
kē willē/eñ desse sake schickē daer ic voor
bin biddēde toe dijner eerē eñ salich; der
gelē O Liene here ick bidde dp/doot dpe
minne die di bant an dat hillige cruce/dat
tu willes nemē vt mijnē hertē alle liefte
die tegē di is/eñ gif mi liefte toe hebbē dat-
tu selue bis te O godlicke ewige wich; in
allē dinghē/holt onbesmpt dijn beelde in
mi toe allē tijdē/op dat ic na dit leuē moet
mit di besittē die glorie der hemelē Amē.

¶ Bonifaci? die pauwes heuet gegeue

uē die dit gebet lesen naeder cōsecreerīnge des hilligē sacramēts voor agn⁹ dei. ij. duisent iaer aflaets

O Here iesu xpi een soon des leuēdigē gods/die dine minsch; heuest anghenomē van maria der reyner maghet door hoer grote oetmodich;/eñ dīn hilligh bloet opten altaer des hilligē cruces wtghestortet om des mēschē salich;/eñ in den seluē lichaē vreesen biste vā den doot bouē alle hemelē door dīne mogēth;/eñ wedō comē salstu toe ordelē leuēdyghē eñ dodē nae dīne rechuerdich; lieue here is bidde dy door dit tegēwoordige vleysche eñ bloet dat nu op dē altaer door den priester gehādelt eñ ghecōsecreit wort/dattu ons willes vloesen vā allē periculē des lichams eñ der sielē/vā allē vledētoecomēde eñ tegēwoordige quadē mē.

Een deuote gebet om toe ontfangē geestelichēd; hilligesacramēt mittē priester ond der missen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

O Myn god eñ myn here/ic gruete dy van hertē seere/eñ beger di nv toe ōtfangē mit al sulker erwerdich; eñ eerē mit alsulker dācberh;eñ minnē:mit alsulkē gelouehoep/eñ liefrē/als dy werdige mod maria di heuet ōtfangē sond epnige pyne eñ sonde/op dat ick nūmer moet vā di vschidē word̄ to epnigē tydē O goder tirēste here woe wael ick niet werdich en bin di toe ōtfangē door voelh;myner son dē/nochtās beger ick oetmodelickē dy toe ōtfangē in salich; myner sielē Oc bidde ick oetmodelickē d;tu willes comē in myn herte/eñ dat bewarē door dyn gracie/dat ick di also moet denē/dat ic hier namaels mit di in ewich; moet regnerē Amē.

¶ Obertin? dye lerer sept Ritter selver begertē daer die vad̄ mede ansach die wondē synssoons dair hie mede gewont was voor ons/myttersel uer liefte eñ begertē siet hy nv an synē lieuē soō geoffert indē altaer voor dye werelt; ōde/wāt dat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

sacramēt is eyn waerachtige wed offerin
ge ons heren iesu xpi

O Hemelsche vad/ ic offer di hudē des
se werdige offerhāde des vleysches
eñ bloedes dijnes gebñdiden soos ons he
ren iesu xpi/ dat nv hier waerlickē van den
priester is gecōsecreert eñ gheoffert voor
mi eñ voor al der wereltsonde/ eñ begeer
dattu die willes ōtfāgē in der seluer min=
nē eñ liefte/ alstu dye heuest ōtfanghē in
des cruces galgē Ooc offer ic di desse offer
hāde voor den gemeinē staet der hilliger
kerckē/ eñ voor al dye gene daer ick schul=
dich bin voortoe bidden/ eñ daer du voor
willes gebedē wesen leuēdigē eñ doden/
besond voor mijn olders vad eñ mod broe=
ds eñ susters eñ mit allē gelouigē sielē
Oock offer ick di dat ydienst der erwerdi=
ger mod marie eñ aller lieuer hilligē mit
mp selues/ eñ beger dat mijn cleē ydiēstē
eñ werkē ywandelt eñ yepnicht moeten
wordē/ mitter passie eñ mz al den goeden

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

werckē eñ ỽdienstē dỹnes gebñdidē sōōs als ỽe nicht eñ ỽmenget wort dat water mitter wỹn ỽuerschidelickē in den kelck door die woordē des priesters/ niet dat ick mi des ỽmete werdich toe wesen/ door ey nich werck des gades/ mer dorch dat geb; eñ ỽdienste dỹnes gebñdidē kỹndes Die mit dy leuet eñ regneers in dy eblitschap des hemels Amen.

Een deuote gebet vā der passiē ōs herē

O Here iesu rpi ee soon des ewigē godes/ die ons sterflicken menschē heuest ghedronckē den kelck des bitterē dodes Ick bidde dioetmodelickē dattu dine hillige wondē willes screuē in onse hertē mit dỹnē durbarē bloet/ op dat wi daer in moetē lesen dỹne liefte eñ dỹn lỹdē toe ỽsmadē al tỹtlicke guet Macket oock ons deilachtich dỹnes bitterē lỹdēs dattu heuest geledē in der galgē des cruces/ als dỹnes ghebenedide handē eñ voetē an dat harde cruce werē doernagelt/ eñ dỹn hilli

gelícham alſoe ellendich wtgerecket eñ
geh̃delt/dattu van groter pȳnēriepeſte
vad̃ mȳnē geeſt beuele ick in dine handē
O onbegrijplicke liefte ons heerē/op dat
wi niet ſoldē vdoemt worden eñ den ewi-
gē doot ſteruē der ſielē/ſoe heueſtu di ſel-
ues in acſulkē bitterē lijdē eñ onſchuldi-
gē doot voor ons gegeuē/ Wi ſinnē eē oer-
ſake dines bitterē dodes eñ diner hilliger
wondē/mer lieue here watſullē wi di we
der dācberheits bewiſen voor al dattu ōs
ſoe minentlickē butē onſe vdiēſtē heueſt
in dȳnē hilligē liden bewelen Och moch
ten wi al dat wi hebbē eñ noch hebbē mo
ghen eñ daertoe ons ſeluē di in eyn offer-
hande geuē/noch ſolde dat ghēē gelicke-
niſſe weſen voor al die waeldadē eñ gra-
ciē die wi van di hebbē ontfangē in deſſen
leuē Hier en bouen hadden wp die ganſe
werelt eñ die mochtē di geuē noch kondē
wi nūmer di woeldāckē eñ voeldoē voor
den minſtē droepē dȳnes hilligē bloedes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

dattu voor ons gestort; heuest Een drop
dijnes hilligē bloedes voor ons gestortet
is machtich die hele werelt van dē sondē
toe repnigē eñ toe vloesen/ mer dat was
diner minnē niet geno ech voor onse son-
den/ wanttu woldeste dijn bloet ouerulo
delichē wt stortē eñ voor ons sterue Hier
omme toe dijner eerē eñ glorie/ begeren
wi dy dancberhz toe bewisen in allē tijdē
eñ stondē/ mit ōsen gedachtē eñ gebeden
eñ mit al dat wi doē mogē dages eñ nach
tes mit lijf eñ mit siele/ op dat dijn bitter
passie eñ lijdē/ nūmer moetē an ons vloe
ren bliuē Amē.

¶ Dit gebet hier na gescreuē salmen
lesen voor of nae der benedictie des prie-
sters in dat epnde der missen

O liene here iesu rpi dye voor ōs an
den cruce gestorue bistu Ick bidde
di oetmodelichē dat desse benedictie dye
ick nv sal ōtfangē van den priester/ moet
mi vloesen van der ewiger maledictie/ eñ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

dr die cracht̄ dessen missen moet̄ mi ooc
beschermē en bewarē van den ōuerlīēden
doot/en van allē quaden nu en in mīner
lester noot Nack; my ooc deilaftich aller
missen die huden in der hilliger kercken
door die ganse werelt sinnē of noch sullen
geschiē/en beger dat sie moet̄ mi wesen
een vgiftenisse al mīner sondē/eē troest
mīner vrēden/en ooc eyn vlichtenisse en
vlosinge aller gelouiger sielē vā allē pinē
en schuldē O lieue here wāt alle genade
en aflatē wt dīnē hilligē en gebenedidē
wondē sinnē geuloten/soe bid ick oetmode
lichē dattu my dessen missen en aflatē en
aller goed werchē willes deilaftich makē
op dat ich daer door moet gerepnicht wor
den vā allē sondē en quade ghedachtē O
lieue here ick offer di hudē mīn lichaem en
mīne siele m; allē mīnē begertē/en bid
de di doorch des minnērlichē offers alsu di
selue heuelt geoffert in den doot des cru:
ces/dattu willes wesen een offerhant in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

den sacramẽt des altaers voor mi eñ mĳ
vrende/ eñ daer ick schuldich bin voor toe
biddẽ leuẽdighẽ of doden nv eñ toe allen
tĳden Amen.

¶ Een deuote gebet toe god den herẽ
om toe bliuẽ altĳt in sĳnẽ bitterẽ lĳdẽ

O God ertirẽste here ieſu xpi die een
ewich god biſte Ick bidde di oetmo
delickẽ dattu mĳ memorie eñ mĳn vſtãt
wilſte ſtadich eñ vaſte makẽ in dĳnẽ bit-
terẽ lĳdẽ/ eñ mĳn herte mit dĳnẽ bloedi-
ghen wondẽ door ſtreckẽ toe allẽ tĳdẽ ſa-
gelt ooc mĳ herte an dat harde cruce myt
cõpaſſiẽ dĳnes grotẽ lĳdẽs/ op dat die ge-
dachteniſſe dĳner bitter paſſiẽ/ eñ die ov-
ulodige wtſtortinge dĳnes durbarẽ bloe
des nũmer wt mĳnẽ hertẽ moet ſchiden/
hen toe der tĳt mĳnes dodes O minnẽt
licke here õtſteke mĳ herte vã binnẽ mit
dĳner godlicker eñ vurigher minnẽ/ om
ouernlodelicke tranẽ toe ſtortẽ vã minlic
ken medelĳdẽ/ als dĳne lieue moder mit

ſinte iohãnes eñ mit al dĳnẽ vrendẽ dinẽ doot beſtrepdẽ/op dat ick dine vtroſtinge bequaẽ moet wordẽ toe allẽ thdẽ O ſuerte ieſu ic bidde di oetmodelickẽ dattu mp willes bewiſen dĳne godtirẽh; in allẽ noden/tribulacĳẽ/druck eñ lĳdẽ/op dat ic vãgene becoringe des viãts vwonnẽ moet wordẽ/mer dorch den geloue hoop eñ liefte ſtantachtelickẽ ſtridẽ toe dĳner eerẽ eñ ſalich; mĳner ſielẽ Amẽ.

¶ Oen deuote gebet datmẽ mit innicheit lal leſen om vã god wat toe vcrigẽ to ſalich; der ſielen

O Mĳn god eñ mĳn here / dpe daer biſte een afgrondige zee Ick bpdde di door dĳne grote mildich;/eñ dĳner lieuer mod eñ allerhilligẽ vnich;/dattu mi willes vhorẽ in dat ghẽẽd; ick nv bin biddende/toe dĳnen eerẽ/eñ ſalich; der ſielẽ Ick belpe dat die grooth; mĳner ſonden mi ōwerdich macket toe vhoerẽ in d; gene dat ick bin biddẽde/mer lieue here du

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

biſte nochtãs ſorchuoldich voor al die ge-
nedie in di ſünnẽ betrouwẽde Wair õme
ſoe en twiuel ick niet alſoe voel van mij
ner ſonden groethe/als ick betrouwe eñ
hoep van diner onbegriplicker guetheit
eñ bidde dattu mijne begertẽ willes ver-
hoerẽ/dat ſie moetẽ weſen toe diner eerẽ
eñ ſalicheyt der ſielẽ Al bin ick die miniſte
eñ dpe onwerdichſte di an toe ropen nae
mijner ſonden groethe/nochtãs roep ick
an dat daer is dat groetſte in des hemels
hoechte Ick roep an den alre hillichſtẽ eñ er
werdichſtẽ naem Tetragramaton dẽ ick
niet werdich bin toe noemẽ noch toe we-
ten/mer lieue here wãrtu biſte dpe ſeker
waerheit/die ons heneſt geloeft doer des
gebedes eñ der begertẽ groethe/toe ghe-
uen eñ toe vhoorẽ die di wordẽ biddende
in dijnẽ naẽ mit volherdichte Doe bidde ic
di lieue here nipt aller oetmodichte/dattu
mi willes vhoerẽ doer dijne grote goeder-
tirẽhte/eñ geuẽ mi mijnes hertẽ begerlic-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

heyt/eñ datick nūmer van di mo et ůschi-
den wordē in ewich; Amen.

¶ Hier salstu dyne begertē god offerē
eñ hem dan dpe beuelē dat sỹn wille dan
geschie Tetragramatō dat is epn naē
daer in besloté ig al datmē bedenchē can
ofsprekē vā der godh; eñ mēscheit gods

¶ Oesse dri na geschreuē gebedē salmē
lesen voor een sake of allmē in lỹdē is m;
dri pr̄ nr̄ eñ aue maria

O Here iesu rp̄e dpe voor ons mēsche
gewordē biste Ick bidde dp oetmo-
delichē door die cracht der ůwandelinge
die doe ghelschiede/eñ noch alle dage ghe
schiet in des priesters handē/als daer dat
broot eñ wỹn in dyn alre hillichste lichaē
eñ bloet wort ůwandelt/dattu door dyne
grondelose barmhartich; alsoe desse sake
willes ůwandelen/daer ick nu voor bpn
biddē de/dat sie moet wesen toe diner erē
eñ salich; der sielē Amn. pat nr̄.

O Here iesu xp̄i die ō ōs andē cruce ge

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

storuē biste Ick bidde didattu willes ge-
denckē des onbarmhertigē werpēs alstu
geworpē wordes op den boom des hilli-
gē cruces/doe ẏwandelt wort dẏnes va-
ders rechtuerdicheẏt in barhertichẏt/eñ dẏ-
ne pine in eere eñ blitscap/dattu desse sa-
ke willes schickē toe dẏner eeren eñ salic-
hept der sielē Amen.

O Here iesu xpē die voor ons dẏ dur-
baer bloet gestortet heefste Ick bid
de di door dat stillē dat geschiede doe dine
mēschẏt wort gestillet van der bitterhẏt des
dodes an den cruyce/dattu willes an my
stillē al dat in my is tegē dẏnē godlicken
wille/eñ desse sake dairic nu bin voor bid
dende schickē toe dẏner eerē eñ salichept
der sielen Amen.

Een deuote gebet toe mariē ō epn
sake toe biddē toe salichẏt der sielen

O Moder der gracie eñ mod der bar-
gherticht/ick arme sonder bidde dp
dorch dẏnes leuē kindes godtirenhẏt/dpe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

bouē gaet des mēschē boosheit dattu mh
gebet in desser sakē die ic nv bin biddēde
willes vhoerē na die vdienstē dyner moe-
derlicheit/op dat ic nūmer moet van di v
morpē worde in ee wich; wāt du gehoer
heuest bouē allē hilligē bi dinē leuē kin
de sond ep nige dwiuelheit Jck come ond
dy ptectie toe allē tydē/ daer alle mēschē
troest eñ hulpe mogē vyndē/ eñ bidde dz
to mi colde eñ trage gebet neit willes ver
achtē noch onthoerē/ mer mi vā allē peri-
culen lpues ende sielen bewaren / ende
beschermē/ eñ in desser bedē vhoerē/ op dz
ic na dit leuē mit di eñ allē hilligē mi moe
te in eewicheit vblidē Amē. Dā lese. vij.
Aue maria mitte antiffē Salue regina.

Een deuote gebet vādē lydē ons heerē
dat mē oeck mach lesen voer ein sake die-
mē begeert toe vercryghen.

O Alre barmhertichste eñ goedertie-
rēste heere Jesu criste die voor ons
mēsche geworde bist ꝛc. sucket in dat blaet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

¶ Een deuote gebet dat men sal lesen voor een sake die mē begerēde is oc alsmē in druc eñ lijdē is.

O Eynige geborē soē godes almachtige eñ barmhertige here iesu criste/ ic ral me sondaer bidde di in desser vrē mitandachticheyt mijns hertē/ doer dijre alre heylichste tranē die du heueste ghestortet indē glorioesen dage diner gebñdider geburtē wt medelidē toe ōs ellendige mēsce alsu so armelikē aē nemes dyenatuer ōs sterflicheit ¶ Doer die droufige tranē dye du ouervloedelijckē stortes wt medelijdē toe ōs sonderē in die besnidinge dijnes hilligē vleisches mit groter pijnlicheit ¶ Doer die trane diner groter mildicheit die du screydes/ alsu dē iōgelinck butē der stadt Naym heuest ōwecket vā dē doot wt dijner barmhertich; ¶ Doer de tranē dines medēlidēs doe du screides op die stadt Jerusalē alsu wiste dz quaet dat hoer solde ouercomē nae diner recht-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

werdich:. ¶ Doe die tranē diner trouwē
wentlicheit dye dn screides op lazar? doe
du hē wedē repeste vādē doet doe dē leuē
dester ellēdichept ¶ Doer die seer bitterē
tranē mit bloedighe sweit gemenget die
du wt groter anxtē des natuerlikē dodes
screidest e an dē berch Olinetē/ alstu vā di
nē discipel worste vradē mit groter vals-
heit. ¶ Doer die alre hilichste tranē ōser
salicheit/ die du an dē cruyce screydes wr
medelidē toe ōs arme zōders/ alstu dīne
siele dīnē hemelschē vad beuoleste mpt
grotē roepē eñ bitterē tranē wt groter pī
nē eñ droefheit Lieue here door desse tra-
nē eñ al dīn vdienstē eñ lidē/ vhoer mp in
dat ic nv bin biddēde op dat ic moet we;ē
toe diner eerē eñ salich; der sielē Amen.

Een gebet woe ein mēsce sich sal holdē
onwerdich d troestinge godes als hye is
in druck ende lyden.

O Lieue here iesu rpe ick arme zōder
bekēne dat ic n; werdich bin vloest

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

toe woudē vā die swaerheit mines hertē/
daer ic nv in bin/ō vuelheit miner sondē
Mer ic bidde oetmodelickē o lieue heere
dattu mi willes vlenē lidsam hept in al dy
nu mi ouersendeste/eñ na minē vdienstē
op mi vgengeste Ic bekēne dy; ic desse gē
sel eñ dit lydē vdient hebbe/ wāt ick met
vuelheit miner misdadē di vack vtoernt
hebbe Lieue heere doe mit mi al dy; di behā
get wantter neit en kan wesen dāguet dy;
nu mit mp doeste voer dat gene dat dp in
nu mi schager Ic beger vā diner hādt guet
eñ quaet suer eñ suet wolich; eñ bedroef-
heit toe ōtfangē/eñ voer al dat mp mach
anco mēdi toe dāckē eñ toe louē/ behaluē
dattu mi neit willes wt doē wt boerk des
leuēs/dattu mi willes gūnen eñ gheuen
die daer biste eē ewige godsond ende aī

Ē devote gebet voer de hillige herthe

O Vader der barmhertigheit eñ troe-
ster aller bedroefder hertē in desser
ellēdich Ic bidde di oetmodelickē dattu di

willes ōtfermē ouer dñ volc der kerſten-
heit die du heueſt gecoft mpt dñ durbarē
bloet an dē cruyce door dñe grote barm-
hertigheit vleen ōs oec eēdrachticheit der
hertē eñ vreſamheit ter tñdē mpt dñer
godlicker leeftē/ op dat wi ſamētlickē dp
alſo moetē dienē dat wi nūmer vā di wor-
dē vſchidē Ontferme di ooc der gener die
dē vredē hatten eñ benñdē/ eñ vluchte ſie
mit diner godliker graciē toe allē tñdē/ op
dat wi di alſo moetē dāckē eñ louē mit al-
lē hilligē dat wi hier namaels ōs met dn
mogē vblidē in de bliſcap d hemelē amē.

Een deuote gebet voer die hillige ker-
ke dair die pauwes lex heuet toe gegeuē
vñftich duſent dagen aflaets

O God eñ here der mogētheit die m;
dñē duerbarē bloet heueſt die we
relt vloeſet vā der ſondē boeſh: Liene he-
re vlaet ōs neit in onſer noettruftich eyt/
noch comē in die macht d tirānich:/ dpe di
dē namē vvolgē ſinnē mit quaeth:/ op d;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

dietmrckē neitmogē seggē waer is hoer
God die regneert in ewicheit Amē Pater

Een deuote gebet voer een vergadde-
ringe voeler geistelikerpersonen

O Here Jesu xpe die desse ỏgaderin-
ge heueest wtuercorē in desse stede/
op daertoe denē toe dāckē eñ toe louē sen
de ōs dinē hilligē enghel dat hie ōs moet
bewarē beschermē eñ visiterē toe allē tidē
op dat wi door soberheit eñ minnētlijch-
eē dracheicheit eñ lidsachept dine gebodē
eñ onser ouerstē altijt moetē volbringen
eñ dat onse cōuersacie eñ louē mittē naē
eñ onse professie mittē werckē moetē cō-
corderē/ vleen ōs altijt nae dinē willē toe
regerē eñ mit warachtigerleestē malcā-
dertoe minnē toe diner eerē eñ salichept
onser sielē. Oec bidde ic leue heere dattu
desse stede vā allē quadē eñ standē wilste
bewarē eñ beschermē/ op dat wi genē sca
den of hinō moetē crijgē of lidē in tijtlikē
noch geestelickēdingē/ merdoerdat ỏdis

ſe d̄ glorioſer iōcker marie̅ eñ ōſer patro-
ne̅ mit alle̅ hilligē vleen ōs dz altȳt moet
in ōs wezē ſimpel begerlichz/ ſterckelid-
ſamheit/ vurrige die̅ſtachticheit ewighe
vreedſae̅heit eñ deuote innichept/ op dat
wi nadeſſen tȳt moete̅ coeme̅toe der ewi
gher ſalicheit Amen

Ee̅ deuote gebet d̄ hilliger kercke̅ ind̄
tȳt des orlechs of alſme̅ vpande̅ heeft.

O Here ieſu p̄pe die ōs me̅ſce̅dine erk-
teniſſe des hemels doer dȳ hilligh e
bloet eñ bitter e̅ doot heueſt gecoft/ eñ ene̅
vrede̅ tuſſche̅ dine̅ hemelſce̅ vad̄ eñ ōs ge-
macket/ wi bidde̅ dioetmoedelike̅ dartu
doer dine barmhertichеit wilſte tuſſce̅ ōs
eñ ōſe vpande̅ eene̅ vrede̅ macke̅/ eñ hoe
re̅ toern eñ haet mateg̅/ ghelickerwȳs
als du de̅ haet Cayn eñ Eſau teghe̅ hoer
broeders Abel eñ Jacob heueſt v̄eenicat
eñ v̄ſoeniget Eñ als du die dyn kind̄ geue
ſte verloeſt vā die vlāme des vuers/ Da-
uid vā Golias/ Judith vā oloferues. Da

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

niel vandē leuwē Sulanna vandē valsce priesterē/ sinte Peter vā Herodes/ sinte Pauwel vandē iodē/ also wilste ōs oec vloesen vā allē vdrietē/ lidē eñ bāgicheydē ōser vpandē eñ quad mēschē die ōs sinnē vualgēde/ eñ sendē ōs dinē hilligē geest die onse hertē samētliken moet vlichtē te volbrengē dinē godlickē willē eñ ōs met malcāder vereinigē doer di die biste dye warachtige vriede iesꝰ rps in ewichz regnerēde amē. ¶ Ē gebet ō die duechde v reinichz toe vcrighē eñ toe bewaren.

O Rose der puerheit/ schoener dād pe morgēsterne in claerheit/ o brudegom der kuescheit/ geborē vā die repnige maget maria sond al onpuerheit Du hes neest dē iōckeren staetso geoetlickē geeert mit prijslicheit/ dattu dē heueest gelichet dē engelē in hoer claerhept/ eñ sondlinckx loen geloft in diner ewicheit Nu bidde ic di met groter ootmoedicheit/ dattu mijn herte eñ mine ghedachtē wilste behoedē

vã aller onreinicheit/eñ al mine litmatẽ bewarẽ vãdien werckẽ der õsuuerheit op dat ic di moet na volgẽ in aller reinicheit eñ oetmoedicheit dat ic nũmer verschidẽ moet wordẽ vãdi in eewicheit Amen.

Een antiffen geheitẽ Media vita in die die engelẽ hebben gesongen.

HEr wi middels indẽ leuẽ sinnẽ/ soe sinnẽ wi mittẽ doot õme beuangẽ waer õme suckẽ wi enẽ die õs hulpe doe dat hi ons sine genade langhe/ Dat bistu alleẽ die õ onse misdadẽ rechtuerdelijcke toornich biste/o here/o hillige god/o sterke god/o barmhertige god bewijs dijne ontfermherticheit ouer mi arme sonder eñ laet mi neit sterue in sondẽ. Pater no. Aue maria. Leide õs neit in enige becoriige mer vloese õs vã allẽ quadẽ. Here wy hebbẽ gesondicht mit onsen oldõs wãt wi misdaen hebben tegen de gebodẽ godes

OHere die nv en begheers dẽ doet des sonders mer die penitencie des be

droefde hertes/wi bidde di dattu die ghisel dines toerns willes vā dine volcke aflkere/op dat wi altijt di deuotelike moete dienē eñ hirmanaels ewelikē mit di regnerē Amē

Een deuote gebet voor die pestilē.

O Here iesu criste ic bidde di oetmoedelickē door die leefte dye di heuet gedwōgen tō des mēschen salicheit an dē cruce toe sterue dattu doer dijn hillige lidē eñ dat vdiēste dijner leuer mod eñ diner wtuercorē hilligē als sunte Sebastiaen/ Cristoffer/Anthoni? eñ sunte Koch? met allē anderē leuē hilgē wilste mij bewarē eñ beschermē vā allē tenijnē eñ quadē dpestilencie die mi mogē scadelic wesen daerdijn volc doer vroelheit eñ groetheit v tōden mede belastet is in desse tijdē/eñ bidde oetmodelickē dattu wilste seggē den slaendē engel dat hie die hant des toerns vā ons wille kerē op dat wi doer beteringe ōs leuēs nūmer vā di wordē vschidē.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Een antiffen vã onse leue vrouwe in dertijt der pestilencien

O Coninginne ô hemelẽ vblide di alleluya. Wãt dẽ du heuest gedragẽ alleluia Die is vandẽ doot opgestaẽ alleluya Waer ôme bidde tgod voor ôs allel. Verblide dio maria een iôcfer schoẽ wãt tu biste nv sittende bi dinen leuen kinde inden hemelschen thoren Collecte. O liene here iesu christe wi bidde dẽ di doer dat vdienste diner leuer moeder mariẽ eñ alre hilligẽ dat tu ôs wilste bewarẽ vãdẽ haestigẽ eñ ônerstiendẽ doot/ eñ vã allen quadẽ op dat wi di also moetẽ denẽ dz wi nũmer worde vã di vschiden Amen

Hir beginte een deuote gebet vã onser leuer vrouwẽ gehetẽ die gulde rose crãs diemẽ sal lesen init. v. pater no. eñ. r. aue maria op elcke ein rigmẽ ofte verse voer of na eñ is onser leuer vrouwẽ seir ange-

Hnaẽ eñ den menschen profitelicken. De maria vol vã genadẽ/ spriet dis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

engel godes bade
Du biste die ouerste in godes rade
com ons te hulpe ioncfrouwe dzade
Bloepende bloeme ghebenedidē bruet
barmhertige borne du edel cruet
Du biste eē opē schreē eñ eē suete geluet
gif ōs daer vātoe smakē o hemelsce bruet
Crachtige claerheit cristallen schijn
edel eñ suet bouē honich eñ wijn
kierdie toe ons die oghēdijn (uerkijn.
wātdine claerheit gaet bouē goldt eñ sil
Du sonne du mane du morgen sterne
du suete vrucht du mādel kerne
Edel ioncfer eñ ewige vrede
di louēbeide hemel eñ aerde
Stercke ons vast in dijne gheueerde
eñ west onser sielen een goet herde
Pater no. eñ tepn Aue maria
Ucolicke vrucht eñ edel stam
vādi ō werelt salicheit quam
Du toreldnue du kusschelam
wi ellendigen wi roepen di an

Godlicke gunste eñ hillige aert
du schÿnende gelas al sondsschaert
Du edel ionckrauwe maria zaert
help ons toe der saliger hemels vaert
Hillich hoech hemelsche vrouwe
wt di vloept die hemelsche douwe
Maria gif dat wi di anschouwen
eñ di denen dach eñ nacht mit trouwen.
Ionckrouwe ionc ende stolt
alle creatueren holden di holt
Dÿne doechden haen bouē siluer eñ golt
stercke dÿne deners ionc eñ olt
Du coninghinne vrp vcirt
hemel eñ eerde die di vpzt
Dat hertę des sonders dz sich toe di kiert
bewaer van allen quaden eñ vduet

Paterno. Auema.

O Vbiste des coniges sael du gobes
wi die di dienē salstu lonē (lof
als sonnen stof
Mit allē hilligē in des coninczr hof
daer die engelē singē dat eewige lof

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Maria moder eñ maget milde
dilouet tam eñ wilde
Beſcerme ons mit dines troeſtes ſchilde
eñ brenge ons inñ engelen gilde
Roet hulperinne wt alre noot
in troeſteniſſe eñ in ſchandē groot
Van diner genadē alle troeſt wt vloet
troeſt ons maria leuendich eñ doot
Oetmoedige maget eñ hoghe oliue
ghebenedijt bouē allē ioncferen eñ wiuē
Com ons toe hulpe in ſtelen eñ liue
eñ in dat hoec der ſalicheit wil ōs ſcriuē
Priſlicke maget ionckrou fijn (ſchijn
die enghelen eeren di als een hemelſche
Verleē ōs na toe volgē die oetmodichz dijn
eñ toe vachtē der houerdicheit fen hijn

Pat.no.r.aue ma.

O Wijt eñ vp ſonder argeliſte
maria du vol des lidens biſte
Verleē ons vronde eñ vrede ſonñ twiſt
eñ behoede ons voer des vpandes liſt
Roſe roet der ſplien rijs

violen bloem der wereltpriis
O maria du groepende paradijs
mack ons ioncfrou in duechden wijs
Salige schoonheit spiegel blanc
voer di singē die engelen sanc
Die menschē singē di lof eñ sanck
behoede ons voer den helschē stanc.
Troesterinne aire ellenden
wil di toe ons keeren eñ wenden
Op dat wi ons ieuē also moetē enden
dat wi dinē troest altijt moetē onderuidē
Voer di vrouwe hooch geboren
bouē alle gesachtē wtuercoren
Laet ons neit wordē verloren
wātu biste ein coningīnne bouē al engel
scize scharen.

Pater no. Aue ma.

O maria moder ouer alle landen
ic bidde di met geuoldē handen
Bewaer ons vā sonden eñ vā schanden
wātu biste een auroep erschē in allē lādē
Zoedsche eedercristen mont

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

louē eñ eerē di vrouwe toe alre stont
Help ons doorch dyns kyndes gront
die ōs heuet vloeser vā des duuels mont
Salige moeder werelt vrouwe
coninginne suuer aen te schouwe
In dat leste bewaer ons nauwe
om toe verkyghen bichte eñ berouwe
Dan ist al vloyen al stu ons ontwickes
wāttu des vaders soē in barmhertichz geli
Onder allē heilstu di nz gelikes (kes
daeromme brenge ons in die glorie des
ewighen rickes
Daer wi ewelicken moghen beschouwē
god die schoner is dan die zonne
Des bidde wi dio maria edel vrouwe
die in ecwicheit regniers mit gode Amē

Pat.no. Aue ma.

Dit naeghescreuē gebet plach sunte
Bernardus toe lesen op sinen kneen toe
maria inder kerkē toe spz eñ hoer daer
mede te groeten.
Wel gegroet o hillighe voetē ma

rien die den coninc der werelt gedraghen
hebbē/weset gegroet o hillige lichaē ma-
riē daer die godheit eñ menscheit in geru-
stet hebbē weset gegruet o heilige borstē
mariē/wilcke die wijsheit godes gesogē
hebbē/weset gegruet o salige armē mari
en die god omhelset eñ ōuāgē hebbē/ we
set gegruet o hillige lippē mariē dpe god
minnētlickē gecusset eñ gelouet hebben
weset gegruet o hillige schoet mariē dair
die soen godes was in ontfangē/weset ge
gruet o salige ogē mariē die altijt anscou
wende sinnē dat ansicht des herē/weset
gegroet o maria ein coninginne eñ eē cp
raet der hemelē helpe mi dat ic moet coe-
mē in dat geselscap der engelē eñ singen
mit di ewelikē alleluia in die blijscap der
hemelē Amē ¶ Dit gebet heuet die en
gelsunte Gernardo oppēbaert/eñ gelic-
ker wijs als dz golt bouē gaet alle metalē
also gaet dit gebet bouē al ander gebedē.
Weset gegruet o maria een oetmodige

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

dinst mager der hilliger drivoldicheit/ eer ee
wiuer cor̄ dochter des vaders ind ewicheit
¶ Weset gegroet ein moder godes ons he-
rē/ eñ ein minnēclicke bruet des hilligh̄
geestes toe alle tydē. ¶ Weset
gegroet eē angenaem sluester der engelē/
eñ een begerlike beloftenisse der ꝓphetē
¶ Weset gegruet een coninginne der pa-
triarchē/ eñ ein lererse der apostolen.
¶ Weset gegruet eē meisterse der euan-
gelisten̄/ eñ ein troesterinne der martelaer
weset ghegruet een volcomē fontein der
confessoren eñ een ghenoechlicke glorie
der ioncfreren
¶ Weset gegruet een troesterinne aller
bedruefder hertē eñ een beschermerse al-
re mensē/ Nu bidde ic di leue maria dat
tu mi willes bi staen in allen verdriet eñ
linden/ besonder als mine siele sal moetē
vā den lichā scheidē op dat sie dā moet sich
mi di in eewicheit verblidē Amen
Eē deucte gebet genoēt dz guildē gebet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Welet gegroet o maria eē troestersinne des sonders in dessler ellēdicheit/di heuet vȝeuen die godlike mogētheit Alstu wordes bewaert in aller reinicheit twe wesen eē moder des heerē in ewic

O maria du biste een sterne (heit des meers genant/ indē hemel eñ in der eerden wal becāt. Du biste vluchtet mit dat licht der godheit/wāttu bouē gaetste alder enghelen puirheit

¶ Vol genadē bistu veruult/als di die heilige geest heuet gehuldet toe wesen een moeder des heerē ende een coninginne der hemelen.

¶ Die here is mit di doer groete ōbegripliche it/wāt he vā di ontfangē heuet dye menscheit/dat in di gewercket heuet die hillige drivoldichz toe ōser aller salicheit

¶ Du biste gebñdȝt bouē alle vrouwen/als dat beleen manseñ vrouwē/wāt god die here heuet di verheuē/bouē alle choren der engelē in dat eewige leuen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Gebñdȟt is die vruchte dȳns lychãs ontferschoē/ die daer bisse sittē de inden coninclikē stoel Hie moet ōs brēgē in die hemelsce throē/ op dz wi daer mz di motē vercrijgē o maria dat eewige loon Amen

Eē deuote gebet daer Bonifacius die pauwes heuet toe gegeuē. i. c. dage afla.

Wesetgegruet o maria eē opwassē de lylie der reinicheit eē spoele d oetmoedicheit/ eē rose der vdulde; eē bloē d mildicheit/ eē wtuletēde bron der ontfermherticheit eñ eē spegel der drivoldicheit Oec bistu eē cyraet der hemelē eē vrouwe der engelē eñ eins bliscap aller hilligē. Doerch desse doerchdē vmaen ic di dattu willes di nē leuē soe bidde voer mi dz hie minnmer laet sterue ic moet mȳ hulde eirst vwerue

Dit nageschreuē gebet heuet die (amē pauwes sixtus begauet mit. xi. dusent iarē aflaets die dat lesen op dē kneen voer eē belde ōser leuer vrouwē gemaelt ind zon

Wesetgegruet o alre heilichste ma (nē

ria eē moꝺ godes/een coninginne des he
mels/eē porte des paradijses/eñ eē vrou-
we des werelts. Du bijste eē ;ōderlinghe
reine iōcfer fijn/bewaert vā der erfsondē
slijm/du heneſt iesum ōsen schepper ge-
baert sōdersonde/dair ic neit an en twijfel
vloese ōs vā allē quadē eñ bidde ic sū dinē
leuē soen voer onse mīsdadē Amen

Dese na geschreuē versen vintmē toe
come geschreuē daer grote aflatē; ñ toe ge
oer dat cussē daer duo ma {geuē
ria mede cussende waers d; clepne
kindekē/o moꝺ dijne vader bewaer dijn
volc in vredē eñ brēge mi toe mijnē vloe-
ser als ic vā hir sal varen Amen

Een deuote gebet toe maria
Weser gegrueto maria eē edel wijf gaer
des ranc Ic en cā di nūmer voldāckē mot
loue sanc/ als ic billics wal sculdich weer
toe doē dessen eplāt Al meer ōser hondert
dusent ende ellic dede sinē vlijt/eñ daer o
uer toe wezē lāge tijt nochtās en soldē wi

99

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

neit volbrengē voert/als dat di maria na
erwerdicheit toe behoert Daer ōme wil-
les ons vertpeē/ eñ latē dē hemel eñ dye
eerde di gebenedidē O maria edel doegēt
licke ionckrouwe doorch des hilligē geests
douwe heueſt ontfangē dē hilligē godes
ſoen/des wi allen hebben toe doen/ont-
fanc onſer aller gebet wāt wi mit ſonden
ſinnē beſmet eñ wi toenemans wetē toe
wickē/dā toe di maria op al ertrickē daer
omme bidde vor ons dīn leue kint dat
voer ons allē is ghepīnt/butē ſine ſchul-
den dat hie ons geue ſine eewige hulde/
wāt wi dat neit verdienē en kūnē O ma-
ria godes mod̄ wil ons ūlenē lutter biecht
te eñ warē rouwē op dat wi di ewelicken
moetē aenſchouwē/ mit dinē leue kinde
dat ſchoner is dā die ſonne Amen

Alexander die pauwes heuet ghege
uē allē menſcē die dit nageſcreuē ghebet
dri reiſen leſen voer ſunte anna bilde in-
der ſonnē. x. dulent iaer aflaten

WEset gegruet o maria vol genadē
du biste gebñdijt bouē allē vrou-
wē Di here is met di eñ dine gracie moet
altijt wesen met mi Gebenedijt is dijne
werdige moder sunte Anna/ vā welcker
du biste ontfangen sonder die erfsonde/ o
schone ioncker maria vā di is geborē Jesꝰ
christus die soene godes/ die mp moet be
waren van dat quaet des onuersienden
dodes Amen.
Een deuote ghebet toe maria dat sunte
Ancelmus heuet gemacket.
O Sonderlinge trosterinne eñ goed-
tierēste ioncker maria Ick bidde dp
ootmodelickē dat tu mi willes lerē woe ic
di sal erē/ met watsuetichеit ic di sal vblv-
dē mit wat ghenoechtē ic sal di dienē/ mpt
wat hoepe ic mi sal beuelen. met wat diē-
ste ic di sal louē/ met wat deuocie ick di sal
behagē eñ toe di comē wāt du biste naest
god āse sōderlinge trosterinne eñ leidsce
toe die blitsc up der hemelen Amen.

I iij

100

¶ Toe dit nageſcreuē gebet ſinē grote aflaten ghegheuē

O hillige mod̄ weſet gegruet mit wil ke gruete die werelt is vā allē wee bloeſet Daer mede du moder ſond̄ wehe ueſt licht gemaect d; we d̄ moder eue Am̄

¶ Sap mūdus die cardinael heuet geghe uē .c. dage aflaets to deſſe nageſcre. grue

Soe voel d;oppē eñ ſandes als is in (te der ;ee/ſo voel bladē eñ v;uchtē als ſinnē opter eerdē/ſo veel ſternē eñ planetē als ſinnē indē hemel/alſo vacke beger ick dp toe gruetēo ſcone coninginne der hemelē mitte engelſte groete Aue maria etc.

Een deuote ghebet toe maria.

O Maria eē coninginne d̄ hemelē d̄ loeſe mi vā dat quaet des lichās eñ der ſielē als ic vā hir ſal moetē ſchiden

¶ Du biſte vol genadē mac mi deſlaftich der voelh; diner genadē/op dat ick moet di altīt anghenaē weſen eñ behaghen

¶ Die here is mit di eñ dine gracie moet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

altijt wesen met mi indē leuē eñ indōdoot
ende al mijnre noot.
¶ Gebenedijt bistu bauē allē vrouwē v-
blide mi mit diner moderlicker trouwē/
op dat ic in ewicheit di moet beschouwen
¶ Eñ gebñdijt is die vrucht dines lichās/
ihūs crist? dē ic beger mit allē hilligē toe
gebruckē in die blitscap des hemels amē

O Noch een deuote maria
Maria gif mi dine suete guete op
dz mij herte altijt i di moet wezē suete.
Du bijste vol vā genadē/ vnullet mi mit-
der graciē diner mildicht vā hpr bauē op
dz ic altoes di eñ dinē leuē soē moet dāckē
Die here is mit di binnē eñ bu (eñ louē
tē weset ooc mit mi in minē lestē schuchtē
op dz mine siele di ewelikē moetgebruckē
Gebñdijt bistu ond allē vrouwē gebñdie
mi mitter bñdictiē vā hir bauē/op dat ick
di eñ dinē gemindē soen moet gebñdidē
glorificerē eñ toe allē tijdē louen
Eñ gebñdijt is die vrucht dijs hilligen lp

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

chams Jesu christi dye mi in dit leuē moet
bewarē gebenedijdē eñ bescermē vā dy
betoninge alles quades eñ mine siele brē-
gē in die blitscap des hemels Amen

Ē deuote antiffen vā ōser leuer vrou
wē gehetē indē latijn Aue regina celorū
daer die hillige drij coningē mariā mede
hebbē ghegruet op dē. riij. dach doe si toe
bethleē quamē alsmē segt eñ anbedē dat
kindekē iesum liggēde op dē schoet sīer
leuer moder Jaspar

Wē set gegruet coninginne der he-
melē eñ een vrouwe der engelen

Melchior.

Du biste een hillige wortel daer dat lichs
der werelt is wtghesproten

Balthasar

Dine scoēheit eñ gueth; gaet bouen alle
Daeromme bidde et cristū dinē leuē soen
voer ons allen Amen

Desse na gescreuē drij gebedē sal mē lerē
voer onse leue vrouwe vā meilanē mit. s

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

aue maria op een etlicke gebet daer gro-
te aflate ſinne toe gheghheuen

O Alre glorioſte ſiele ō aller ſalichſter
iōcfer marie/ vluchtet mi vſtaet toe
dine dienſte eñ toe diner eere. aue maria
O alre puyrſte herte der alre ſalichſter
iouſfer maria Ic beuele di mit ganſen be
trouwe die ſorge mijns lychams eñ ſiele
in allen droeffenijſſen eñ ſaken toe allen
tijden. Aue maria.

O alre hillichſte licham der aller ſalich
ſter ioncfer marie bewaer mi in al-
len node/ eñ ghewerdige di bi mi toe ſtae
inder leſter vren als mijn ſiele vande lyc-
cham ſal mote ſchide/ op dat ic onder dpe
vloe gele dijner beſter minge moet dan al
mijn vpanden verwinnen/ eñ mi mit dp
in ewichept verblij den Amen. leeſt hir
vijf aue maria.

Dit nae ghe ſcreue ghebet heuet ghe-
macket die hillighe biſſchop Edmundus
toe der eeren marien eñ ſunte Johānes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

euãgelisten dat hie dagelicx plach toe lesen
eñ daer doer grote gracie heuet vercreghẽ.
O Onbeulecte eñgebñdide iõcfer ma
ria eẽtẽpel godes eñ ein vat des hil
ligẽ geestes bi wilker naest god al die we-
reltleuet eñ nemãs quelliker sterket nei
get die oẽdiner õtfermhertichеit toe mi
nẽ crãckẽ begertẽ/eñ stae mi bi in allẽ no
dẽ eñ stedẽ O sunte Johãnes eẽ vrient go-
des genãt du biste onꝺ allẽ ander discipu-
lẽ eẽ leek hebber godes becãt Di is beuolẽ
die reine iõcfer maria sc hoẽ/ dye sittet by
hoerẽ leuẽ soen indẽ hemelscẽ throẽ. Bid
det samẽtlickẽ voer mi õ gracie eñ gena-
de toe vercrigẽ/op dat ic altyt moet wael le
uẽ eñ salich sterue sondẽ twyuel. O ghi.ñ.
hemelsche lichtẽ maria eñ iohãnes claer/
vdriuet met uwẽ schyn dye dõckerh; mi-
ner sondẽ vã mi al daer. Draet mi bi in al
ler noet in gelucke eñ in wederspoet wãt
god die heere heuet v wtuerkorẽ als hy v
malcãder indẽ crue heuet beuolẽ/in mi

ner leſter noet als a7 ſtaēde is die doot wil
let mi dā bi ſtaē eñ ỏweruē dat ic nūmer
moet ſteruē dē ewighē doot Dat mp god
doꝛch v ỏdienſtē moet gūnē die clarer ſchy
nen dā die ſonne Amen.
Ē ſchoē gebet toe maria om ein gueten
de toe ỏcrigen in ſinen leſten ſteruen.
O Ire ſekerſte hoep der gener die in
di hopē iōcker maria ic bidde di oet-
modelickē dattu mỹn herte willes aſtrec
kē vā allē eertſchē eñ ỏganclỹckēdingen
eñ mi beſcermē nv eñ in die vre mūs do-
des vā die machꝛ miner ſi enlicker eñ on-
ſienlicker viāden Gewỹs mi dā dine mo
derlicke bermhertichꝛ eñ coem mi te hul
pe in mine wterſte notruſtichept als mỹ
vvāden miſelē aenuechtē mit grooter li-
ſticheit op dat ic dā neit moet vallē in wā-
hope of miſtroeſticheit/weſet oeck dā mp
ner ſielē ein hulpe der ſterchꝛ eñ gewerdi
ge di mi dā toe ōtfangē in dē ſchoet dỹner
moderlicker ōtfermhertichеit toe preſen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

tieren ſie in dines leuē kindes tegħē wos
dicheit op dat ic doech dħne ẏdienſtē hoer
moet aenghedaē worde dat bruloſts cleet
der onſterflicheit/ eñ toe geuoeget worde
dat geſelſcap alre hilligē in ewicheit ver-
leen mi ooc in die vre mħns dodes dat ick
moet segghen/ weſet gegroet maria vol
genadē/ eñ du mi dan wilſte antworden/
die here is mit di eñ du ſulſte ewelicken
weſen mit mi inder eewiger glorien dpe
is claer ende ſħn Amen

Een deuote gebet toe maria daer leo
die pauwes heuet toe gegeuen. ẏ. c. dagē
aflaets om bede der forſtinne Eliſabeth
vā Lūboech eñ vā geller.

Oer die voetē dħner hillicheyt val
ic neder o maria met aller oetmoe-
dicheit ſucket in dat bladt

Een deuote beuelinge toe maria

Ooeſterinne aller bedroefder herte
ſucket in dat blat Een deuote
gebet als eē mēſce in druc eñ lidē is

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Tsoesterinne alre bedroefder herten coninginne maria sucket in dit blat

Die desse gebedē lesen des morgēs of des auēts salsmē aue maria dept die dōdiēt vādē paus iulius. lxxx. M. iaer aflaets

O alre glorioeste coninginne d barmhertichēit ic gruete dē erwerdighē tēpel dinē ioncferlīken lichās daer in ghe rustet heuet mijn here eñ mijn god naed menschēit. aue maria

O alre glorioste coninginne der barmhertichēit ic gruete dij ioncferlicke herte dat rein is gewest van allē vlecken der sonden eenige twijfelheit amen. aue

O alre glorioeste conin (maria ginne der barmhertichept ic gruete dijne alre hillichste eñ edelste siele dpe vercirt is mitten alre coestelsten gaue alre gueden der gracien eñ der doechdē in ewicheit amen. aue maria.

Die. vij. blijscappē onser leuer vrouwē die sie heuet gehadt op desser eerdē eñde

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

sie lesen dagelicx op hoerē kneē mpt. vñ. Aue mā. die sullē hoerē sterfdach toe voe- rē wetē eñ maria wil sich selues opēbarē als dat onderuondē is. Aue ma.

OErblide dp ouer claerste sterne des meers die vāden engel gegruet bi- ste als ein coninginne des hemels toe we sen vā ewichz eē moeder wtuercorē/ daer die soē godes vā solde wordē geborē doer desse blitscap bidde ic di o kuesche maget eñ moder kyn/ als mÿn arme siele vā hyr sal scheidē dattu sie dā mit vroudē ter ewi- ger salicheit willes leidē Amē Aue ma.

OErblide di godes moder onbesmit dpe tegē der naturē weit heuest einen soē ge- wonnē als ein strael coemt vāder sonnen Doer desse blitscap bidde ic di o suete mo- der vwerue mi dat ic in guedē werckē al- toes moet vruchtbaer wezē/ eñ na dē wil- len godes leuē Amen Aue maria.

OErblide di o blopēde lelie kyn/ wes soē die mans in coninges schÿ/ mit gauē heb-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

bē aengebedē/ als eē scepper des hemels
eñ eerdē Doer desse blitscap o mod schoē
bidde dinē leuē soen indē hemelscē throē/
dat hi dē offer miner gebedē eñ begerten
also wil ontfangē dat ic mittē dri coningē
die ewige blitscap moet erlāgē. amē. Aue

OErblide di o maria alleyn iōcfer eñ
mod/ die optē viertichstē dach mpt
Joseph dyñē knechtē behoed indē tēpel
heueste gebracht dat offer schoen/ ieslū di-
nē eñ des ewigē vaders epnige soē Doer
desse blitscap moder eñ maget wtuercorē
bidde ic di dattu mī gebet wilste vhoerē/
dat ic hē mit Simeō moet dragē/ mpt de-
uocie in mynre sielē al mine dage. amē.
Oerblide di o maria gebenedyt/ wantu
bouē matē wordeste vblydt/ doe du dyne
vruchte vand doot seges vresen/ eñ vā al-
len smertē eñ pynē genesen. Doer desse
blitscap bidde ic di o maria vwerue mi dz
ic vā sondē moet vrisen/ eñ nūmer in mi-
nē doot/ vā di worde vschydē Amē. aue.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Verblide di o maria moder eñ maghet
weert wāt god heuet groetelic dijn vleis
geeert/doe die natuere die hie vā di had-
de an genomē/toe der rechter hāt godes
is wedˉ gecomē Doer desse blicscap bidde
ic di mit gāser trouwē o maria soete ioncf-
frouwe/als hie tē lestē oirdel sal wedˉ comē
dat hye mi dan mptten rechtuerdighen
wil roenen amen Auemaria.

Verblijde dp o soetste moeder claer
want di dijn ghebenedide soen mpt gro-
ter eeren opē bair/bouē allē hilligē heuet
vheuē eñ an dijn rechterhant gesettet in
dat eewige leuē doer desse blicscap bidde
ic di o modˉ eñ maghet repn wātu mine
troesterinne biste alleē/als ic moet sterue
eñ vā hyr scheidē/so willes mine arme sie-
le geleidē/eñ brēgen spe ter stedē daer sie
in eewicheit mit di moet leuen.amen.vˉ

Verblijde di o maria ioncfer schoē want
du biste sittende inden hemelschē throen

Collecte

O Almachtighe god die dijne werdighe moder met voelheit dijnre gracie̅ op desser eerde̅ heuest begauet eñ verblijdet/ verleen ons doer hoer ydienſten dat wp moete̅ getroest worden in al onſen druc/ eñ lijde̅ op dat wi hir namaels ons mpt di in eewicheit mo etē verblide̅ Amen

¶ Die ſeuen blitſcappen die maria heuet ghehadt mptten figueren des olden testaments.

Verblide dp maria godes moder eñ troesterinne aller bedroefder. Du biſt van blitſcap rijck/dat ghepnder is te ghelick Al iſt dat dijnre blpt ſcappe̅ voel weren nochtan wil ick hoer ſoeuen eere̅.

Dpe eprſte was vā wonder groet/ doe dp god bi ſinen engel ontboot/ dat hi di boue̅ al vrouwe̅ hadde wtuercoren/en de ſelues vā di wolde worde̅ gebore̅ Doe dine ſiele gaf volbort/ tot des engels gabriels ſalich wort/doe wart ontfange̅ vā dine̅ lichā/ieſꝰ xps dz waer godes lā daer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

om me is dat kuisſce lichã dñn/ghelijcket
ſeth ñ dẽ vguldẽ ſween/eñ dñ ſiele dẽ eem
mer vã golde roet daer inne lach manna
dat hemelſce broot/du biſte die bloep̃de
roede Aarõs/eñ dz vlueis hers Gedeõs dz
vandẽ hemeldouwe natwert in eẽre dio
ger trouwe. Bid eerſter vreudẽ vmaen ic
di dat tu dñn leue kint willes biddẽ voer
mi/eñ vblidẽ mi in miner leſter noot/eñ
bewarẽ vãdẽ eewigẽ doot. amẽ Aue ma.

De and blitſcap die maria heeft gehadt
Verblide di maria hemelſche douwe du
biſt des herẽ mod eñ vrouwe/dine ander
blitſcap lach daer an doe dat hillige kynt
ſinte Johã in ſiner mod lichã vã vreuden
ſprang/eñ du ſongeſte molickẽ dẽ lauẽ ſãc
Vã inwẽdiger blitſcap magnificat/daer
õme biſtu dat rein lutter balſam vat dair
godẽ durẽ balſem in goet/die vãons he
uet vdreuen dẽ eewigẽ doet Du biſte dye
boesheit onuerbrãt/dẽ ſMoſes vol vuers
want/Du biſte die beſlotẽ wendige gaer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

de/dē god selue bewarde Du biste des wā
rē coninck Dauid/die schoē abisac sinamī
tis/dat was eē wtuercorē vrouwe an wil
ker die coninck hadde betrouwe. alsoe ru
ste hie in sijn hups wel negē maende dpe
gebūdide ielus Bider anō blitscap vmaē
ic di keer dine grote genade tot mi eñ hel
pe mi alre ioncfrouwē vrouwē dat ic god
ewelickē moet beschuē amen. Aue mari.

Die derde blitscap

Verblide di maria pesse bloepender rijs/
du biste allē mensce epn genuchlicke pa-
radijs Dijn derde blisscap en can npemāt
vol grondē/die di aenstōde ten wolicken
stondē Doe du gebaerst dē hilligē crist/
wes dochter eñ moeder du bist Daerom
me bistu die porte Ezechiels/du bist oeck
die steen des berchs daniels God quam
doer die porte seluer gaen/also dat sie nie
wert opgedaē vādē berch wert gehauwē
ein steen/sonder mās hant eñ ands geen
Also wert sonō mans kōne/vā dp geborē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

die waer sonne Als der sonnen schee gaet
doer dat gelas/daer nie ghepn broke an
en was Also heuestu de sone godes die o
der eñ was/gebart in dessen bras/om ös
toe vloesen vãder eewighe last. O rosen
bloe wat blitscap was di doe/alstu bescou
des; ñ godlicke aesicht vol hemelsce dou-
we Du leidestehe wordine borste/du gaet
ste he menich cussen Sider derd blitscap
vermaeic di/keer dine groete barmher-
ticheit toe mi eñ helpe mi gebñdide vrou
we/dat ic dat godlicke aesicht mach besou
we. amen Aue maria.

Die. iiij. blitscap

Verblide di maria vrolicke lepdsterne/
dñ vierde blitscap wil ic ere gerne/die du
ontfingbes toe de tyden doe die dri conin
ge quame gerede/eñ offerde dine kynde
groete solt/wirock/mirre eñ golt Die wi
rock die die priester te offere plach/ daer-
men wel bi ghedencke mach dat dat ghe
benedyde kint Marien die hoechste prie-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ster solde bedpeden dpe hem seluen offe-
ren solde voer al der werelt sonde Dpe
bitter mirre betiekent zij doot dpe ons ũ
loeset heuet wt alre noet Dat golt be-
teickẽt bouẽ alle dinc dat dijn kint is een
machtich coninc Du biste epn tortelduue
sond gal. du biste een croen der hilligher
alle Bid vierder blitscap ũmaen ic di. bid
dijnẽ leuẽ soen voer mi dat hie mi nũmer
en laet sterue ic moet zijn hulpe verwer-
uen. Amen. Aue maria gracia.

Die vijfte blitscap.

VErblijde dp reyne rose sond dorne/
vã coninc Dauids stãme wtuercoo-
ren/dijne vifte blitschap was doe/doe du
bloepẽde rose van Jherico/vroelic wt gin
ges vã Bethleem/tot dẽ tempel vã Jhe
rusalem Daer broechstu dat ghebenedi-
de kint/wilcke was dat eewige licht des
vaders sijn Doe quã dpe olde Symeon/
inden tempel gaen/dpe hadde epn ant-
woert vã den hilligẽ geest ontfaẽ dat hie

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ontfaen dat hi nummer solde schidden
vā desser eerdē/ dr gebñdide kint solde hē
toe sein werdē Doe hē dat kint in sīne ar-
mē wort gegeuē/ doe begerde hi vā vreu
dē toe steruē. Doe quā oec vrouwe Anna
pphetissa/ si begingē dat volicke hoech-
tijt lichtmisse Si loefdē eñ gebenedidē dr
leue kint/ wāt voor der tijt noch sent/ en
wort nie so hilligē kint geborē/ waer des
neit so waer al die werelt vloerē Bid vijf
te vreudē vmaen ic di bidde dñ leue kint
voer mi/ ende vblidet mi in miner lester
noet eñ bewaer mp voerdē ewighē doot
Aue maria Die. vi. blitscap
Verblide dp Maria rose roet/ dine seste
vreude was wel groet Doe du ōtfenges
tottē stondē als dñ leue kint waert gewā
den/ dattu lelie bloē w tuer tijt hadde ste
dri dagē vloriē Doe du hē vondes so was
hie di onderdaen/ dine kuischeit heeft dat
wilde eē hoern onbgaē Du hefste gemac-
ket vā een leuwe epn lā/ du hefste dē wil-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

dē aern gemacket tam Du hebste gebon-
dē dē sterckē Sampson/ du hebste ůwon-
nē dē wȳsen Salomon Du hebste dē wil
dē pelicaen geuangē/ Die salmander is
ooc tot di wt den vuere gegangē Du heb
ste ůsoenet dē grim mēde pantier/ du heb
ste ůwōnē dz grote elphē dier In di wert
die olde fenix ionc/ doe vdith ū sprāck den
hoegē sprouc/ vandē hemel totter eerdē/
doe god wolde in di mensce werdē Bider
sester vrē dē ůmaen ic di/ keer dȳn berm-
hertichеit toe mi/ eñ help mi dz ic nūmer
moet ůscheidē wordē vā di Amē.

Die soeuende blitscap.

Verblide di maria hemelsche coninginne/ dine soeuēde blitscap gaet bouē al sin
ne/ doe die hemelsce coninc haelde di tot
sinē throē/ eñ croōde di mit dz eewige loē
Daerōme bistu die cloecke abigael/ dpe
dē conīc dauid beuel doer die cloech: hore
sinnēnā hiese tot eē conīgine Du bistu oec
vrouwe hester die clein borne/ dpe du co-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

nine Allwer? hadde wtuercoē/ die clepn
boꝛn woes in epne groete vloet/ hie mae
ket sie coninginne ouer al zijn goet Also
heeft die hemelsce coninc bi dp gedaē/ eñ
hefr dp toe epnre coninginne ontfaē/ oec
liet de wijse coninc Salomō tot siner rech
ter hant settē epn thron daer hie zijn mo-
der op ontfenc mitte coninclicke croen Al
so dede die hemelsce coninc verwaer/ die
si ontfenc mitter engelscer schaer/ eñ set
te di tot siner rechter hant al daer. Spder
soeuender blitscap vmaen ick dp/ bidt dē
hemelschen coninck vrentlicken voer mi
dat hie mi brenghe toe den hemelschen
throen/ eñ vleene mi die eewighe croen.
Amen. Aue maria gracia.

Die soeuē blitscappē die maria heuet
indē hemel mē lest dat Maria sich heuet
openbaert op eentijt sunte Thomas dē
bisscop seggēde Die mi dagelicx eert mit
dessen soeuē blitscapē de ic nv hebbe indē
hemel den wil ic weder vblidē in siner le-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ſter vrien Aue maria

Verblide dio maria werdige mod conin
ginne der hemelē wāttu biſte vhoget bo-
uē allē choirēder engelē Du ſittelt naeſt d
hilliger drivuldich; / mit; ondlinge vdiē
ſtē glorificeert ind ewich;. amē Aue ma.

Verblide di o maria mod eñ magetrein
wāt dine glorie bouē gaet allepn in wer-
dich; eñ in eerē allē hilligē in die glorie d

Verblide di o ioncfer (hemelē am. aue
ſchoē wāt als vand ſonnē wort vluchter
die thoen alſo wort al dat hemelſche hof
vluchter eñ vblidet vā dinē lof amē. Aue.

Verblide di o maria een coninginne bo
uē allē vrouwē / wāt al die hemelſche bor
gers di mit genoechtē an ſchouwē / ende
ſinnē di gehoerſam mit wonderlicker ee
rē / als toe behoert der moeder ons heren
Amen Aue maria.

Verblide dp o maria moder ſchoen eñ
whs wāt die wille god eñ die dine is / eñ
wat di behaget; ſenteert die hilge drivol

dicheit/eñ dat wort di gegont mit groter werdicheit amen. aue maria

Uerblide di o maria moder eñ maghet claer/wãt dñ leue kintals dat is opẽbaer die di denẽ eñ louẽ/wil mit sondlingẽ gracie begauẽ eñ hir naemaels mit sine gloriẽ cronẽ tẽ ewigẽ dagen. amen Aue ma.

Uerblide dio maria hemelsce coningin ne/wãt dine glorie eñ bliscap sal nümer ỳgaẽ/ mer wassen eñ merẽ bouẽ al chorẽ der engelẽ eñ altoes durẽde blỹuẽ staen noch in eewicheit nümer ỳgaen. amen

vl?. Di heuet god bouẽ al anderẽ wruer corẽ Eñ di gesett toe siner rechter hãt bouẽ al engelsche chorẽ Collecte.

Oer desse blytscappẽ eñ vroudẽ o maria iongfer eñ vrouwe bidde ic di wt rechter trouwe dattu mi neit wilste vlmadẽ/ mer alth̃t in/ diner genadẽ bliuẽ latẽ eñ als ic mine schult sal betalẽ eñ sterue ẽsoe wil mi aflaet vã allen sonden verweruẽ/ dat ic dan mit di mach beschouwẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

die glorie der hemelē Amen

Dese vijf bedroeffenisse heuet maria ge
opēbaert sunte Johānes euāgeliste seg-
gēde Die mi dagelicx ymaēt desser vijf
droefnisse mit vijf Pater no. eñ vijf Aue.
maria den sal ic vcrigen vgiffenisse al sin
ner zōdē/ eñ alsulchē loē indē hemel recht
of hie hadde. xl. iaer ghelefrin aller volco
melhz der druechdē mit anderē voelē gra

O Maria moedr ons herē (cie. Pr.
iesu xpi die eē troesterinne allerbe
droefder hertē biste Jc ymane di vdroefnis
se die du in dinē hertē hades/ alstu vā Si
meō dē ppthete indē tēpel hoerdes/ dz dij
modlike herte doersnidē solde dat swert
des rouwes/ doordz grote lidē vcrige mi
waerachtige berou al miner sondē/ eñ dz
zijn bitter lidē moet in mi we;ē toe allē ti

O Maria modr ōs herē (dē Pater.
iesu cristi die eē trosterinne alre be
droefder hertē biste Jc ymaen di vdroef-
nisse die du dinē hertē hadges alstu dinē

leuen soen drye dagen lanck ghloren hadt
des/ eñ neitonē den wendē of maeghen/
mer indē tempel vondes Doer dat grote
lidē verclīghe mi ghenade eñ gracie by
dinē leue kinde dat ic dach eñ nacht hem
deuotelickē moet denē/ eñ hyrnaemaels
eewelīcken mpt hem regneren Amen.
Pat. nost. Aue maria

O Maria mod ons herē Jesu christi/
die ein troesterinne alre bedroefd
hertē biste Ic vermane di doer dockenis
se die du in dinē herten haddes/ alstu dī
leue kint vandē iodē geuangen eñ ghe-
spannē doer den hilligē geest bekandes.
Doer dat grote lidē ōcrige mi dat werdi
ge lichā eñ bloet dines leuē kindes nv eñ
inder vren mijns dodes deuotelīckē toe
ontfangē toe troest eñ salicheit miner sie
len amē. Pater noster qui es in celis etc.

O Maria mod ons herē iesu cristi die ein troesterinne alre bedroefd hertē biste Ic ōmane di der
{Aue ma.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

droeknisse die du in dinē hertē hadd es al-
stu dinē enighē soen naect eñ bloet in soe
groter ellendicheit, tusscē twee moorde-
nars andē cruce hāgē segest. Doer d; gro
te lidē bloese mi vā allē sculdē eñ pīnen/
eñ stae mi bi in miner lester noet/op dat
ic moet nūmer sterue dē ewigē doot ainē.
O maria mod ons herē Jesu p̄i die een
troesterinne alre bedroefd hertē biste Je
omane di der droefh; dye du in dinē her-
tē hadde sal stu dō leue kint so bloedich in
dinē schoet leggēde seges. eñ dō gebōndi-
de aē sticht in sine wōdē d; ucties Doer t gro
te lidē dōs hertē ōtferme di mī nō nu eñ
ind lester vrē als mī lychā eñ siele sullen
schidē/op dat ic mi dan moet mit di in ee-
wicheyt vōlid en Amen.
Een deuote antiffen vā onse leue vrou-
we gheheten Salue regina
O Egruet bistu coninginne der berm-
herticheit, des leuens eyn soetich;
eñ ōse hoep i dese ellēdich; wiōsalige eue

kinꝺ roepē toe di droeflikē/eñ in deſſē da leſuchtē wi toe di ſcreintlickē/ dattu onſe voerſprakerſſce willes wezē truwelickē eñ dine ogē toe ōs kerē bermhertlikē/ op dat wi ieſum die vruchtdines lichās nae deſſer ellēdich: moetē beſchouwē mit op in ewicheit. ꝟ?. Jn al onzē duc eñ lijden coē ōs toe hulpe alre goeꝺtierēſte troſter inne maria Op dat wi na dit leuē moetē ſinghen allelupa ¶ Collecte

OAlre glorioeſte maget maria ic bid de doer dat groote liden dat dñ lp chaē doe leet doe dat ſweert des rouwes/ dñn herte doer ſnijt dattu mi willes vcrí gē vgiffeniſſe miner ſondē/ eñ nae dit le uēdie bliſcap der hemelē amen.

¶ Een deuote ghebet toe maria vol rou wes ſittēde onder den cruce

Troeſterinne alder bedroefder her tē in deſſer ellendich: iōcfer maria. Jc bidde di mit alre oetmoedicheit dattu di willes gewerdigē die ogē op mi teſlaē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

dijnre barmhertichеit/eñ mij leuẽ bewa
rẽ vã allẽ quadẽ doer dijne grote goedtie-
rẽheit o minnẽtlicke moder keer alt oes
dijn modlicke aensicht toe mij vruntlic-
kẽdaer du mede cusseldes dijnes dodẽ kin
des gebsidde acẽsicht so bedroflickẽ op dz
tet mi moet wezẽ eẽ vloeninge teghẽhẽ
ewelickẽ die wondẽ des rouwes die dijn
modlicke herte mz groter wie doorsnede
moetẽ mi vcrigẽhertlikẽ berou voor alle
mij sondẽ Dij ontfermelike surhtẽ moet
mi vleenẽ eẽ stadich begerte dijnes leuẽ
kindes/eñ dij bedroeflicke strien moet in
mi stortẽ traẽ des saligẽ berouwes Dijn
wordẽ die volbedroefnissen weren/motẽ
wt mi druuẽ alle quade gedachtẽ eñ ōnut
te wordẽ desser tijtliker dingẽ/eñ dij schic
kelike gelaet der sedẽ moet in mi dodẽ al
le vrpheit ōsichlicker leeftẽ. O maria dij
herte dat gein troest heuet ontfangẽ/mo
tet mi geuẽ vlsmadenisse werlijcker min-
nẽ/eñ in mi stortet dẽ suetẽ smaeck d god

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

licher lefte/wilcke dat bruiloftes cleet is daer mede getleet moet wezē die dē here der glorie toe beschouwē begerēde is/ eñ dit gebñdide mod in dat paradijs. amen

Een deuote gebet toe Maria hebbende hoer leue kint optē schoet vol wonden

Ick bidde di bedructe mod godes doer dē grotē row dē du in dinē hertē ꝛc.

Hier beginnē sūnige deuote gebedē vā dē hilligē Eñ eirst vā sinē enghel

Ick bidde di hillige engel dē ick bin beuolē/ dattu mi willes bewarē vā allē quadē/ op dat ic neit moet vallē in zō dē/ mer altoes mit toe dē rechten wech der salicheit keerē Oet bidde ic dio hillige engel dattu mi nv eñ inder vrē mijns dodes wilste vā desen bosen vpandē beschermē/ dat sie mi neit in mishoepē noch ongelo. ue moetē brengē/ mer dat ick nae der tijt mijs leuēs moet comē toe d beschouwisse mijs scepper s in de blitscap des ewigē le uēs. amē Oā sint ioseph dē patriarche

Wēlet ghegruet o alre hillichste ioseph vad eñ dener ons herē eñ eñ bruidegō d iōcker marīē/ du biste ind erdē god behaechlic geneest bouē al anderē hilgē/ eñ daer ōme nv indē hemel d heuē bp maria bouē alle geestē eñ engelē Ic bidde dine grote mildicheit eñ dine ōbegriplike hillicheit/ dat ic moet hpr alle quaet d winnē/ eñ mi toe doechdē kerē toe allē tyden/ op dat ic hier vā sondē gereinicht/ nūmeē moet vā dī dschidē worde in ewicheit. amē Pa.no. Vandē hilligē drp coningen.

O Eerwerdige eñ hillige drp coningē Ialspar Melchior eñ Balthazar vol vā allē doechdē Ic bidde v doerdē conic al reconingē dē ghi werdich hebt geweest to seen leggēde in dat cleene cripkē dat ghp mi wilt bewarē van minē vpanden sielichen eñ onsielicken eñ van allen quadē eñ schanden op dat ick in uwe teghenwordicheit eñ hulpe in die vre mynsdodes moet onduidē nz dz ic worde geordelt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

toe der eewiger pijnē/mer gereinicht vā
allē vlecke der sondē/eñ doer v ydiēste dz
part der engelē moet vercrigē Amē.iij.pa.

Van sinte Peter den apostel

Oalre hillichste apostel sinte Peter
des eewigē leuēs een sloetelbrager
sond twijuel Ic bidde di ootmoedelicken
dattu di willes gewerdighē voer mi toe
biddē/op dat mijn herte vsoent moet wor-
dē mit god doer dine ydienstē toe vertri-
gē vgiffenisse al mijner sondē Oet bidde
ic di dattu mi wilste erweruē berou ende
warachtige penitencie toe doen in allen
tijdē/so alstu des doe du bitterlicke scri
des na dattu dinē mester.vslacket hadde
Eñ alstu vloeser worde vā herodes han
dē/soe vloese mi doer dijn vdpenstē eñ be-
dē vā alle mine viandē eñ vā des duuels
tādē/amē.Pater. Vā sinte Pauwels

Ick grete di o hillige apostel sinet
Pauwels die nv dat godlike aē sicht
bist ebeschouwēde Ic bidde di oetmoede-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

likē dattu mi wilste beschermē vā allē vn-
andē eñ quadē die mi an moegē comē op
dat ic onō dine bewaringe moet bliuē toe
allē stondē/om te vcrigē na dit leuē die ee
wige glorie Amē Pater nost. Aue ma.

Van sinte Andreas apostel.

O Hillige apostel andreas vā god wt
uerkorē Ic vmane di diner hilliger
passiē die du ledes vā Egeas dinē vvol-
ger/alstu queemste op dyen stede daer du
dat cruce berept seges eñ du met groter
begertē ropēde sprekes O gliede cru-
met ganselen hertē begert/eñ nu mynder
stelēdaer an toe sterue bereit Ic come bli
delickē toe di op dattu blitlickē ontfangen
wilste mi sinē discipel die gehangē heuet
in di rmen. Pater noster.

Van sinte Johannes euangeliste

O Hillige apostel Johānes euāgeli-
ste/ du biste werdich gewest in dat
quētmael op die gebōnde borst cristi toe
rustē daer du wt heuest gelogē dat myn-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

mā̄ dā̄ god leluē̄ wilde. Sy leue moē hee
uet hie di in eē̄ bewarer beuoelē̄ indē̄ cru
ce als hi sprac wyf lūet an dy kint hāgen-
de an dē̄ cruce Bidt voor mi dinē̄ melter
eñ here dat ic mi toe allē̄ dr:echdē̄ here/ eñ
dit leuē̄ die blitscap des hemels vcrigē̄ n.
Pa.no. Cā̄ sūte iacob apostel

O Iacob een apostel des heerē̄ eñ eyn
neue der iōrfer marie Di heeft god
groetlickē̄ geeert/ eñ myt voelē̄ doechdē̄
vcirt Alsu sine godheit op de berch tabor
heneē̄ geleē̄ dat mi noch nūmer sal meer
gesc:en Du biste alle pilgrims eñ armē̄
in:ein troest gegeuē̄ die an di hulpe vsoec
kē̄ in boerē̄ doet of leuē̄ Bidt voor mi eñ
voer mine vrendē̄/ dat wi god bouē̄ al ma
tē̄ minnē̄ eñ na dit leuē̄ die blitscap der he
melē̄ vercrighen Amen. Pater noster.

Dit is van eenen apostel in dat
ghemeyn.

O Erwerdige eñ hillige apostel. n. de
n v biste gebruckē̄de die blitscap der

hemelē Ic bidde di oetmoedelickē dattu
miner wilste gedachtich wesen doer dat
ansicht des herē op dat ic doer dū ghebet
eñ ōdienstē moet bewaert wesē vā allen
scadelickē eñ quadē; eedē/mer voert gaē
in guedē werkē eñ doechdē Oec in dpe
yre mys dodes wilste mi bewarē eñ be-
scermē/voer die anptē der boeser geestē
eñ duuelē/op dat ic moet comē in die blic
scap alre hilligē daer du nu biste regnerē
de toe eewigē tijdē Amē. Pa. no.

Een ghemeingebet vā voelē apo
stelen of ander hilligen

O Ghi hilge apostelē. n. eñ. n. dpe nu
mit rpo unen brudegō in ewicheit
sunnē regnerēde Ic bid v oetmodelikē do
re die eere eñ leefte daer v god mede ye-
uet glorificeirt eñ gehilcht/dat ghy voer
mi arm sondaer wilt bidden/dat ic mpt-
te ontfanckenisse des hilghen scraments
ende des hilligen olys moer verciperet
worden ende woel bewaert/eer dat ick

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

vanhir sal schidē/eñ dat sv regē woordē
heiten hulpe in die vre mȳs dodes moet
ondwindē op dat ic neit mittē boesen vp
andē worde geoordelt totter ewiger pinē
mer gereinicht vā allē vleschē der sonden
eñ doer v ōdienste dat part der engelen
meiwicheit moet vcrigē Item Pater nost.
Item een euāgeliste epn gemein gebet.

O Yillige euāgeliste. n. die van god
wtuercoren biste ze predikē dielere
cristi daer du mede hevelt vwonnē die a-
ristoteles listē Bidt doer mp in desser
ellendicheit dat hie mp wil bewisen zȳn
bermhertich: toe ōwinnē alle quaet des
duuels der werelt eñ des vleisches/ō toe
vcrigē na desse tyt de blischap des hemels
Item Pa.no. Item allē apostolē ende
euangelistē ein gemein biste

Ic bidde v hillige apostelē eñ euāge-
listen mittē. lrrij. disciplē ōs herē ie-
su cristi/dat ghi mp willē bewarē vā des
duuels listē/eñ in godes loue eñ diēst de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

nuñē Ontbindet mi oock vā minē sonden/
eñ doet mi voert toe gaē in allē duechdē/
op dat ic na dit leuē als ic sal sterue moet
mit v vōrigē die glorie d hemel. amen

Vā sinte steuē dē hilligē martelaer

O hillige martelaer sinte steuē dpe
voer dē here heuest gegeuē dñ le
uē/ alstu om die rechtuerdicheit dī heuest
late dodē/ eñ dē loē godes leges bi dp staē
in nodē Du bedeste voer dñ vpandē op dī
nē tuneen/ eñ sprekes vaō vgif hē hoer; d
den/ vwerue mi bi god dē here/ dat ic alle
quaet in guet moet kerē/ eñ mñ vpandē
lee hebbē/ alstu mi dat geleert heuest bp
di selue Oet sta mi bi in mñ nō lester noet
als mine siele vandē lichā schidē moet dz
sieneit sterue den ewige doet Amē. Pa.

Van sinte laurentius

Laurentius hillige martelaer eñ ein aē
ro eper beson Di is vandē pauwes sixt
beuolē den scat der hilliger kerchē toe ba
warē dē du heuest gedeilt dē armē/ de vo

di in ellendicheit werē kermē Dyn heilic
heit des leuēs heuet die dodē ouwect/ende
die sonders toe doechdē ghetrecket Alstu
di om christus heuet latē bradē/dat Dio-
cleciano quellic was geradē Gidget voer
mi in dessen ellendigē dael dat ic moet dz
uuerd boesch; owinnē dorch godes gena
de/eñ na dit leuē ouerigē dz eewige loē hys
bauē Amē. Oā sinte Erasmus marteler

O Hylge bisscop eñ marteler ic bidde
di dattu mi desse achte dagē wilste
bewarē/die toe volbrengē dorch gods ge
nade/op dz in mi neit worde vollēbracht
des duuels rade Oec beuel ic di mȳ lichā
eñ mȳ siele eñ al mȳ vriendē mit al dē ge-
nēdaer ic schuldich bin voer te biddē/dat
wi alrȳt in vredē/voerspoet eñ in blitsca
pē motē leuē eñ namaels in ewich; mpt
di leuē amē Oā sinte Christoffer

O Christoffer billige martelar du he
uest op diner schuld ghedragē/god
de here in dinē vledē dagē ick bid di doer

dñs scheppers name die al dinc heuet ghe
macket waele/ dattu my wilste wesen eē
troester in allē lijden/ nv eñ toe allen tidē
dat ic doer dijn ghebet eñ ỏdienstē/ moet
vrp bliuē/ vā die pestilēcie eñ vā al sen ijn
eñ dat ic in dessen leuē di also moet dienē
dat ic na dit leuē in ewicheit myt di moet
regnerē. amen. Pat. nost. Aue ma.

Van sinte Sebastiaen.

O Soet vā gelouе alre hillichste mar
telaer sebastiaē/ doer wes ỏdienstē
eñ gebedē dat lāt vā Lōbardien vand pe-
stilēcie was verloeset doer dijne genade.
Bidt voer mi eñ mine vrēdē god dē here
dat hie ōs doich dine verdiēstē vand siec-
te ỏ pestilencie eñ vā allē quaden wil ver
loesen eñ beschermē/ mer in duechden spa
ren ende sterckē/ op dat wp hyr na maels
nummer qualiken moeten steruen. amē
Pater noster. Aue maria.

O Vā eynē martelaer int gemein
Du erwerdige martelaer sunte. n.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

die mi mit christo in ewicheit bliue regne
rẽde Ic bidde di oetmoelickẽ doer dye ere
eñ leefte daer dy god mede heuet glorifi-
ceirt eñ gehilliget/ datmi voor mp wilste
biddẽ dat ic myt waer berou eñ volcomẽ
bicht mitte ôtfanckenisse des hilligẽ sa-
cramẽts eñ des hilligẽ olys moet vercirt
werdẽ/ eer dat ic vã hyr sal schidẽ/ eñ dat
ic dine tegẽwordicheit eñ hulpe in dien-
mỹns dodes moet ondwindẽ/ op dat ick
neit mettẽ boesen viandẽ worde geordelt
toe der ewiger pỹnẽ/ mer gerepnicht vã
allẽ sondẽ/ eñ door dỹn ôdienste moet dat
part der engelẽ in dat eewige leuẽ ôcrỹ-
gen. Amẽ Vã die. x. dusent martelars

O Gloriose eñ hillige martelaers eñ
ôuerwinlicke ridôs des kerstẽ ge-
loues Ghi hebbet met groter pỹnẽ ôcre-
gẽ/ op dẽ hilligẽ vridach die crone ô mar-
teliẽ als ghi werẽ met scerpẽ doernẽ ghe-
croent Oeck sinnẽ alle te pkẽ des lhdes in
uwe cruicinge geschiet dye cristus in sinẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

lichā hadde gelēdē/ als hi ande cruce hinc
waer ōme hebbet ghi croulickē gebeden
voerde ghene die uwes lidēs gedachtich
werē mit guedē wercke/ vastē eñ beden.
Des heuet v god geloft eñ gegeuē/ dz de
gene die uwer pinē gedēckē in dessen le-
uē/ dat sie nūmer quades doets sullē ster
uē/ mer alsaets vā allē sondē weurē Amē

Een antiffen vā voelē martelaren

O Jt sinnen die om die minne godes
hebbē vachtet die duuwinge ō mē-
schē Die sinnē nv sich vblidēde in dat ryck
der hemelē inicte scharē der hilligē eñ der
engelē O woe pretiose is die doet der hil-
legē die alrēt staen voer dat anschyte des
herē eñ sullē nūmer vā hē vschidē worde
woe einigē tydē Amē vlus. Glorioese is
god in sinen hilligē eñ sier wondlic in si-
ner mogēthеit sond cwpuel Collecte

O Here iesu criste die dine hilligben
martelaers. n. eñ n. die ewige gla-
rie vleent heuest/ wi biddē di oetmodelic-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ken dat wi doer haer verdienſten moetē
comē toe der ewiger ſalicheit eñ ons mit
di verbliden in eewicheit Amen.

O Jan voelen mārtelaers.
O Ghi hilligē martelaers alle dye
v bloedt gheſtortet hebbē om dye minne
godes Ic bidde v oetmoedelickē dat ghy
voer mi wilt bidden/ op dat ick moet al-
toes mitten herten bereit weſen/ alle tri
bulacie eñ wedſpoet willētlickē toe lijdē
eñ voer die gene die mi leit eñ quaet doē
toe biddē Oec bidde ic dat ghi inder vren
inſins dodes wilt mi trouwelibē bi ſtaen
in allen nodē eñ minē wtgant met uwē
geboden verſekerē toe allē tydē op dat ic
mi na deſer tijt met v in ewicheyt moet
verbliden Amē Jā ſinte Martē biſſc.

O Erwerdige biſſchop ſinte marten
dijeuet god beſond wtuerkorē on-
der allē yilligē naeſt dē apoſtelē. want u
biſte geweeſt voldoechdē die in anderen
yilligē werē gedeilt in partē Oetmoe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

dicheit eñ lȳdsaēheit/reinicheit eñ vierle
heit/werē dine wapē/daer mede du he-
ueſt geleert dȳ geſtelike ſcapē woeſie ha
re viandē ſullē verwinnē/dye ō me gaen
die ſtelētoe verſlidē als grimmēde lewē
Bidt voer mi doer dȳn hilge leuē dat ick
haerſtrickē moet ontgaē eñ in duechden
leuē op dat ic na deſſer ſterflickheit/moet
comē toe der eewiger ſalicheit Amē. Pa.

O an ſunte nicolaes biſſchop.

O hillige ſunte Nycolaes dye nept min
ner biſte dan eenich pauwes Du biſte ge
weſt vol vā duechdē eñ leren/ als dȳn le-
uen dat heueſt beweſen voer voiſten eñ
herē Den armen biſtu toe hulpe comen
in noden alſtu den heueſt mede ghedeilt
dine tȳtlicke gueden Oetmoedicheyt is
in di gheuonden/ mer dȳne barmhertic-
heit en conde nemāt wt grōdē/wāt die dī
ne hulp hebbē gebert tot enigē tidē dē he
ueſtu bi geſtaē in druc ende lȳden. Ich ar
me ſondaer ſette alle myne betrouwen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

in dinen hulde dat ic moet mine gebreckē
vwinnē op dat ic met di moet in ewicheit
mi vblidē amē. Pater noster

Opn gemein gebet vā einē biscop

O hillige.n. biscop eñ cōfessoer die di
uu verblides mptē engelscē chorē
wāttu doer dñ hillige leuē ons heuest ge
leert woe wi ōs desser werelt sullē steruē
eñ in doechdēleuē Dat vleps der werelt
eñ dē duuel heuestu vwonnē eñ daer me
de dēhemel gewonnē Bidde voor mi in
desser tyt dat ic minē euē mēsce moet rech-
te doē eñ gelic eñ steruē vā allē quadē om
toe di te comē hyr bauē Amē. Pater nost.

Van sinte Jeronimus

O Jeronime leraer der hilliger kerc-
kē/ du hpste vlichtet mpt godlicker
scriftē Doer wilkē du die voelheit d kette
rē heuest vwonnē/ die sich diner wishey
neit mochtē vwonderē Dyn leuē was vā
groter penitēcie/ doer wilke du heuest v-
creghē vā god genade eñ gracie Bpdet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

voer mi in desser ellēdicheit dat ic dīn le-
uē moet nauolgē mit alre nerstlicheit toe
vcrigē die blitscap d hemelē in eewicheit
Amē. Pa Ua sinte benedictus abt.

O Glorioese exemplar d duechdē esti
epn voorgāger d monichē vaē be-
nedicte Ic bidde di doer dē genē die di he-
uet wtuercoren in ein gestelicke leuē/dat-
tu ons in desser vgaderinge wilste gena-
dich wesen/eñ vā allē strichē des vlepses
der werelt eñ d duuelē bewarē eñ bescer
mē/op dat wi door diue hilge vdiēstē mo
tē wal leuē eñ salich sterue Du hefst doer
grote lefte der godlicker minnē voerwā-
nē dat vuer d vleislicker begeertē waer-
ōme bidde voer ōs in desser ellēdiger eer
dē/op d; wi nūmer motē desquadē doets
sterue mer dat ric d hemelē werue Amen
Pater no. Ua sinte Franciscus

O Francisse hilligh e vaē du heuest vp
god geuondē grote genade alstu desse we
relt heuest vlatē eñ ein arme leuē om god

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

angenomē Alcdō eñ wallust heuestu ver
smaet eñ vachtet/ eñ crist? leringe na ge-
uolcht inpt guedē werckē eñ gheedachtē/
wāttu dā wertste eē begh̄ō minre broōs/
die geuest sinnē dine scholers/ die geē tht
licke guet motē sluckē noch des vleisches
genoechtē/ hpr ōme bidde voor mi dē he-
rē ō; ic moet na volgē dine lerē ō toe vcri-
gē dat eewige leuē dat ic vā hertē bē bege
rēde. amē. Vā sunte Iob den prophect

IOb die hillige ꝓphete als hie sat in
grotē vdriete/ cñ zhn vriendē hē voel
lidēs an dedē/ soe heuet hie nochtās alt̄t
god gebñdidet al die scrifte der bibel ons
dat bedudet wi biddē di o hillige eñ lidsa
me mā dattu ōs wilste vloenen inpt god
die al dinc goet mackē kan/ dat hie ōs wil
le vloesen vanō sierē epidimie of pestilē
cie genāt op dat wi moetē comē in dat be
lofte lant dat allē hilligē is wael becāt. A.

O Vā sunte Anthonis marscalck
Hillige marscalc anthonis du biste

een afroeper des gènes die in nodē is Di
heuet god die macht gegeuē/ toe beschēr
mē die mēsce voer dre pestilētie ēn voer
dat vuer der hellē Bidder voer mi in des-
ser ellēde dat ic nūmer moet sterue dē ēn
uerliendē doot in minē lestē ende. Amen

O aen sunte Rochus

WEset gegruet o hilge vrent godes
sunte roch? dē gecleidet heuet die
almechtige godheit/ mitte glorie ō hillic-
heit/ eñ vcirt mit sinen leeftē in eewicheit
Ic bidde di doer des engels scoēheit als hē
di opēbaerde eñ spiac met groter minlic-
heit/ dat al die ghene die dinē name wor-
dē eerē eñ anropē mit innicheit soeldē be
waert woldē vā allē quadē ō sterflichept
dattu ōs wilste behoedē vandē ōuerliēdē
doot eñ van allen quaden desser ellendic-
hept/ op dat wi met volcoemē berou on-
ser sondē/ nae desser tijt moetē comen toe
der blitschap der hemelen in eewichept
Amen. Pater noster. Aue ma.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Een gemeln gebet vã eĩn cõfessoer

O Hillige.n. cõfessoer dpe nu mit xpo biste in ewicheit regnerẽde Ic bidde di oetmodelickẽ doer die leefte eñ eere daer di god mede heuet geglorificeirt eñ gehilgerdatmu voer mi wiles biddẽ dat ic mit waer berouweñ volcomẽ bichte mitte ẽfanckenisse des hilgẽ sacramẽts eñ des hilgẽ olys moet ẽeirt wordẽ eñ bewaert eer dat ic vãhyr sal schidẽ eñ dat ic dine te gẽwordicheit eñ hulpe in die vre mijs do des moet ondwindẽ op dat ic neit mitten boeser viandẽ worde geordelt toe ẽ eewiger pinẽ/mer gereinicht vã alle sondẽ eñ doer dij ẽdpenstẽ dat part ẽ engelẽ moet mit di vertrigen Amen. Pater noster.

Een ghebet van voelen confessoren

O Ghi erwerdige cõfessorẽ eñ lerars der hilger kerckẽ Ic bidde v oetmodelickẽ dat ghy truwelickẽ wilt voer mij biddẽ op dat ic doer die gracie godes dpe gebodẽ eñ insettinge der hilger kerken

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

moet volbrēgē eñ houdē eñ vā allē dat mi
mach vā god trechē of lerē bewarē eñ be
scermē/op dat ic inō vrē mȳs doden als ic
vā hyr sal schidē moet doer uwer dienstē
comē in die glorie der hemelen Amen

Vā sunte katherina die hillige iōcker

Welet gegrueto erwerdige iōcker
sunte katherina begrauē opten
berch vā synap Di heuet vā ewicheyt wt-
uercorē ein bruet toe wesen/die vā eenre
reiner maget was geborē sonō mans bi-
wezē Hi heuet di getruwet mit ūnerleek
tē/waer mede du ōdient heuest die claer
heit ō hemelē Dine rutscheit heuet de doc
torē ō werelt ōwonnē desmarenci?eñ;ū
bistanders neit condē ō wonderē Als dve
engel doer di heuet gesprockē/so hebbē ū
gestaē stō als stocken Dat bernēde vuer
was haer doepsel maer die hemel heuet
sich hoerē sielē geopēt Daer na wordē di
grote pinē angedaē vādē rechter/eñ also
sonō troest wordestu gheworpē inō kelc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ker Doe quã porphiri? mit die coninginne di toe visiterẽ/eñ legẽ dine wãdẽ dengel salsuẽ Alstu dã Marcẽtio neit wolde cõsenterẽ/so heuet hi di dẽ doot des sweerdes vwẽ Doe bedestu voer de genedie di woldẽ erẽ/d; si genade eñ hulpe mochtẽ vcrigẽ an lijf eñ an siele waer ome bidde ic di op minẽ kneen dattu mi doer dijne vdienstẽ mit doechdẽ wilste vcprẽ/op dat ic na desser tijt mit di in ewicheit moge regnerẽ. amẽ

O Ã sante barbara iõcker

IC grute di suuerlicke rose des paradijs die wt groter leefte dijns brudegoms dẽ doot heuest geledẽ vã dijnẽ vadr mit grotẽ prijs Ic bidde di hillige iongher hoghe vheuen indẽ hemel/verrrige mi warachtich beron vã minẽ sondẽ/eñ einẽ voertganc in doechdẽ/op dat ick nũmer sonder gewaer biechte eñ dpe sacramẽtẽ der hilgher kerkẽ moet sterue mer doer dijne verdienstẽ inder vien mijns dodes

Mijn ziele moet met di eewelicken leuē.
Amen. Pater noster Aue maria.

Van sunte Agatha ioncfer

O Hylligh ioncfer eñ maghet reyn/
die Quintianū den rechter heeft
vervonnē alleine/als hie di toe onsuuer
heit wolde treckē/daer du leuer den doot
woldes voer steruē eñ di latē toe stucken
reckē Dijn iōcferlicke lichā liet hie ōtdec-
ken/ende dijne borsten mpt groter pijnē
afrecken/mer doer lidsaemheit heeftu
alle lijden vwonnen/ende Quincianum
in die helle ghebonden Biddet voer mp
hilge ioncfer dat ick moet voortghaen in
doechdē om toe vercrigē dat ewige loen/
mit allen hilligh en. amen. Pat. no.

Van sunte Agnes of een andō ioncfer.

O Hilligh ioncfer schoen du bist enu
sittēde inden hemelschen throen/
doer dijne hillige eñ deuote leuen dat vō-
cpzt was mit doechdē alsc leuerē heeftu
vwonnē desser werelt strickē die anders

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

neit en sinnē dā des duuels lyste Bidt
voer mi dē here dat ic mit oe allē doechdē
moet kerē eñ nadit leuē ūrigē die glorie
der hemelē amen. Pater noste.

Oan sunte Vrsula

OErwerdige iōcker sunte vrsula een
nauolgerste der conigynne maria/
du biste vā god wtuercorē eñ vā ein conic
lic geslechte geborē Du heuest ō dē name
cristi dē doot gledē/ eñ biste doer god ho-
gelickē indē hemel ūheuē. Dine reinicht
heuet toe sich getrecket/ bisscoppē eñ iōc-
kerē die god heuet ūwecket/ die croene ō
marteliē toe lydē/ om mit hē sich ewelic-
kē toe ūblidē Nu bidde ic di hilligē iōcker
schoē mit al diner gesellscap regnerēde in
dē hemelscen thoē/ dat ic in miner lester
noet nūmer moet sterue den quadē doet/
mer mit di beliftē dat eewige guet amē.
Oādē. ri diusent ionckerē in dat gemein

OJe sielē ō hilliger iōcker vrsula myt
hoer gesellscap/ sinnē sich nu ūblidē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

in dē hemel mit groeter blitschap / wāt sie hebbē na genolget die voetstappē des hē rē mit grootē lidē eñ pīnē / als sie dē door hebbē geledē Eñ wāt sie omme sine leeftē hoer bloet hebbē gestortet op desser erdē / daer ōme regnierē sie met hē sondē eindē. ūñ. Die rechtuerdigē sullē in ewich; leuē / eñ ōs genade bi god ūweruē Collect

Wi biddē di o almechtighe ewighe god dattu ōs doer dat ūdiēste der elfduisent iōcferē eñ allē hoerē gesellschappē wilste ūgeuē die groeth; onser sondē / op dat wi doer hē moetē coemē toe ū hoecheit der hemelen Amen

Cā sūte scholastica ānte bñdictus suster

O Scholastica repne ionctkerdpe dp god heues geoffert / alstu di in epn geistelic leuē heuest gegeuē / eñ daer god gediēt in voelē lidē eñ steruē. Du heuest dē hemel toe di getrecket als die regē eñ blirē die lucht hebbē bedecket / doe du bitter tranē scrides dat dz broē neit mochte

comẽ ergẽs Dine leefte conde meer win
nẽ dã sinte benedictus mochte biddẽ Hie
sach dine siele indẽ hemel varẽ eñ dat sie
woirt ontfangẽ vãder hemelscer scharen/
Bidtet voer mi in dessen dael/ dat ic nũ-
mer moet in doechdẽ dwalẽ/ mer nae des
ser tyt toe ghebruycken dinẽ brudegõ die
in ewicheit is ghebenedyt. Amen. Pate.

Een gemein ghebet toe een ioncfer.

O Egruet spitu ioncfer. n. een spegel
der clerheit/ vluchtende die werelt
mit reinicheit. Ic bidde dy oetmodelickẽ
datmi doer dine vdienstẽ eñ ghebedẽ/ al-
toes miner gedachtich wilste wezẽ voer
dat aensicht des heerẽ/ op dat hi mi moet
genadich wesen/ eñ my bewarẽ van allẽ
quadẽ in minẽ leftẽ sterfẽ om toe vorigẽ
dat ewige leuẽ dat is sond einde Amẽ Pa.

Een gebet van doelẽ iocferẽ

O Hyp erwerdige ioncferen. noemt
eñ. n. die nv mit christo in ewicht
Anẽ regnerẽde Ic bidde v oetmoedelich

doerdle eere ende leefte daer v god me-
de heuet geglorificeirt eñ gehilget dat gi
voer mi wille bidde dat ick niet waer be-
rou eñ volcome bichte mptte ontfancke-
nisse des hillighen sacramets eñ des hil-
ghen olps moet verpyt worden ende be
waert eer dat ic vā hyr sal schyde/ ende dz
ic v teghē wordicheit eñ hulpe in dpe vie
inyns dodes moet onderwinde op dat ic
neit met bosen vpande worde gheordelt
toeder eewiger pynen mer gherepnicht
van allen sonde/ eñ door v ůdienste moet
dat part der enghelen in eewichept ver-
crighen Amen Pater no.

O Jan sunte Anna

WEset gegruet o hillighe moder sunte
Anna mpt dyne lyeuer dochter Maria.
Du biste geweest dat begin onser salich-
wāttu ōs voert heuest gebracht die mo
godes in desse ellēdicheit Hemel eñ erde
moeten diloseere eñ werdich bewysen
eñ alle herte motē dp dācberh seggben

we allē tyde: Alle kneen moetē di buegē
eñ alle tongē moetē di louē eñ gebñdiē mz
maria dine salige dochter in ewicheyt &
leue moder anna gedēcke miner in allen
druc eñ lidē daer ic in bin op allē lidē/ be;ē
der als mñ herte sal breckē/ mñ mōt neit
en sal sprekē eñ mñ ogē lich soelē ówendē
Comet midāte hulpe in minē leste sterf
uē/ op dat ic genade eñ barmhertich; bp
god moet ówerucē eñ na dit leuē dat ewi
ge leuē dat is sond ende Amē

Jan sinte Maria magdalena

Ic gruete dp o hilge magdalena dpe
toe der sonteinēd bermhertichеit bi
ste gecomē doich bede dīner leuer suster
martha/ eñ doer hoer gracie eñ ghenade
heuest geuondē te órighē ógiffenisse al
diner sondē. Ic bidde di oetmoedelichkēo
wmertoiē leefhebberīe eñ gemeine go
des viēdinne/ dattu mi wilste órigē be-
rou mñs hertē eñ ógiffenisse miner son
dē op dz ic alrt moet bliuē in godes min

ne/om toe beſtre met di na deſſer tijt die glorie der hemēlē Amen.

Oan ſunte Elizabeth weduwe

OEdel ſtam Elizabeth genāt dū hey lige leuē is allē menſcē wal becant wilke du heueſt begonc in dinē kinderlichē iarē als dine olders alle doechdē in di ſagē m; oetmoedūh; werſtu gecleit mer berm hertigheit was altijt in di bereit lidſaem heit was dū ſchilt eñ armoet dū vrēt. Dū leuē heuet god behaghet eñ daerōme dy mit ſiner godheyt vſadicht Bidde voor mi in deſſen ſterflickē leuē dat ick nſimer moet des onuerſiendē dodes ſterue. amē

Oan een weduwe int gemein

OHilligher vrentinne des herēs/ dye doch penitētie eñ guedē werken heueſt verdiēt die glorie des hemels Bid det voer mi god dē herē dat ic moet beron eñ vgiffeniſſe miner ſondē verigē op dat ic na dit leuē moet m; di beſittē die blitſcap der glorie met allen engelē. amen. Pat.

Van allen leuen hilligheⁿ.

O werdighe vriendē godes alle leue hilligē willet mi behoedē eñ beſcer mē voer dye boſe vpandē der hellen/dat ſie mi niet ſchaden moghē an lijf eñ aen ziele O ſchoue eñ glorioeſe maghet ſ. maria ic bidde di met diner werdiger moder Anna eñ met allen leuē hilligē die nv ſin gē in dē hemel alleluya/dat ghi ſamētlijc kē mi willē verwerghē warachtich berou/ eñ aflaet miner ſondē/op dat ick naedeſ ſer tijt moet met v god louē toe eewighē tydē in die glorie d hemelen. Amen.

Hier begint eyn deuote maneire mit; ā mige leringē eñ gebedē woe een menſc ſich ſal bereidē toe dē hilligheⁿ ſacrament.

O God almachtich onder allē waldadē eñ gauē eñ berm herticheⁿ/ die hi den mēſcen heuet beweſen ſoe en is daer neit meerder grooter hogher eñ excellē ter gaue eñ beneficie dan dat hilligh e eñ werdighe ſacrament des altaers welcke

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

is dat waerachtige vleis eñ bloet ons heer
rē iesu cristi dat genutter wort onder ge
daentē vā broet eñ wijn Om dā dat hilli
ge sacramēt profitelickē toe salich eyrder
lickē toe ontfangē soe is ons vā noedē dat
wi wetē hoe wi ons daer toe selē bereidē
eñ bequaē macken. Die eerste berey
dinge toe dē hilligē sacrament.

TEn eyrsten salmē sich bereidē ouer
mitdo waerachtich berou eñ bichte
der doot licker sondē neit alleen voer god
mer oeck voer dē priester die daer sittet
in die stede godes/ meer die dagelickse
sondē sond wilckē mi nz leuē mogē of coe
nē/ wāt wi allē in sondē ontfangē zijn/ ende
oer die vbergē sondē nemāt wetē kā noch
vstaēdie en sinē neit bi vloes d salich; vā
nodē te bichtē dē priester mer god allē be
haluē die geistelicke ysonē der hoer stam
ten holdē dat sie dagheliksche sondē bich
tē sullē Doch die wrotmoedicheit eñ leet
wezē/ sinder; ōdē bichtē die dagelickse; odē

eñ daer vã lich absoluerẽ latẽ eñ penitẽrie
ofkangẽ die soelẽ vryer wesen eñ saliger
sterue eñ gracie bi god vcrighẽ wãt daer
staet geschreue in apocalipsis Seit ôreins
sal comẽ in dat ewige leuẽ/ waer ô saldan
die mẽsce bouẽ al die doorsondẽ bichtẽ eñ
die wtẽ herrẽ lettẽ door berou eñ bichte. A
Wat die beste eñ bequaemste bereidinge
is toe dẽ hilligẽ sacramẽt

Die alre beste bereidinge toe dẽ hil-
gẽ sacramẽt is dat gelouе als dz die
mẽsce geloeue sekerlic dat nadẽ woorden
die die priester heuet ghesproken op dat
broot eñ wyn op dẽ hilligẽ altaer ind sel-
uer andacht eñ meininge als god dpe he
re die gesprokẽ heuet dat dã warachtich
sond eenich twyfel dair is die godheit eñ
die mẽschеit bedecket ond dẽ broot eñ wy
in alsulcker gedaentẽ eñ maniere als cri
stus doe daer sat eñ stondẽ bi sinẽ discipu
lẽ eñ al hie heuet op dessen eerdẽ gewan-
delt eñ andẽ cruce gehangẽ woe dat gele

loue groter is woerm̄ meer sal ontfangē
vandē hilligē sacramēte wāt ōse leue he-
re heuet selue gesproke̅ Al dat ghene dat
ghi biddē de begert gelouet dat ghi ontfa-
rigē sullē eñ het sal v gescheē Dat ghelo
ue eñ ein reine hèrte wort vā ōs geeischet
eñ neit hoocheit des ōstandes noch deip-
heit der vborgētheit godes moegē win-
ōstaen of begripē die dinghē die onō ons
sinnē/ woe die min toenē wi begripē dpe
bouē ons sinnē/ wilt neit disputerē mit di
nē gedachtē noch antwoordē toe der twiue
linge die di vandē diuel ingheseit wort/
mer gelouē dē woordē godes gelouē sin-
nē hilligē eñ sinē ꝓphetē eñ die boese vp-
ant sal vā di vleen Dpe ōgelouige mēsce
eñ sonds en becoert die diuel neit wāt hi
lle sekerlichē besitter/ mer hie becoert die
gelouige eñ die deuotē mēsce eñ quelle
lle seer Daer ōme gae simpel eñ ōgetwi
uelde gelouē toe dē hilligē sacramēte eñ
wattu neit kanste ōstaē of begripē dat bo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

nele dē almechtighē gode wāt god en bē
dreget di neit/ mer die hē selue gelouē die
worde bedrogen. So is dan dat beste
bereidinge toe dē hillighē sacramēte dye
geloeue eñ neit dat betrouwē in die biecht
te of in onse guede werchē/ mer in dat be-
trouwē der woordē cristi als hie heuet ge
sprochē Comet toe mi al de gene die daer
arbeidē eñ beswaert sinnē eñ ic sal vblich
tē eñ troestē Die gene die sich dā bekent
toe wesen eyn sondē vdel vā gratiē eñ vol
alles quades dat indē waerheit also is/ die
selue is bequaē te gaen toe dē hillighē sa-
cramēte/ mer die sich vlatē op haer biecht
te of op hoer guede werchē eñ der gheliec
hē die sint daerōbequaē toe ontfangē dat
hillighe sacramēte/ wāt ein rein herte eñ
alle andē doechdē moetē ghelocht eñ vcrij
ghen worden/ doch dat hillighe Sacra-
ment. Onse leue heere segt indē Euan-
gelio. Dye Medicijn meyster is neit vā
noeden den ghesonden menschē mer den

cranckeu/mer alleen dē cranckē menſke.

Waermen neit lichtelicken vander cōmunien ſal bliuē/

Dat derde capittel

MEen ſal duckwijle loepen toe der conceptnen der gracien eñ der godlicker ontfermhertichept/ op dat wy vā onſen ſonden moeghē gheneſen doer godes barmherticheyt/ende dat wi teghēs al becoringhe des dupuels moghen vercrighen ſterckept. Dye vyandt dye weet wat grooter vrucht ende nutticheit is geleghē inder communiē of inder ontfancknenisſe des hilligheē ſacraments daerom me pijnt hie hem mit allē maneren eñ dat ſakē die gheloeuige eñ deuote menſchē/ alſoe veel als in hē is daer af toe tretken eñ toe hinderē/want als ſommighe hem ſchickē eñ berepdē toe dē hilligē ſacramēte toe gaen/ſoe ſtdē ſi voel invals vā duuelſchē droeme eñ gedachtē/wāt die boſe gheeſt als Job ſchrijuet coemt onder dye

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

hin.ō godes op dat hie mit sinen scalcheyt
sie vōstuerē mach/ of dat hie sie vueert eñ
begaē macht/ dz sie also hoer affectiē eñ
deuotiē vminnerē eñ die cōmunie achter
latē of mit traechz daertoe gaent/ mer mē
sal neit achtē sine lepsticheyedē eñ boesheyedē
offanteliē/ oet woe lelic eñ snode sie sinnē
mer die sal mē sacramētlikē in zh hoeuer
werpē Die on salige viāt is toe bespottē
eñ toe vōsmadē/ noch die hillige cōmunie
en is neit om sine insendighe eñ tēptacie
achter toe latē Oet hindert dicwile alzoe
grote sorchuoldicheit ō deuotie toe crygē
eñ eērehādē anxuoldicheit vanō biechte
toe hebbē. Doet na raet uwes bichtuaders
eñ der wiser eñ legget alle anxuoldicheit
eñ scrupelheit neō wāt sie hinderē de gra
cie godes eñ sie machē toe neit dpe deuo-
cie des hertē Om enige turbacie of swaer
heit die clein is wil dpe cōmunie neit latē
achter/ mer gane haestelickē toe bicht/ eñ
al dat di mis daē is wilt haestelickē vgeuē

mer heneftu vemāt vtoernt so bidde oet-
modelickē vgiffenisse eñ god sal di vgeuē
dine misdadē sonō twyuel wat batet dye
bichtelāge toe vtreckē of vandē hilgē sa-
cramēte toe bliuē/reinige di mittē eerstē
eñ du salste di bet voelē dā oftu lāger ghe
beidet hadde3 Jst dattu hudē dye cōmu-
nie achterlates ō dit of ō dat/bi auētuerē
morgē of op eē andrē̄t mach di merer toe
comē dat di swaer is dā dat/eñ also moge
stu lāger vā die cōmunie behindert wor-
dē Och woe cleine minne eñ crācke deuo
cie hebbē̄se de die hilge cōmunie so lichte
likē achterlettē O woe salich is hie eñ go
de angenaē die also leek eñ sine cōsciencie
bewaert in sulker puricheit dat hie alle da
ge is bereit toe cōmunicerē Doch die sich
somtidē abstineirt vā oetmoedicheyt eñ ō
merclicke sakē die hē hinderē die is te pri
sen/mer ist dat hē enige traecheit letter so
sal hi hē selue vwerkē eñ doē dat in hē is/
eñ die yere salsynre begertē bi wezē om

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

den guedē willē en hie benet aensien

Vāder onderloeckinge der cōsciencie

Dat vierde capittel

Onderlucket vlitelickē eñ nerstelicken dijne cōsciencie eñ maecke sie suuer/eñ claer mit waerachtigē berou eñ mit oetmoediger bichte na dijn vmoghē also dattu neit swaers en heues noch en wetest dij di wroegē mach/eñ dē vijē togāc hinderē hebbe in dat ghemepn epn mischagē vā allē dinē sondē/eñ heeftu dē tijt loe belie god in dat hemelike dijs hertē/al dine ōsalicheidē diner passien dattu noch so werlic eñ vleisslic bist/also onghestoutmoedē vā passiē also ōbehoet indē wtwēdigē sinnē/also die becōmert mpt voelen pdelē fantasiē/also seer geneiget toe wtwēdigē dinghē eñ vlumel toe inwēdigē dingē/also hart toe serien eñ toe cōpunctien also bereit toe slappēdinghe eñ toe gemack des lijchams/also traech toe strēgicheyt/ also slappe toe oetmoedicheyt

eñ verwoerpendinghē Alsoe begherlijck
om voel toe hebbē eñ spaerlijcke warroe
ghenē etcetera. Also wt gestort op die spij
se eñ traech toe dat woort godes/also swa
re toe swijghē eñ ongeschicket in zeden
Alsoe verslumel indē ghetidē toe betalen
eñ traech misse toe hoerē Alsoe haestelijc
beroet toe toern' ende lycht een anderen
oec toe veroordelen/eñ epn mishagē daer
op te hebbē Also berept toe achter clap eñ
eens anderēs quaet toe reppen. Eñ also
lychtelijcken verstroepet van goedē ghe
dachten ende langhe toe merren off toe
blijuen in sunlickheyt eñ in quaden ghe-
dachten/ende mit willen daer bi toe blij-
uen Ende alstu desser eñ desser ghelijckē
ghebreckē mpt berou eñ mishaghē voer
god belijet eñ beseriet heuest/so mae epnē
valtē opset dijn leuē toe beterē/daer nae
offer di selues mit epnē volcomē ouerge-
uē eñ mz enē geheilē willē/god dē herē in
dy altaer dijs herētoe eē ewige offerhāt/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

wãt daer geē werdiger offerãde eñ meer
ghenoechdoē voer die sondē toe quytē is
dã hē seluē puerlyckē eñ gheliꝯckē gode
toe offerē mitte offerhãde des lpchãs xpi
ind̄ missen eñ ind̄ cõmunien Ja die
offerãde cristi indē cruce eñ dat epn men-
sche sich selue offerē sal ind̄ cõmunien
Alduus spriat cristus toe dē mēschē Ge
lickerwijs als ic mi dē vad̄ willent-
lickē geoffert hebbe voer dine sondē met
wtgerecte ermē indē cruce eñ mit naectē
lichame sodat in mi neit en bleef ten gine
altoe samē in eē sacrificie der godlicker ỹ
soeniugē/ alsa salstu di selues mi dagelicx
ind̄ missen ofd̄ cõmuniē willēclikē offerē
in eē hilge eñ suuer offerhãde mit al dinē
crachtē/ eñ mit al dinē begherte alstu alre
innichlics mogeste/ wat eisschte ich vã dy
spriet cristus dã dattu di vlitiges mi to ge
lichē eñ dy ouer toe geuē/ wãt wattu my
geues sond̄ die selues dat en achte ic neit
vãt ic beger dij giftē neit (mer di)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Vā die werdicheit des hilgē sacraments
eñ wat eē mēsce vā node is die vruchtber
lic wil ōtfangē dat lichā cristi int hilge sa-

Op dingē sint principa (cramēte
lickē vā nodē als dpe doctorē scriuē
dē mēschē die vruchtbaer eñ werdich dat
hilge sacramēt willē ontfangē Dat eer-
ste is suuerheit der cōsciencie also dat hie
stae sonō doot sonde myt beron eñ bichte
eñ dat hie in einē vastē opsaet stae/ numm-
mer willē doetlickē toe sondigē eñ die ge
bodē godes toe volbrengē eñ ō hilger ker
kē Dat anō is dat ein mēsce sal hebben
vuricheit eñ deuocie so voel als hē d; mo-
gelickē is Deuocie mach een dcrigē in. h.
manierē/ als doer die vreese eñ anxte go-
des ouerdēckende die groetheit eñ voel-
heit siner sondē eñ die rechtuerdicheit go
des/ dē anderē doer de leeste godes ouer-
dēckēde die passie ons herē eñ die walda
dē die hie ons bewesen heuet Dat der-
de is reinicheit/ neit alleen des hertē mer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

oeck des lychaems alsoe dat hie neit bes
smit en ſi in ſondē na den lychā doer ghe
bueder naturē weic mach ghelcheen in
doorſondē/ als dat comt wt dpeper vleyſ
ſchelicher gedachtē toe onbehoerlichē per
ſonē Of als dat comt wt gulſicheit vā ſpi
ſe eñ drāc eñ dā is better dat hie neit toe
den hilligen ſacrament gaen op die tyt
omme die verdicheit des ſacramēts
Dat eē mēſce ſonichdē myt ſcrupel ſiner
cōſcieciē ſal toe dē hilligē ſacramēte gaen
ſondē bicht als hie heuet waer berou voer
zhzodē in dat gemein/ beſondē vā doer zō
Iohannes de gerſon die doctoer (dē
ſchrift dat ein mēſche ſum whlē mit
ſcrupel eñ anptē der cōſciencie ſal gaē toe
dē hilligen ſacramēte als hie ſich vſumet
heuet in voelē ballē of ſpiecken/ in etē of
drinckē/ in pdel woordē/ in ſlapē/ in ſpne
tydē toe leſen eñ gelickē die hie neit heft
gebicht doich vgerenhzoh dpe hiena der
bucht heuet bedreuē mer doer ein miſch

gē eñ leetwe;ē daer vā heuet Daer om
me wort dit gheradē/op dat een mēsce sal
leerē mer hoep toe hebbē in die barmher
ticheit godes dā in zñ bichtē of in sīne ner
sticheit/neit dat hi dsmaet dat sacramēt d
bicht/noch dat dpe daer doer god tēpterē
wil meer alleen dat hie sīne ellendighe cō
sciēcie mogē trecke eñ brengē toe betrou
wē in god almachtich eñ allen sīnē troest
eñ hoep in hē toe werpen Doch dit sal de
mēsche neit vat eñ altoes doen/mer som
tidē alleē/daer ōme op dat hi zñ berouwē
oprichtē sal in god eñ neit achtē sīne gue
de werchē/mer alleen hopē in die goeder
cierē heit eñ barmhertichept godes Dye
prophete segt Halich sijn die ghene dye
betrouwen in god Tot dessen betrouwē
dan toe comē so sal een mensche alle sīne
sondē werpē in dat bitter lijdē ons leuen
herē iesu christi/eñ dat offeren god dē hee
ren/mpt dessen nae ghescreuen ghebedē
nae dat hie tijt heuet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Een deuote beclaginge des sonders dat
ie sinen tyt ōnuttelichē heuet toe bracht.

O Myn here eñ myn god woe ōnutlic
kē hebbe ick leider myn tyt toe ghe-
brocht ꝛc. sucket in dat bladt.

Een ander deuote ghebet

O vader der barmhertich; eñ eē troester
aller bedroefder hertē et. sucket in d; blat

Noch een ander deuoete offerhāde

O almechtige hemelsche vad̄ ic arme son-
dige mēsche bekēne dat mine ;ōdē. sucket.

Een ghebet des sonds om god te trecke
toe barmhertich; toe vtrigē vgiffenisse d

O Troester eñ hoep d ellēdiger (;ōdē
mēschē here ie. etc. sucket in dat blat.

Noch een deuote gebet

God vad̄ eñ alle hertē. etc. sulket int blat

Ite sūmige and̄ gebedē diemē daer oeck

Een deuote gebet d; sinte (sal vindē
Augustin; heuet gemacket vā d; lpdē ōs
herē dat seer merclicis toe offerē god den
herē voer syn sonden

OAlmechtige eewige god eñ vaḍ al
le creaturē etc. ſucket in dat blat
Een deuote gebet dat mē ſalleſen alſmē
tē hilligē ſacramēt wil gaē/ of alſmē miſſe
OBerſter prieſter here ieſu (hoert
criſte die di ſelues dinē hemelſchē va
der in een rein offerāde op dat altaer des
cruces geoffert heueſte Ic beger mi hudē
ſelues di toe offerē in menē ewigē dener eñ
in einē dienſt des ewighē loues/ eñ bidde
di oetmoedelicke doer die benauwicheit
dines hilligē hertēs/ eñ doer die wrſtorti-
ge dines durbarē bloets/ eñ doer de crach
te dines onnoeſel dodes/ mit al dat ghene
dattu heueſt geledē inḍ galgē des cruces
dattu di willes gewerdigē mp arme ſon-
der hudē toe offerē dinē hemelſchē vader
op dat ic doer gedachteniſſe dines bitterē
lidēs moet vloeſet woṛdē vāḍ; quaet des
onuerſiēdē dodes eñ gereinicht vā minē
ſondē in der tijt mijs leuēs O leue heere
ic offer di hudē al mine zōdē eñ vlumenis

die ic hebbe bedreuē/dattu die samentlic
kē willes ontsteckē eñ ůberuē in dat vuer
diner godlicker minnē/eñ mine conscien
tie vā allē sondē suuerē eñ reinigē om dīj
ne gracie toe ůweruen eñ vā allē gebrec-
kē mi toe steruen. Wat mach ic meer doē
voer mine sondē/dan dat ick sie oetmoe-
delicken belpe eñ beschreie/eñ om dine ge
nade sonů aflatē bidde O mijn god eñ hy
re ic bidde di verhoer mi genadelikē wāt
al mine sondē mishagē mi bitterlickē. Ic
geue mi in dinen handē diner bermhar-
tichept/eñ begher genade eñ ůgiffenisse
doer dine grote goedertierētheyt Ic offer
di oec al mine gůde werckē/ al sůnē sie
clein eñ onuolmacket eñ beger dattu dpe
willes ontfangē doer dine godlicke gra-
cie op dat sie di moetē behagē eñ voer mi
ne sondē dine mogēntheit ůsoeningē. Oec
offer ic di die begertē der inniger eñ deuo
ter hertē/die noetrustichept miner olōs
eñ miner vriēdē eñ daer ic schuldich bin vo,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ye toe bidde leuendige eñ dode op dat sie di
ne gracie eñ troest motē ondtindē/ eñ na
dit leuē vloesinge eñ vlichtenisse vā allē
schuldē eñ pinē vorigē ¶ē deuote gebet
O sun god eñ mijn here ic beger di
no indē billige sacramente toe ont
fangē mit alsulcker erwerdicheit eñ eerē
mit alsulcker dāchberheit eñ minnē/ mit
alsulckē gheloue/ hope eñ leefte als dijn
werdige moder maria dp heuet ōtfangē
sond einige pine eñ sonde/ op dat ic num
mer vā di moet vscidē worde toe enigē ti
dē ¶ goedtierēste here woe wal ic n; bin
werdich di toe ōtfangē mittē priester indē
sacramēt doer woelh; miner; ādē/ nochtās
beger ic di hertlichē mit allē vleit eñ ner-
stich; toe ōtfangē in salich; miner sielē eñ
bidde oetmodelichē dat tu willes comē in
mij herte eñ d; bewarē dat ic di also moet
denē dat ic hir namaels i ewich; regnere
¶en deuote letanie toe allē godes hil
ligē dpemē lesen sal alsmē toe dē hilligen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

sacramente wil ghaen.

O God vader ontferme di miner God
soen ontferme di miner. God hilli-
ge geest vhoere mi O vader almachtich
die ons doreh dinē enigē soen gescapē eñ
gemacket eñ vloeset heuest wt diner gra
te goedertierēheit In di is mī siele hopē
de/dattu hoer sulste geuē dat hemelsche
broet dinē einigē soen toe hoerer salich;/
op dat sie mit di moet in eenicheit wordē
in ewichept O verloeser der werelt soen
godes here iesu criste die voer ōs mēsche
gewordē biste eñ di seluē dinē discipulen
in epn spise eñ drāc in dat leste auōtmael
gegeuē hefste Sitmi leuehere indē hilgē
altaer di toe salicheit miner sielē toe ont-
fangē op dat ic nūmer moet vā di vschidē
wordē O God hilliger geest wes instortin-
ge die hertēder mēschen vblidet heuet eñ
doer wilkes cracht Maria toe wezē epn
moder christi is gehilliget/vleen mp dat
ic vā allen sondē gereinicht moet dat wer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

dige sacramẽt ontfangẽ toe salicheit mijner sielẽ. o hillige drieuuldicheit eñ onuerschidẽ god in ewicheit / ic bidde di doer des hilighẽ sacramẽts onbegriplicke hoecheit dattu willes vã mi nemẽ al dat di in mijn mishaget na dijner groter bermhertichheit / op dat ic di moet ontfangẽ toe mijre sielẽ salicheit. o alre hillichste iõcfer maria die dẽ hereñ d genadẽ doer werckinge des hilligẽ geests in di hellest ontfanghẽ eñ in den cruce voer ons sondes den vad gheoffert / op dat ic den seluẽ dinẽ enighen soen voer mi gewõdet / gedodet eñ glorificiert moet werdich worde toe ontfangẽ nu eñ in die vre mijns dodes bidde voer mij. Alle leue engelẽ eñ archãgelẽ dye de soen gods is daer spisende mit sijner godheit indẽ ewige leuẽ op dat ic dẽ seluen werdige moet worde toe ontfangẽ nu eñ in mijnẽ testẽ ste mie bidde voer mi O alõ hillichste patriarchẽ eñ ppheterẽ die xpm onser vloeder hebbet gepphetiert toe comẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

de op deſſe eerde op dat mine begerte mo
te in doechde gestercket worde en doech v
ydelē vuullet/bidde t voer mi Alle hil
lige apostelē die ōs leue here heuet gesa-
dicht mit sīner godheit en als eē ōbeulet-
re lā in dat leste auontmael mit hē selnē
gespȳset/op dat ic hē nu en in minē lesten
nē profitelickē moet ontfangē en toe dat
ewige werscap comē bidde t voer mi.
Alle hillige martelaers die v bloet heb-
bet gestortet om dē naē gods op dat ic sȳn
vleische en bloet moet ontfanghen toe sa
lichept miner sielen/en in allen druck en
de lydē verduldelicken mi moet regeren
bidde t voer mi. Alle hillige confesso-
rē en bisschoppen die mit uwē handē ie-
sum christū mit groter werdicheit hebbet
getracteirt en die v in sȳn werscap heuet
inuiteirt op dat ic des seluē werscaps mo
ghē delachtich worden/bidde t voer mi.
Alle leue ioncferen die christus voer al-
le anderē hilligē heuet gheeert in dpen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

dathie die menſchept vander repner idt
fer Maria heuet ontfanghen/ op dat ick
mit enen purē hertē uwē bruydegom mo-
gē ontfangē den ghinu in ewicheit ſinnē
ghebruyckende/ bidde t voer my. Alle
leue hilligē ende wtuerkorē den god die
ewighe blitſcap heuet bereit indē hemel
eñ is u daer ſadigē mit ſiner ewiger god
hz bidde t voer my d: ichē moet ontfangē
toe ſalich: miner ſielē/ op d: ic nūmer vā
hē moet ſcheidē worde toe ewigē tyde. ¶.
Nūmer ſal die mēſce toe dē hilligē ſacra
mēt gaē ſond die gedachteniſſe des lydēs
ons herē ieſu criſti/ niet dat vā noedē is dz
heil leuē of die paſſe toe ouerdenckē mer
eē of twee articulē daer die mēſce die mei
ſte deuocie of innicheit in vint God de he
re heuet gebodē dat mē d: hilge ſacramēt
neit ſal ōtfangē of hanterē dā in ſine me-
mori eñ gedachtnis Daerō alſtu latē wilt
de memori eñ gedachtnis godes ſo ſtu ſtu
oec latē dat hilge ſacramēte toe ontfangē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

christus segt Also dic eñ vacke ghi dit doet
so sullet ghi dat doē in mine memorie
Also tu dā ten hilgē sacramēte wilste gaē
eñ desse voergeschreuē gebedē ō cortheit d
tijt of vā crāchheit alwoe samē neit kāste le-
zē lo spriet mit innicheit dhs hertē tot god

O almechtige ewige god ic (dē here
arme snode sond belide dat ic gezō-
dicht hebbe bouē dat getal des sandes dz
biderzee is Ic hebbe gezōdicht leid meer
dā ic bekennē can/ mh sondē sinnē mp vā
hertē leet/ ic legge se op dine ongemetē
bermhertichept ō genade eñ vgiffenisse
roe vērigē doerch dine grote goedtierenhz
Laet an mi neit vloien wesen dh lāge spa
rē/ dh vacke roepē/ dh soete waernemen
diner groter bermhertichept Laet dine ge
nade bauē gaē mine gebrechē eñ laet mi
neit in sondē sterue Ic bekēne mine mis-
dadē eñ beger genade Laet mi hpr gena-
delichē purgerē/ op dat mi roestade moet
co mēdhn durbaer bloet ende dhn bitter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

doot mitte oppene wõde dijner doerstecker sidē. Eñ als ic desse ellēdighe werelt sal begeuē leue here soe wil mi dijn trouwe herte op luckē eñ mine siele ōtfanghē in die armē dijner genadē/ op dat sie nūmer vā di ūschiden moet worden Amen.

Op puncte die een mēsce sal ouerdenckē eer dat hie totte hilligē sacramēte gaet die wilcke onse leue here doerdē engel heuet geleert die hilge iōcfer sūte mechtel.

Dat eirste pūcte is dpe groote leefte die god toe ons heuet ghehadt als hie ōs heuet gescapē eñ gemacket na sinē belde eñ wiste toe voerē onse ondācbeyt eñ quaetheit. Dat andē pūte is die grote onbegriplicke leefte des soens want als hie was in dewiger glorie eñ blitscap des hemels eñ in siner mogēthept nochtans heuet hie sich voetmoedicht eñ onse sterflicke nature angenomē. Dat derde pūcte is dpe onentlijcke leefte godes dat hie dagelicx met ons lidet eñ draget in onsen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

grotẽ sondẽ doꝛch sine grote bermhertic
heit alsoe dat die is ōse scepper eñ hereꝛō
der ōse ẏdiẽstẽ heuet ōs ẏloeset eñ salich
gemacket eñ daertoe onse medebroedꝛ is
gewordẽ/eñ.xxẏ.iarẽ als eẽ knecht ghe-
Alstu na dẽ priester gaest toe ont (deẽt
fangẽ dat hillige sacrament soe sprack

O Suete ieſu die daer biſte een afgrō
dige zee vol aller genadẽ eñ barm-
hertichheit ōrferme di ouer mi arme crea
tuer eñ ẏgif mi die voelhꝛ miner sonden
Oec segge mit cẽturio O here ic bin neit
werdich datu salste comẽ onō dat dat mi
nes sondigẽ lichaēs meer sprec alleẽ eyn
woꝛt wat diner grōde loser barmhertichꝛ
eñ mẏ sele sal gezōt wordẽ doer dine gro
te godtierchꝛ.Amẽ. O ihū dauids soẽ ont
ferme di miner Alstu dinẽ scepper in di
nẽ mont hẏ enestou fangẽ so segge in dine
gedachtẽ Weſt willecoẽ mẏ here mẏ god
mẏ scepper eñ mẏ ẏloeser / weset wilcoẽ
e werdige hilge sacramẽt des vleisces eñ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

bloedes ons heren voer mi so swaerlic gepijnicht gewonden en gestortet/weset wilcoen hilge gecroenden hoeft/gespegen aensicht gebrocken ogen bestoten mont geboristen herte/in dinen bitteren doot beuele ic di o leue here mine doot dz ic numer moet sterue den ewigen doet Amen Gen deuote dancberhz na dat men heuet ontfangen dz hillige sacramet.

Ic dancke en gelouedi o alder goeder-tierenste en mildeste here iesu christe dattu mit dinen hilgen bloet dat menschelicke gestachte vanden ewigen doet uloeset heuest en mi arme creatuer in die gehoechnisse dines bitteren lidens en dines usmaden dodes mitten hilligen sacramete des waeracht-tigen lichams dattu van maria heuest ont-fanghen en dat daer henc aenden cruyce my ghespijset heuest en bidde oetmoedelicken dattet mi neit moet wesen toe myner verdoemenisse / mer toe salichepter salen/toe ee ugiftenisse aller sonden en toe betrige mys leuens oumits de udienste

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

pinerleuer moed eñ aller leuer hilligen
eñ vleen mi also toe leuē eñ di toe erē dat
my dienst di moet aengenaē wezē toe al-

O hemelsce vad ic arme (lē chiden.
sond beger oetmodelichē dattu des
se werdige offerhāde des vleisches eñ blo
des dines gebēdide soens ons heerē iesu
risti willes ontfangē in dē seluer minnen
eñ leefte alstu die heuest ontfangē in des
cruces galgē Oec offer ic di desse offerhan
de voer dē gemeinē staet der hilger kerc
kē eñ voer al die ghene daer ick schuldich
bin voer toe biddē eñ daer du voer wilste
gebedē wesen leuēdigē eñ doodē besonder
voer my oldes/vader eñ moed/broeders eñ
susters/mit allē gelouigē sielē Oec offer
ic di dat vdienst der werdiger moder ma-
ria eñ aller leuer hilge mit my selues eñ
beger dat my cleen vdienstē ende guede
werkē moet vmādelt eñ verricht wordē
mit ter passie eñ met al dē guedē werkē
eñ vdienstē dines ghemindē soens als vy

einicht eñ ůmenget wort dat water myt-
tē wÿn onuerscheidelickē indē kelc op dē
altaer dorch die woordē des preisters/ nz
dat ic mi des úmette werdich toe wesen/
dorch einich werck des guedes mer doer
dat gebet eñ údieñstē dines gebñdidē kin-
des Dpempt di leuet eñ regneirt in dpe
glorie des hemels Amen.

Een deuote antiffen vandē hilligē sacra

O hillige werscap in wilckē (mēt.
cristus ontfangē wert/die gehoech
nisse sīner passiē geoffert wort/dat herte
mit gracie vervullet wort/eñ een pant d
toecomēder glorie ons gegeuē wert alle-
lupa.ú?. Dat broot vandē hemel heuestu
fs gegeuē Alle genoechlicz; in hē hebbē.

O God die ons onder den wonder (de
lickē sacramēte die ghedachtenisse
diner passiē heuet achter gelatē/ wi biddē
di dattu ons willes geuē die hillige vbor
gētheit dines vleisces eñ blodes also toe
etē eñ toe eerē op dat dpe nutricheptou-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ser verloesinghe moet altijt in ons voelē
en onderwijnden. Die daer leues en reg
neers god ende eewichept Amen

O hebenedijt moet wesen god dpe
here ende sine leue moder marien nv en
de toe eewighen tijden Amen

Een deuote gebet vā dat ewige leuē dat
genomē is wten scriftē des hilligē lerers
sinte Augustinus dat seer ōweckende is
dat hert edes menschē tot god den heerē
om toe hem toe te coemen.

O Euer der godlicker spijsen almech
tige god/ ic bidde di doer die binnē-
stē diner bermhertichept/ waer mede du
mp heuest geuādet en geuisiteirt wt dpe
hoechept des hemels in desser ellēdicheit
dat nu wilste verlichten dpe duysterhept
mines hertē/ op dat ick mit clarē ōstande
di aire hoetijste guet moet bekennē/ also
dat ic in desser tegēwordigē tijt alleē mit-
tē lichā moet geholdē worde/ mer mit dp
altoes doer die gedachteniſſe en begeert

mit di moet bliuē eñ wonē O mȳ here eñ
mȳ god/ laet mine memorie rustē dā aliē
quadē/ eñ dzic altȳt moet holdē dine gebo
dē/ Dat cāsueten eñ schoner wezē mane de
dusternisse desser werelt dā toe ō godlic-
kersueticheit toe suchtē eñ toe ō ewiger sa-
licheit toe vlāgē O mȳ alre suerste heere
wāneer sal ic in dinen lefte al heil ontfer
kē eñ gesadicht worde so dzic di alleē moet
leuē eñ ō were lt sterue sond op holdē/ wā
neer sal ic gaē in dȳ tabernakel ō glorien/
daer anders neit en is dā ewige blitschap
eñ glorie. ¶ Salich sinnē sie die in dȳ huis
comē/ eñ die du heuest wruercorē/ wāt in
ewicheit ō ewicheidē sullē sī di louē O here
woe aengenaē sīnen die woeningē dȳ-
nes hueses inden hemel/ daer du biste dzi
eewige loen sonder ende. o fontepne des
leuē so ader der leuēdiger waterē/ wan-
neer sal ic comē tot di vā desser eerdē ō dor
heit/ ō toe sīē die virtutē dinen glorie in ee
wicheit. o wāneer sal ic comē toe beschouwē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

den dach des heren̄ in wilk̄ ic sal mi sonder
droeghe ewelikē vblidē ¶ ouerclare dach
o schone dach die genē auēt noch ondgāc
en sal hebbē/ daer ic hoerē sal/ gane in dat
huis des herē daer grote eñ wonderlicke
dingē sinnē toe ondwinden wilke gheen
herte kā vtgrondē ¶ Gane in dpe blitscap
die is sond droefnisse dpe in sich heuet al-
le vroelicheyt der godlicker beschouwisse
daer wesen sal alle guet eñ gheen quaet/
daer wesen sal al dattu wilste eñ neit dat
tu neit begerste ¶ Daer oock sal wesen dat
leuendige leuēdige leuē/ eñ gheē aēvech
tinge der viandē/ noch einige onreinicheit
mer die hoochste eñ sekerste vrpheyt ge-
noechlicke voerspoedicheit/ voerspodige
ewicheit/ ewige salicheit/ der drimuldicheit
ewige godheit/ eñ der godheit ewige bli-
scap/ wilke is god ind ewicheit. o blistap
bauē alle blistappē op desser eerden. och
wanneer sal ic toe di comē/ dat ic moet siē
miuē god eñ minē here die in di is wonē

de.o here regere mine geeſt na dine wille
dat hie mit minē geleide moet in dat lant
ſcap der ouerulodicheyt op climmē daer
du iſrahel voedeſte mit dat broot d waer
heit indē hemel Dalich ſinnē ſie die van
dē periculē deſſer zee ſinnē wtgeleyt toe
di god/eñ die alderſekerſte hauinge heb
bē vdient toe vcrigē ſond ſpot Voerwaer
ſalich ſint ſie die dat weddeloē van deſſer
zee toe dē oeuer/vā deſſer ellēdicheyt toe d
vadlant/vā den camp toe dat palaes der
ewicheit ſinnē geromē.oec ſinnē ſie ſalich
die nv vā allē quadē vloeſet ſinnē/eñ toe
dat ric der ſchoēheit nv hebbē vdpent toe
comē.o ewige ric/o ric alre ricken/daer d
onbegriplicke licht is eñ die vrede gods/
die alle vſtant bauē gaet eñ daer die ſielē
der hilligē in ruſten toe ewigē tydē Blit
ſcap eñ vrolicheit ſullē ſi vcrighen eñ vā
hē ſalvleen alle ſuchtē eñ droefniſſe toe al
lē tydē.o woe glorioeſe is dat ricke in wil
ke mit criſto regnerē alle hilligē ghecleet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

mit dat licht als een cleet eñ hebbē op hoe
rē hoefden een crone vā costelē gesteente
& ricke der ewiger salicheit daer die mē
sce sal sīē dat gebñdide an sicht sijns heerē
dē ghenē die hē gescappē heuet/die hē sa-
lich gemacket heuet eñ glorificeirt heuet
Bekennēde sal hie hē sien/leefhebbende
sal hie hē minnē/begittende sal hie salich
wezē toe eewighētijdē. Dan sal dat her-
te der ghener die hēn v soeckē/wordē ver
blijdet/meer voel meirder geenre die hē
vinden sonder twijuel Want is dat blijt-
scap den heerē toe soeckē/wat blitscap sal
dan wesen dē heren toe vinden/ & woe
salich sinnen die dat ghebrockē schip des-
ses zeghēwordigē leuēs/ sinnē ouer ghe-
gaen/eñ hebbē vdient toe soe groter blit
scap toe comē wt dessen dael . och woe on
salich sinnē wp arme mēscē/welckē leuē
is in allende welcker wech is in perikel/
eñ welcker einde is in twifel/ wātnemāt
weit sijn einde des leuēs/ō dat alle dingē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

woirdē opgeholdē onsekertoe der wertoe-
mēdertijt desdodes. o woe onsekersinnē
wi die doer die vlotē eñ stormīnge desser
groter zee/dat scip trecktē/ eñ en weptēn
of wi toe d hauinge der salicheit soelē mo
gē comē. o onse vadlant wi sien di vā ve-
rens vā desser zee so gruete wid p/ vā dye
dal suchtē wi toe di/ of wi noch eēs mochtē
comētoe di/ o hoep des mēscelike geslech
tes here iesu p̄i stuer ōs scip m; dī rech-
ter hāt eñ m; die woede dīs crutes op dat
wi n; motē vgaē indē vloedē noch vdrīc
kē int stormē dwaterē desses ellēdes mer
mitte haecke dīs crutes trecke ōs vā des-
se zee toe di ōse eenige troest/ dē wi als die
morgē sterne/ eñ die zōne der gherechtic-
hept myt scrependē ogē sien in dat oeuer
des hemelscē vaderlāts/ gif ons oec leue
here dar wi tusscē dye verlindē de vloetē
eñ scerpe steē clippē also doer dat middel
moetē wādelē dat wi mit beholdē scip toe
die hauē der eewiger salicheit motē comē

Een schone testament eñ ꝓtestacie eens kersten menschen in sinen wterstē om salich toe steruen

In den naem des vaders des soēs eñ des hilligē geests Amen Ick arme sonder bekenne dat ic mittē dūrbarē blode ōs herē ieſu xp̄i doer sine grote leefte eñ barmhertich; vloeiet bin vanō macht eñ bandē der duuelē. oec bekēne ic eñ belye openbaer mūtlickē mpt desser scrifte voerdē almachtigē god eñ allē hemelscē herē eñ voer al sine hilligē eñ oec voer v die hier tegēwoordich staē als mine nigē waer dat vā node is/ dat ic bin eñ ooc wesen wil eñ sterue als een warachtich kerstē mēsce/ eñ geloue eñ bekēne int gemeine al die articulē des cristen geloues dpe een kerstē mēsce is sculdich toe geloeuen bi naē eñ bisondē die daer geschreuē staent eñ geholdē wordē indē. xij. articulen des cristen geloues mpt al hoeren inholdē so als sie vanden hilligh en gheest doech dpe

apostelē eñ hilligedoctorē sinē wtgelechē
eñ vclaert myt al dat eē kerstē mēschē is
scvldich toe gelouē Eñ in allen sulckē gelouē
vblide ic mi toe sternē Eñ of ic vā aēuech
tinge of bekoringe des borē gestes/ of we
eniger crācheit wat teghē desse voorscre-
uē stuckē of tegē eenich dinc dat miner sa
licheit mochte hinderlic werē/ dachte/ se-
de/ of dede/ eñ also in enigē vgelouē dwa
linge of twiuelinge of mistroest velle die
wedroep ic nv in vtegēwoordicheyt eñ
mac sie onmachtich eñ alsoe crachteloes
als ic doe ter tyt doē solde eñ wolde doen
als ic myñder sinnē volmachtich weer.
Daer toe eysce ic valle toe nigē die hir te
gēwoordich sinnē eñ myt minē hilligē en-
gel/ dat ghi vā desser ptestacie voer dē al
mechtigē god willē nuigenis geuē. voert
meer so vgeue ic eñ vlate allē onwillē eñ
onrecht dat mi gesciet is of mocht gesciet
wesen mit einigē woordē of werckē woe
dat die geleghē eñ geschiet sinnē/ eñ des

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

gelickes beger ic eñ bidde vã grõde mijs
hertẽ mit ganser aendacht eñ oetmoedic
heit dat mẽ my wil ũgeuen al dat ic tegẽ
emans gedaẽ hebbe mit gedachtẽ woor
dẽ eñ werckẽ heimelic of opẽbaer. Oeck
beger ic dielaftich toe weſen alõ gueder
werckẽ die geſchieen ſinnẽ of noch geſchieẽ
mogẽ inõ hilliger kerckẽ vã allẽ gueden
menſchẽ/eñ bouẽ al des bitterẽs eñ õſchul
digen lidens õs leuẽ heerẽ Jeſu eñ ſines
bitterẽ dodes Eñ minẽ willigẽ eñ natuer
lickẽ doet moet mi ſtaẽ voer al mine ſon
dẽ/eñ ic wolde dat ic nee geſondicht had
de tegẽ dẽ willẽ gods eñ minẽ euẽ mẽſchẽ/
Oec ſo dãcke ic den almachtigẽ god al ſi
ner weldadẽ eñ beuele mijn lijf eñ mine
ziele in dye handẽ des almechtigẽ godes
eñ des lijdẽs onſes leuẽ heerẽs ieſu chriſti
die daer is regnerẽde mittẽ vad eñ mittẽ
hilligẽ geſte in eewicheyt Amen

Een deuote ghebet dat die cranche ſal
dagelicx leſen of latẽ leſen nae dat hy dat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

voorscreuē testamēt heuet gedaē of ghe-
macket tusschen hē eñ god / wāt in dit ge
bet is besloeten dat voerschreuen testa-
mēt dat hie mede mach voldoe voer sine
sondē eñ mit god sich verenigē als hye dat
mit ganser hertē eñ andacht duet.

Scepper hemelricks eñ aertricr he-
re iesu criste warachtige god eñ mē
sche ic dācke eñ louedi etcetera. sucket in
dat blat Dit waerheidē daer epn
mensche mach bp wetē of hie in die staet
der salicheit is als Johānes gerson die le
De eerste waerheit is (rer scrift
dat eē mēsche bekēne dat hie swaer
lickē gesondicht heuet eñ dat hē dat van
hertē leet is. Die and waerhept is dat
hie heuet eenē volcomē opsaet die sondē
toe vlatē eñ die ontsake toe schouwē. De
derde waerheit is dat hie die sondē gern
wil bichtē / beterē / penitētie ontfangē nae
raet; hs bichtuads eñ na d; die hilge ker
ke d; geordinert heft Desse. iij. waerhedē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ſinnē beſlotē in dit nae geſchrieuē gebet

Ic arme onſalige eñ ſondige mēſce/ belpe god dē bē rēder werdiger mod marię eñ allē leuē hilligē ꝛc. ſucket dit gebet in dat blat ¶ Item na dit gebet volghē veel ſchoner gebedē die mē dē cräckē voer mach leſen ō te vērwghē vgiſſeniſſe ſiner

Item noch eē merclicke eñ deuo (ſondē te gebet vanō paſſiē ōs herē dat geno mē is wter ſcriftē des hilgē leraers ſunte Augustin? ō toe vērigē vgiſſeniſſe ō ſonden

O Almechtige ewige god eñ vaō alle creaturē moetē di dācktē eñ louē ꝛc. ſucket in dat blat. Item noch een deuote gebet vander paſſien ons heeren

O Here ihū criſte eē ſoen des leuendi gē gods die ō mp ſterflicke menſce heueſt gedrōckē dē keldines bitterē do- des. ſucket in dat blat Deſe deuote ge bedē hēs ſalmē lezē voer dē cräckē in ſinē

O Leue here ic werpe mi in dz (leſtē minlicke vdienſt dynes hilligē lyf-

des/eñ in die diepheit dinerwondē/eñ be
ger daer in gereinicht toe wordē vā al mi
nē sondē/ op dat ick sond middel mach co
mē tot diner eewiger gloriē Amen.
O hemelsce vad ick bidde didattu mi be-
rou wilste geuē al mÿnre sondē van rech
ter minnē datret mi leet ste dat ick di ve
coernt hebbe toe einigē tÿden. Amen
O leue heere mÿ wee eñ vlesen mÿner
sinnē eñ mÿ vlschiedē ind vrē mÿs dodes
offer ic di in dat minnelicke vlschiedē dat-
tu heuelt gedaē andē cruce ind vrē dines
O leue here ic bidde dattu (dodes amē
minē gelouē wilste sterckē eñ mit dÿner
al machtricheit vlichtē op dat ick neit sond
waerachtich berou eñ bichte moet vā hir
O leue here coē mi toe hulpe ind (schidē
vrē mÿns dodes doich dpe droefheptdÿ-
nes alder bitterstē dodes.
O here dÿn bitter passie moet mi wesen
eē salige bescerminge tegē alle mine vp-
andē des lichās eñ der sielē ind vrē mÿns

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

O Leue here laet mi vlanghē nae dy-
mit eewigher begertē eñ toe di co-
mēna diner groter bermhertichevt.
O Leue here laet my in dinē hilligh ē
wondē ruste mit ewiger suetichei t
eñ gehilliget wordē in dynē ghebñdiden
O bloet mit eewiger salichept amen
O Leue here weset mi een barmher-
tich vad eñ een genadich richter ind vrē
mynsdodes op dat ic nūmer moet vā di
moet vschidē wordē in dpe glorie des he-
mels Amē Qē deuore gebet des crāckes
ind vrē stnes dodes eñ hpe en neit vloerē
O Leue here iesu criste ic offer (bliuē
di al die wee eñ pynē mys hoefdes
in die pine dines gebñdiden hoefdes dat
mit doernē doergrauē was Eñ dat brec-
kē als myn herte sal breckē moet dy we-
sen een offer in dat breckē dines hertens
Eñ dat vschidē mynre sielē moet di wezē
een offer in dat iam merlicke schepden di
ner edelre zelen Dat brecken myner od-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ghen ende dat veruallen mijnes aenlichtes moet di wesen een offer in dat iamerlicke breckē diner hilligher oghen/ ende in dat veruallē dijnes gebenediden aenlichtes O leue here mijn doet sweit moet di wesen een eewighe offerhande dijnes zweitens vā groter bangicheyt alstu heuest water eñ bloet ghesweitet indē gardē dijnes ghebedens O leue heere verleen mi een salich eynde in wilckē ic verdienē moet dat eewige leuen eñ dat loen

Oder eewigher glorien Amen

O leue heere iesu christe warachtich god eñ mēsche die selfste leefte eñ trouwe die selue doegētheit eñ ōtfermhertichheit die selue goetheit eñ volmachtichept/ eñ die selue salte die di dede mēsce worde eñ dē ellēdigē doet sterue die moet mi nv eñ voert aē ewelickē bi staē in die rechte tijt mijns dodes dat ic dā also moet sterue dat ic mi dā mit allēhilligē moet ewelicke vblidē Amē

¶ Noch een deuote gebet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

O Barmhertige milde vader ontfãe mi hudẽ dy ellẽdige kint in miner leſter noot in dyne naecte eñ blodige armẽ O goedtierẽſte here opene my hudẽ eñ in miner leſter noot die portẽdiner. v. wondẽ op dat ic mine viandẽ daer in ont uleen mach toe allẽ ſtondẽ O leue heere vberch mi hudẽ eñ in myner leſter noet in die diepe wõde dines hertẽs/ eñ neige dine gecroẽde hoeft op my vherde vlteẽ de herte op dattet in diner godliker minnẽ marwe moetwordẽ O ſoete Jeſu dye grote leefte die di daer toe dwanc dat dy doede de ſondarẽ ſchenckẽde was water eñ bloet andẽ cruycedie moet di daer toe twingẽ dattu my wilſte vgheuẽ al mine ſondẽ eñ die lafrich mackẽ dynre genadẽ eñ der gueder werckẽ die geſchiẽ of gheſcheẽ ſinẽ ind hilliger kerckẽ eñ bewarẽ mi alſo lange in deſſen ellendigẽ leuẽ/ op dat ic gereinicht vã allẽ ſondẽ hir name els mi moet vblidẽ mit allẽ hilligen Amen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

O Ontfermhertige here Jesu christe
ic bidde di oetmoedelicke dat dyne
guetheit moet di bewege dine barmher
ticheit moet di trecke en dine grondeloſe
mine moet di daer toe dwinge/ dattu mi
arme ſonder nu mer wilſte verwerpe als
my lyf en mine ziele ſulle ſchiede O ſue-
te ihu ic offer di my herte/ mine wille mi
ne gedachte mine ziele en myn lyf en al
dat ic vermach en kan in dine leefſte wille
op dat die moet in mi geſchieden toe allen
tyde O my here en myn god doe mit mi
als di dat alre behaechlickes is toe dyner
eere en mi ſalich is toe miner ziele Amen

Een deuote gebet vade ſuete naem ie
ſus dat Bernardus heuet gemacket
O gode ihu o ſuete etce. ſucket in dat blat

Men leſet van eine pauwes dat hie be
gerde va ſine cappellae voer hem toe leſen
deſſe dry na geſcreue gebede als hie lach
in ſine wterſte en na ſine doet op ebaerde
hie de cappellae dat hie va alle pine vloeſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

was waeromme salmen oock desse drij
gebeden voorden cranckē in sinen wter-
Hsten lesen. nu begint aldus
Here vader ontferme di onser Hee-
re soen ontferme dy onser Heere hilliger
geest ontferme di onser Pater no. aue
Salichmacker der werlt macke ons ge
sont van onsen sonden wāttu die werelt
heuest vloeset doich dō hillige lijdē Here
vhoer mij ghebetop dat mij begerte neit
worde belept Collect
O Heere iesu christe ick vermane dy
des innighē ghebedes dattu bede
ste voer ons andē berch Oliuetē/doe dijn
zweetbloedich was ghewordē van ban-
gicheptdes hertē eñ daer mede die eerde
was beuloteē / Wy biddē dy o leue heere
dattu die menichfoldicheit dines bloedi-
gen zweetes wilste offerē ende presentie-
ren god dinē almechtigen vader tegē die
menichfoudicheptder sonden dijnes de-
ners. noemt die nv in groeter cranckept

licht/ende verloesen heminder vrendes
dodes van allē pijnen ende bangicheidē
die hi mit sinen sonden verdyent heuet/
die leues eñ regneers in eewicheit amē.

¶ Dat ander gebet

O Heere vader ontferme dionser.
Heere soene ontferme dp onser
Heere hilligher gheest ontferme dp on-
ser Pater noster Aue maria.

O Heere ieschriste ick bidde dp dat-
tu doorch dat tepken des hilligen
cruces wilste ons salich macken eñ ōs be
scermē tegē die wrede scaerder duuelen/
op dat wi doer die bewaringe des hilligē
cruces eñ dines durbarē blodes moeten
ůwinnē al ōse viandē eñ gereinicht wor-
dē vā alonsē sondē Here vhoer mijn gebet
op dat mine begertē neit wordē belet.

O heere ieschriste die dighe (Collect
werdich heuest voer ons toe sterue andē
cruce Ic bidde di dattu die bitterh; dines
ellēdigē lidēs dattu voer ons heft geledē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

andē cruce belond doe dijn alre hillichste
ziele solde vāden lichā schidē wilste offerē
eñ presentierē god dijnē almachtigē vad
voer die ziele dines dieners. n. die in gro
ter crācheptlecht/ eñ vloesen hē ind vren
zijs dodes vā allē pijnē eñ lidē die hie mz
linē sondē vdient heuet/die leues eñ reg
neirs god in eewicheit Amē

O Here vader ontferme di onser He
re soen ontferme di onser Here hil
lige geest ontferme di onser. pater nost.
O here bescerme behoede eñ hillich mac
ke ons dorch dat tepkē des hilligē cruces
eñ keir vā dijnē knechtdie ziette des ip
chaēs eñ der zielē/op dat ghēē perikel en
moet staē tegē dat teikēdes hilligē cru
ces Amē Here vhoer mij gebet op dat mi
ne begertēneit wordē beleet Collec

O Here ieshu christe die doer dē mont
des ppheтē gesprockē heuest/in ee
wiger minnē heb ic di leef gehadt daer o
me hebbe ic di ontfermhertlijckē tsemp

getogē Ic bidde di doer dpe selue minne die di getoghē heuet vandē heinel opter aerdēom toe lȳdē alle passiē eñ pȳnē eñ den bitterē doot dattu n vin desser selue minnē wildste offerē al die passien pȳnē eñ lȳdē dinē almechtigē vad tegē alle pȳ nē eñ lȳdē dȳns denars. n. die hi mit sinē sondē heuet vdiēt macke oec gesont sine siele/eñ doe hē op die poute des leuēs op dat hie hē vblidē moet mit allē hilligē in der eewigher glorien Amen

O here iesu christe die ons mit dinē dur barē bloet eñ ellēdigē doet vloesel heuet wi biddē di dattu in die siele dȳs denars wilste screuē met dȳnē durbarē bloet dȳ ne wondē dat hie daer in lese dine leefte eñ dȳne pȳnē Dȳn pȳne tegē alle droef nisse eñ pȳne die hie mit sinē sondē vdiēt heuet Dȳne leefte dat hie moet met di v enicht wordē mitter ōuerwinlicker min nē doer welcke hie vā di ende vā dinē we uerwē numer in ewicheit moet vlchidē

worden ſMacket hē oec dielachtich aller
gueder nt erchen/aller benedictien/aller
gracie/aller vdienſtē eñ blitſcappē diner
wtuercoren die di behaghet hebbē vā be-
ginſel der werelt op dat hie mit allē hilli-
gen ſich moet vbliden in diner godlicker
tegēwoordich; Die leues eñ regners een
god indē ewicheit Amē Dese nage ſ. iij
gebedē ſalmē lezē voordē crāckē in ſinē le
ſtē mit iij. pa. no. eñ Aue maria

O Leue here ieſu criſte dit paternoſ.
lese ic di in die eere der vdonckerin
ge diner oghē andē crute eñ bidde dattu
inder tijt als mij oghē brieckē ſoelē vand
machtdes dodes willes mi mittē ogē di
ner onafgrondiger barmhertigheit aen-
ſien eñ vgeuē mi alle mine ſondē die ick
mit minen ſondigē oghen miſdaē hebbe
eñ behoedē mine oghē voer al dat ghene
daer ic di mede vertoernt hebbe in mijnē

O leuē amen Paternoſter Aue.
Leue here ieſu criſte dit paternoſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

lese ic di in die eere der wtreckinge aldñ-
ner gebenediderledē andē cruce eñ bidde
datu inō tijt als mine ledē vstoert soelē
worde vanō macht des dods/ Willes mp
dā in die armē dijner ontfermhertichept
ontfangē/eñ vgeuen mi al mine sonden
die ic mit minē sondigē ledē gedaē hebbe
ende bewaren mijne leden voer al dat
gheene daer ick een middel mede mach
macken tusschen di eñ mp toe epnighen
tijden. Pater noster Aue maria

O leue here iesu criste dit derde pa.no.le
se ic in die eere der doerstekinge dijnre si
dē eñ dines gebñdiden hertes anden cru
ce eñ bidde di datu inder tijt als mijn her-
te brecken sal vander macht des dodes
daer in willes storten waer berou/rechtē
gelouē volcomelicke minne eñ vgiffenis
se al miner sondē die ic mit minē sondigē
hertē gedaē hebbe Eñ datu mijn herte be
warē willes voer al dz gene daer mijn siel
mede beulect mach wordē tot enigē tidē.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Een schoen gebet toe Maria om eyn
guet einde toe vorigē in sinen lesten

O Alre seekerste hoep der gener die in
di hoepē werdige moed̄ eñ ioncker
maria Ic bidde di oetmodelickē dattu mi
willes beschermē nv eñ ind̄ vrē mijns do-
des vā die macht miner sienlicker eñ on
sienlicker vpandē Gewijs mi nv dij mo
derlicke bermhertichejt eñ coem mi toe
hulpe in miner wterster noetruftichept
als mine vpandē mi soelē aenuechtē mit
groter listichejt op dat ic dān neit moet val
lē in wanhoepe of mistroestichejt/ wese
dec in miner armer sielē eē hulpe d̄ sterc
heit eñ gewerdige di die ontfangē inden
schoet diner modlicker ōtfermhertichejt
toe plenterē sie in dijs leuē kindes tegen
wordichejt/op dat hoer doech dine d̄dien-
stē moet aē gedaē worde dat bruloft cleet
der onsterflichejt eñ toe geuoeget worde
dat gesellschap alre hilligē in eewichz Ver
leen mi ool dat ic moet segghē in dpe vre

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

mȳs dodes weset gegruet maria vol vā
genadē/eñ du mi dā wilste ātwoerdē die
here is mit di eñ du salste ewelikē wesen
mit mi Amē ¶ Een deuote gebet toe sī
Ic bidde di hillige engel (nē engel
dē ic bin beuolē etc sucket in dat blat
Ē gebet toe sīnē patroē eñ toe allē hil
O Mȳn werdige patronē mit (gē.
allē leui hilligē dpe nv mit christo
unēbundegō sȳt in eewicheit regnerēde
Ic bidde v oetmodelickē doer die eere eñ
leeste daer v god mede heuet glorificeirt
eñ gehilliget dat ghi voor mi willē biddē
d; ic nv mit waerberou eñ volcomē bich-
te mitte ōtfanc nisse des hilligē sacramēts
eñ des hilligē olys moet vcirt wordē eer
dat ic vā hpr sal schidē eñ dat ic v te gē wor
dichept eñ hulpe in dpe vre mȳns dodes
moet onderwindē/op dat ic neit mitē bo
sen worde geordelt voe der eewiger pinē
mer gereinicht vā allē sondē eñ doer dine
verdienstē moet dat part der enghelē un

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ewicheit verrrighē Amē Een kor-
te merclicke gebet dat mē dyp rysen lesen
sal in sinē wterste lesten dat sunte Augu-
stinus heuet gemacket Sie op mi
milsadige o ongemetē sucket in dz blat.

Een deuote benedictie die de pauwes
Benedict? heuet gemacket dpemē ouer
den cranckē sal lesen

Dyf moet gebūdiden die keyserlicke
moegentheit/di moet behoedē die
coninclicke godheit/dp moet bescermen
die onghemeten dypuoldicheit/dp moet
sterckē die glorioese eenheit/ di moet ge-
leiden die onwlspreckelicke guethept.
Die moegētheit des vaders moet di ster
kē/die wyshcit des soens moet di regerē
die guetheit des hilligē geestes moet dp
vlichten eñ troesten God eñ mēsche dye
dat begin eñ dat eynde is moet di wesen
ein aenroepingē ein heil eñ ein eewighe
bescerminge Jndē nac des vads des soes
eñ des hilligen gheestes Amen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

Ghēands bñdictie die sūte Augustin? mat

O se vrede ōs herē ieſu rpi die reicte

O nicht; der iōcfer maria die titel des

hilligē cruces die cracht der passiē ons he

rē/ die bñdictie aller hilligē/ die bewarin

ge aller enghelen eñ dat ghebet aller wr

uercoīē mitrē onuerwinlickē titel Jesus

vā nazareth coninck der iodē moet wesē

ruſschē di eñ al dyne viandē slēlicken eñ

onslēlickē nv eñ toe allen tyden

Desse ghebeden salmen lesen voer die

siele die vtschiden vanden licham

O leue ic beuele di desse siele in dyn

vyf wondē/ in al dyn hillige leuen

in dinē ellendigē doet eñ in dine grōdelo

se barmhertichz/ eñ bidde dattu hoer wil

ste geuē vcoutinghe pinē/ vlichtnisse alle

quelinge genade eñ troest eñ die ewige

O alre hillichste siele christi (glorie

mack salich die siele dines denars O glo

riose lichā christi vloese die siele vā allē pi

nē doorch dine bitter passie O water vt sidē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

cristi wassche eñ macrein die siele vã allẽ sondẽ ✠ durbaer bloet xpi stercke die siel in 'hore nodẽ ✠ bitter doot xpi mac die sie le leuẽdich in diner ewiger glorie Amẽ. mẽ lest dr eẽ siele sich opẽbaerde eñ sprac Och ic sal noch so menich iaer int veghe uier wesen/ meer wilstu negẽwerf voer nu lesen dit nagef gebet mit eẽ miserere

O eñ de profundis so sal ic vloest wordẽ Goedtierẽste here ihũ criste ic bid de di doer dñ bitter lidẽ pñẽ eñ smerten al diner hilliger wondẽ/ eñ doer dpe wr stortinge dines hilligẽ blodes eñ doer die crachte dñes bitterẽ dodes dattu wilste di ontfermẽ ouer die siele dines deners/ eñ ouer alle gelouige sielẽ op dat sie doer die glorie diner vrisenisse doer die handẽ der engelẽ moet gebracht wordẽ eñ gep sentiert in dat paradijs diner wtvertorẽ ñinẽ. ℣ Miserere ✠ de profundis

Innocẽtius die pauws heuet toe rome ge vondẽ in eẽ altaer dit nageschreuẽ gebet

datmē een iaer sal lesen nochterē sonder
sprekē voer een siele die indat vegenier
is eñ sie sal verloest worden

O Here iesu criste dye eē troest eñ dē
eenigē hoep aller mēschē biste ¶ cū
mane di der onsprekelicker goedtierēh;
die du ons bewesen heuest vā eewicheyt
alstu godes soen diselue ōnōworpē heer-
ste der wet des dodes daer du niet vbon
dē en werste ō onste vlosē na dine berm-
hertigheit Ic bidde di dattu dye siele dyns
deners die gestoruē is mit allē gelouigē
sielē wilste dē ewigē vredē eñ ruste geuē
eñ vbliden mit di in dat eewige leuē. Le-
ue here weset gedachtich der geloeftē die
du heuest gesprockē/ dat nyemēt sal den
doetsteruē die in dy gelouēde eñ hopēde
is sonder twyfel Ock vermane ic di lieue
here dyner mēnichuoldiger troestinghe
die du vacke heuest bewesen dē ellēdigē
mēschen/ bisonder in den dattu dye siele
des kepsers cropaū doetch dat gebet des

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

hilligh̄ pauwes Gregorio/ eñ oet doer
dat ỏdienste der hilliger ioncfer sũte odi-
lie die siel hoers vaỏs wesende inder hel
len vã hoere pinē heuest ỏloeset doer die
binnēstē diner barmhertigheit Doer del-
se eñ ander werkē diner goedtierenheit
beger ic oet moedelickē dattu die oren di-
ner ontfermhertigheit wilste keeren toe
die arme siele dines dpeners. n. eñ hoer
ontfermē wãt dine guetheit bauēgaet al
der werelt quaetheit Ic bidde di ooc leue
here dattu doer die selue godertierēheit
die du dē moordener in sinē lestē bewe;ē
heueste/ wilste oec bewisen ỏ sielē dỹnes
denars eñ ỏloesen sie vã allē pỹnē doich
dat ỏdienst diner leuer moỏ eñ aller hilli
gē O maria eē moỏ der genadē eñ berm
hertigheit com toe hulpe der sielē eñ ver
loese sie doich die ỏdienste vã allē pinen
O sinte michael eē prince der hemelscer
engelen ontfanc die siele in die eewighe
blitscap mit allē leuē hilligen Amen

Dñe pbasti me et ꝺnouisti me
psalm? Miserere mei deus
De profundis clamaui
Pater no. Aue ma. ꝛc. Leide ons neit in
beco:inge mer vloes ons vā allē quadē.
God geue alle gelouighe sielē sinē ruste
Eñ dat ewige licht moet hem schȳnen

ONtfāende eñ ewige god (Coll.
den dpe engelē eñ arch engelē ont-
flēt eñ ō des menschē wil mēsche biste ge
wordē/eñ ons doer dat cruce heuest ver-
loeset Ic bidde di dooi dī durberbloet eñ
bitteren doet eñ doer dat vdienste dīner
leuer moder eñ aller hilligē dattu die sie
le dines denars wilste vloesen vandē bā-
dē der sondē ende der pinē op dat sie doer
die gloie diner vrisenisse mit allē hilligē
moet vblit wordē doorch di die leues ende
reguers god in eewich; Amē Dit cort
deuote gebedē mit. v. pa. no. eñ Aue ma-
Oria voer eē siele Pater nost. Aue.
Leue here iesu criste dit pa. no. offer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ic dinē gebñdidē hoefde eñ der dornē cro-
ne die daer in geduct was/eñ der pinen
die du daerop ledest Ic bidde di oleue he
re dattu desser sielē.n. eñ allē geloeuigē
sielē vgeuē wilste al hoer sondē die sī mit
hoerē hoeft eñ.v. sinnē mīsdaē hebbē Pa

O leue here dit pater no (ter nost.
ster offer ick dīnē hilligē handen
eñ armē eñ plumpe nagelē/die doer dī-
ne gebñdide handē geslegē werē/eñ bid-
de di dattu desser sielē eñ alle geloeuighe
sielē wilste vgeuē die sondē die sī mit hoe
ren bādē eñ armē mīsdaē hebbē Pa. nos.
O leue here dit pater no. offer ic dinē ge
bñdiden benē eñ voetē eñ dē plōpē nage
lē die doer dine gebñdide voetē werē ge-
slagē ick bidde dp oleue here dattu desse
sielē eñ alle gelouighe sielē vgeuē wilste
al darse mit hoerē beenē eñ voetē mīsdaē
hebbē Amen Pater noster Aue maria
O leue here dit pater no. offer ic dē steek-
ke diner gebñdider sidē daer bloet eñ wa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

ter is wt gelopē Ick bidde dio leuehеere
dattu desse ziele eñ alle gelouige zielen
wilste wasschē vā al herē sondē die ze my
hoere hertē eñ gedacht mis dat hebbē. pa
O leue here Jesu criste dit (ter noster
pater no. offer ic diner hilliger opuerstā-
denisse eñ der blitscap die diner leuer mo
der hadde eñ dyne apostelē op dē hilligē
passchzedach doe du hē opē baerdes doer
desse blitscap bidde ick di leue here dattu
desse ziele eñ alle gelouige zielē wilste v-
loesen vā alle pynē eñ trostē ze mpt allē
hilligē op dat ze moetē eewelic mit di le-
uē inden hemel Amen Pater noster. aue
Dit na gescreuē gebet is genoēt d; gul
dē gebet eñ men segt dat dpe ziele wordt
vloest daermē dat voor leset een iaer lāc
mit. v. pater no eñ mpt. v. Aue maria in
die eere der vyf wondē ons heren
O ontsiende eñ vsrickelicke god dē dpe
engelē eñ archengelē ontfē eñ aenbedē
eñ dir ō ons toe vloesen mēsche geword

biſte/wi bidden dloetmoedelicken doꝛch
dȳn hilligelȳdē eñ doer dȳnen bitteren
doet eñ durbare bloet doer die vdēſten di
ner leuer moder eñ aller hilligē engelen
patriarchē/pphetē apoſtelē euangeliſtē
martelarē confeſſoꝛē iōckerē eñ weduwē
eñ doer al die genedie hoer bloet om dy-
nē wille hebbē geſtoꝛtet datti dy ontfer-
mē wilſte ouer die ſiele dines denars eñ
ouer alle gelouige ſielē/eñ doer die op vꝛ-
riſeniſſen dȳnes dodes ſoe laetſe op ver
riſen in dine eewighe glorie ende macꝛs
ſie een mit di alſtu een biſte mit dinē he-
melſcē vaꝺ in ewichꝛ amē. v. pa. no. aue.

Dā les miſſen toe leſen voer een ſiele.

EEn ſiele heuet ſich openbaert eenē
preiſter eñ bat hē dat hie les miſſen
voer hoer wolde leſen anders ſolde ſie tē
ioncſtē dage toe in dat vegheuier weſen.
Als die prieſter dit hoerde ſoe heuet hye
van barmhertigheit die les miſſen gele-
ſen eñ die ſiele is vloeſet Dit hoerdē twe

mouwē predickē van eynē obseruāte eñ
si loefdē malkandē wie vā hē beidē lāges
leuet die solde desse missen latē lesē voer
die gestoruē weer Dit is aldz gescreē eñ de
siele is vloeset Desse missē sal beginnē
des dinrdages also dz die. vi. misse gelezē
sal worden optē sondach eñ in een yeghe
licke misse sal die preister een Collecte le-
sen voer die siele ¶ Die vijf eerste missē
sal mē lesen in die gedachtenisse der passi
en ons herē, eñ dat officiū sal wesen vādē
hilligen cruce Nos aūt gloriari &c. Die sest-
te misse sal wesen vā die vrisenisse ōs he-
rē iesu christi Resurrexit etcetera. ¶ Ynde
is oec toe wetē dat die preister inder eni-
ster missen eer dat hie dat hilge sacramēt
ontfanckt indē altaer of voer der missen
god den heren vermanē sal siner onscul-
diger genanckenisse die hier voer dē mē
scē heft geledē biddēde dz hie die siele wil
vloezē vā de genāckenisse dat sie sich wil
lētlickē mede yenet genāgē mitte sondē.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

¶ Inder anō misse sal hi god vmanē des
ōsculdigē oirdels dz hie heuet gheledē bid
dēde dat hie die siele vān dat rechtuerdige
oirdel daer sie sich doer die ȝōde toe heuet
gegeuē toe oirdelē ¶ Jnō derō missen sal
hie god vmanē des ōsculdigē nagelēs an
dē cruce biddēde dat hie die siele wil ver-
loesen vān dz rechtuerdige nagelē daer sie
sich mede heuet genagelt ouermits dpe
ȝōde ¶ Jnō vierō missen sal hie god ver-
manē des ōsculdigē dodes dē hie heeft ge
ledē andē cruce biddende dat hie die siele
wil verloezē vā allē wōdēō ȝōden daer si
sich mede heft gegeuē toe dē ewigē doet
¶ Jnō vijfter missen sal hpe god vmanē
ō begrauige als hie was begrauē inō eer
dē die was eē here des hemels eñ ō eerdē
biddēde dz hie die siele wil vloesen vā dpe
pinē des vegeuiers daer sie sich toe gege
uē heuet ouermits de ȝōde ¶ Jnō. vi. mis-
sen sal hie god vmanē sīner vrisenisse als
hi mogētlicke is op gestaē vanō doot bid

dēde d: hie die stel wil doē m: hē op staen
vā allē pinē eñ quadē eñ dat sī nūmer vā
hē ōschiden worden in ewichept Amen
Bonifaci⁹ die pawes als hie lach in groē
crāch; so heuet die engel Raphael hē opē
baert eñ sprac Staet op eñ leest. v. missen
in die ere d. v. wōdē ōs herē eñ du salst vā
stōdē an gezōt wordē Oer sprac die engel
d: al die gene die desse. v. missen lesen oē
latē le;ē voer eē sīele die int vegevueris
dat die solde vloest wordē Die misse vā
dē. v. wōdē die begint Hūiliauit se ipm.
Eñ die preister sal god dē herē vmanē vo
re d missen oē ond d missen epr d: hie dat
hilge sacramēt ōtfāget ind eirster missen
siner geuāc misse ;n dand de misse sines ō-
sculdigē ordels ;n die dde misse ;hs ōscul
digē nagels ;nd vierd missen ;hs ōschul
digē dodes ;nd vyfter missē siner begra
uinge als hyr voer staet gescreuē vāden
Sūte Gregori⁹ die paus las (ses missē
desse. xxx. missen voer ;h mod eñ sie wor

vloeset wt dat vegenier ¶ Jtē die epistle vijf missen vā die gebuerte ōs heerē Puer natus. ¶ Jtē die andere vijf missen vā die vrisenisse ons herē Resurrexit ¶ Jtē die derde vijf missen vander hilliger drp uoldicheit Ē ñdicta sit sancta trinitas. ¶ Jtē die vierde vijf missen vanden hilligen geest Spūs dñi. ¶ Jtē die vijfte vijf missen vā onse leue vrouwe Salue scta parens ¶ Jtē die seste vijf missen vā Requiem. ¶ Jtē so wie leset oflaet lesen drp missen vā die geboerte ons herē als Dominꝰ dixit ad me. Lux fulgebit. Puer natus etcetera. voor een siele in dat veghenier wesende die mach sie vloesen welke gracie heuet die pauwes clemens gegeuen alsmē segt ¶ Hierna volghē keyser henricx missen Indē iaer ons herē. m. ccc. eñ. xxx. is gestorue Margareta keiser Henricx huisvrauwe die in hoerer crancheit begert vandē paus Pelagiꝰ dat hyr sie wolde absoluerē na der bicht van al-

lē:ōdē als hie gedaē heuet i alsulcker ma
nierē hyr na gesc. dat sie solde latē lezē. xl.
missen Tē eerstē. iij. messen in die ere der
hilliger drieuoudicheyt mit. iij. bernēde was
kersen cleīn of groet. Itē. ix. missē ter erē
der. ix. choirē d engelē mit. ix. waskersen.
Itē. xij. missen ter erē der. xij. apostolē mit
xij. waskerstē Itē. v. missē vandē. v. wōdē
ons herē mit. v. kerstcē Itē. vij. missē van
dē hilgē geste mit. vij. kerstcē Itē. iiij. mis
sen vādē. iiij. euāgelistē mit. iiij. bernēde
kerstcē Itē epn misse vā ōse leuē vrouwe
hemeluaerts dach mit epn kerstse. Ēn in
elcker missen salmen een Collecte lesen

Als desse missen of (voer die siele
ander missen voor epn siele ghele-
sen wort nochtās sal neit op holdē toe bid
dē voer die sielē recht of sī heil vr̄p of vlōe
set weere van allen pīnen/want die doc
toren segghē dat sommige sielē in hoerē
leuē niet vdiēt hebbē dr̄ sie doich gebedē
der missen verloest soelen worden meer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

dorch anō gebedē ok anō ghuede werckē
als vastē pelgrimazie almissē eñ ō gelic
kē/wāt die oꝛdelē gods:ꝯ wondlicꝛ ꝛcīdē
datmē voer die zielē bidt diemē ūm oetꝛ
vloest:ꝯ eñ daer voer nothās bidde/ so
comt dat gebet of dat ghuet toe stade isꝛ
zie dat neit en behouē anderē zielē die vā
sinē bloet sinnē toe stadē/ eñ oec wꝛt die
ere gods daer dorch vermeyt eñ dyc dat
guet doet sal daer vā zondlinge loē ō:fan
gē Oē gemein gebet voer die zielē daer
die pawes Joānes die.xxij. heuet toe ge-
geuē alsmē vit gestreuē alsom enich dach
allaet alsoptē kerckhof lichamē begrauē
Wē set gegruet alle gelouige ꝯ
zielē die rps heuet gecroft mit sinē
bitterē lidē/ hie moet v vloesen vā allē pi
nē eñ setten in dpe glorie der hemelē/ daer
weset onser ghedachtich toe allē tydē toe
verigen vgiffenisse al onser sondē eñ nae
dit leuē dat ewighe leuen Amen.

Finis.

Koninklijke Bibliotheek te 's Hage.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

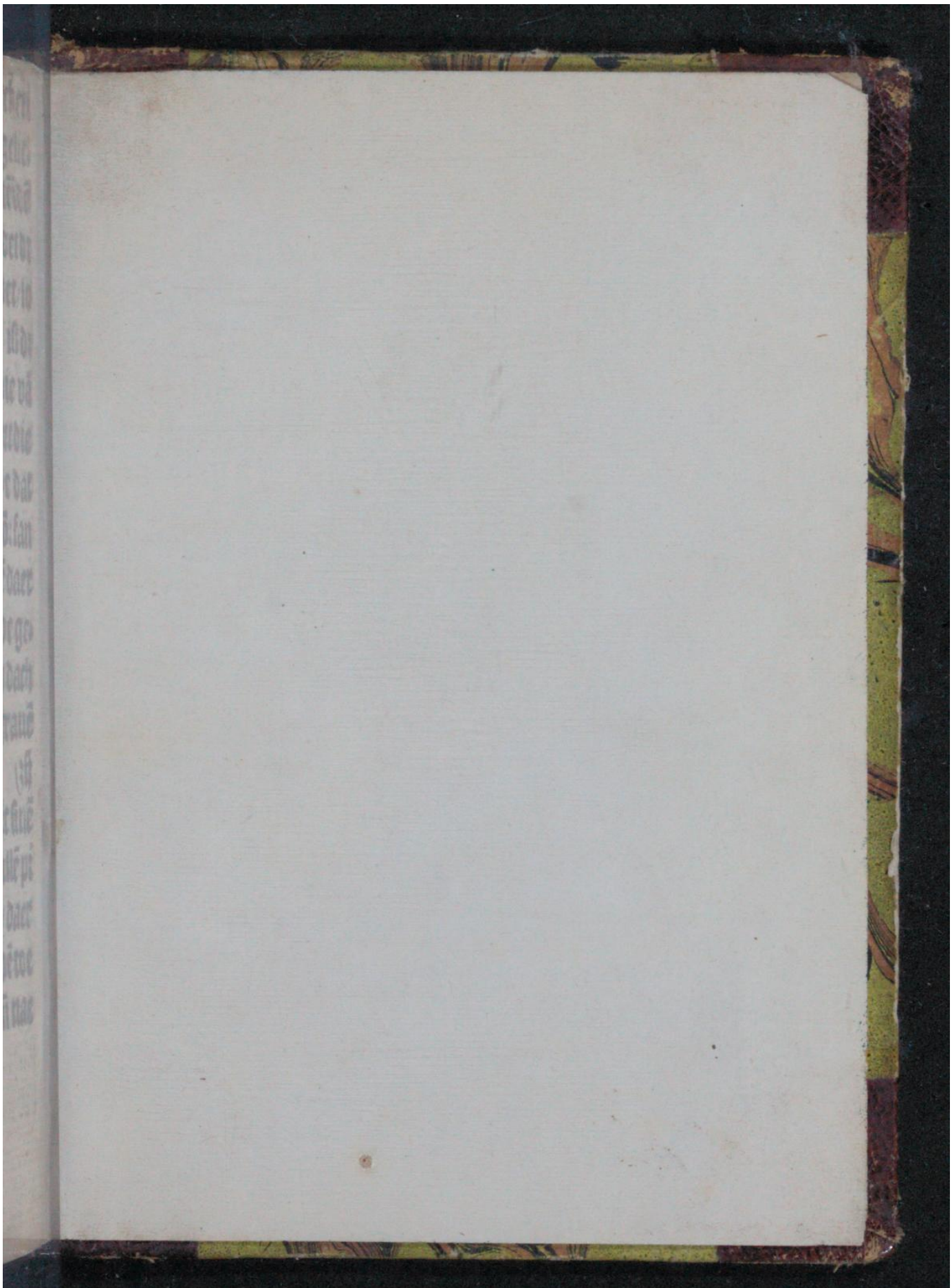

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

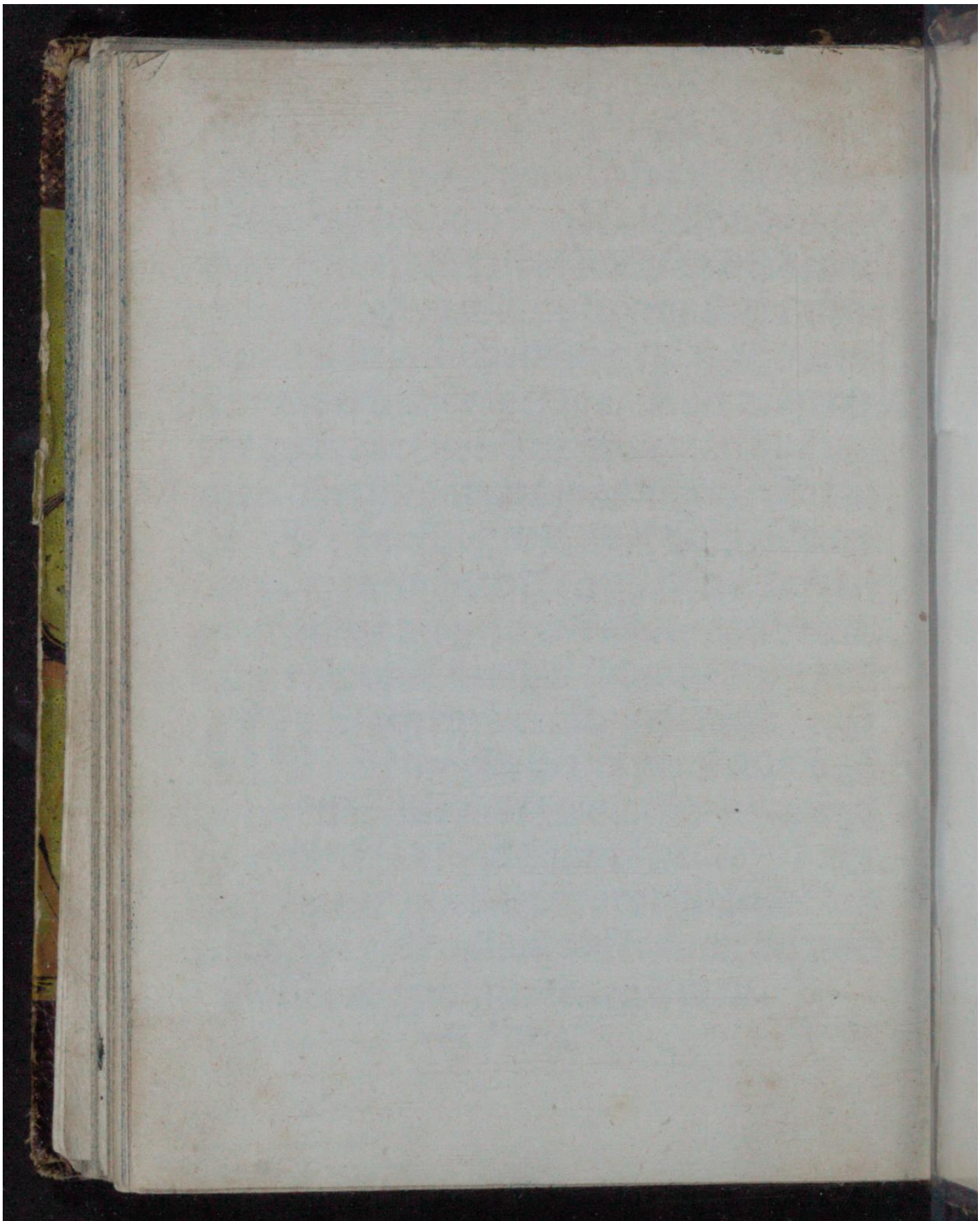

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12

12769

am. oe

31582

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 G 12